

บทที่ 2

“มายาภาพ” กับ “อำนาจ” ในเรื่องเล่าการเดินทางของตะวันตก

นับตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 14 เป็นต้นมา มหาอำนาจในยุโรปหรือตะวันตกทั้งหลายต่างก็สนับสนุนและส่งเสริมให้คนของตนออกไปสำรวจและจับจองดินแดนที่อยู่ห่างไกล เพื่อประกาศตั้งเป็นอาณานิคมหรือเมืองขึ้นของตนซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของลัทธิจักรวรรดินิยม โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อแสวงหาประโยชน์ทั้งในด้านยุทธศาสตร์และเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะการค้นหาแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญ ๆ เช่น เครื่องเทศ น้ำตาล ฝิ่น ฝ้าย ดีบุก ทอง และ เงิน และความมั่งหวังที่จะครอบครองทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งผู้คนของดินแดนนั้นๆ โดยเฉพาะแรงงานทาสเข้ามาใช้สอยเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

ในเวลาต่อมาเป้าหมายของการเดินทางไปยังดินแดนที่ห่างไกลเปลี่ยนแปลงไปเป็นความพยายามที่จะครอบครองดินแดนเหล่านั้นให้มาเป็น “อาณานิคม” ของตน เห็นได้อย่างชัดเจนในคริสต์ศตวรรษที่ 16-18 กลุ่มประเทศมหาอำนาจตะวันตกได้ส่งทีมนักสำรวจ ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ไม่ว่าจะทางด้านวิทยาศาสตร์และภูมิศาสตร์ออกไปปฏิบัติการกิจและทำการสำรวจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการยึดครองดินแดนเหล่านั้นมาเป็นของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพยายามที่จะแสดงให้เห็นว่า “โลกตะวันตก” และ “โลกที่ไม่ใช่ตะวันตก” หรือตะวันออกมีความแตกต่างกันเด่นชัดมากยิ่งขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ทางการเมือง ดังนั้น ตะวันตกพยายามแทรกแซงทั้งโครงสร้างการเมือง การปกครองและวัฒนธรรม โดยใช้กระบวนการสำคัญคือการให้ความหมาย ประเมินค่า โดยการ “สร้าง” ดินแดนเหล่านั้นให้มีลักษณะ “แตกต่าง” ไปจากตนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษา วัฒนธรรม หรือวิถีชีวิต ที่จะทำให้ดินแดนอื่นกลายเป็นดินแดนที่ล่าหลัง ป่าเถื่อน และไร้ความเจริญ เพื่อการแอบอ้างที่จะเข้าไปจัดการและควบคุม

สิ่งสำคัญที่ประเทศตะวันตกใช้เป็นสื่อหรือเครื่องมือในการ “สร้าง” ให้ตนเองมีลักษณะที่เหนือกว่าหรือความพยายามที่จะกำหนดคุณค่าให้กับดินแดนอื่นๆ มีลักษณะที่ด้อยกว่า คือ เอกสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เอกสารราชการ จดหมายหรือบันทึกการเดินทาง เรื่องเล่าของการรอดชีวิต ผลงานการสำรวจ ตำนานและนิทานปรัมปราของดินแดนต่าง ๆ ข้อมูลทางด้านวิชาการ และรายงานการแพทย์ ที่ทีมสำรวจหรือนักสำรวจได้บันทึกไว้เพื่อจัดส่งกลับมายังประเทศแม่ และสิ่งสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้คนในตะวันตกเกี่ยวกับดินแดนอื่นๆ ที่อยู่ห่างไกลออกไป

และทำให้คนเหล่านั้นเกิดความอยากรู้อยากเห็น และใครที่จะรับรู้อย่างไม่จบสิ้นคือ เรื่องเล่าเกี่ยวกับความแปลกหรือความลึกลับของดินแดนนั้นๆ ซึ่งนักเดินทางเป็นผู้บันทึกหรือบอกเล่า และเรื่องที่ได้รับการนิยมนิยมเป็นอย่างมากมักจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการผจญภัย การเผชิญกับความแปลกและแตกต่างไม่ว่าจะเป็นผู้คน ขนบธรรมเนียม และวิถีชีวิตที่แตกต่างไปจากตะวันตก และเรื่องต่างๆ ในเรื่องเล่าการเดินทางมักจะถูกสร้างขึ้นตามมุมมองหรือสายตาของตะวันตก เพื่อเป้าหมายต่างๆ แต่ภายใต้เรื่องราวเหล่านั้นได้สะท้อนบทบาทของตะวันตกหรือการกระทำต่อตะวันออก และส่งผลต่อการรับรู้ทั้งตะวันตกเองหรือแม้แต่ตะวันออกด้วยเช่นกันที่จะรับรู้เรื่องราวของตะวันออกตามนิยามหรือเรื่องราวที่ตะวันตกเป็นผู้กำหนดให้เป็น

Edward Said ยืนยัน "การกระทำ" ของตะวันตกที่มีต่อตะวันออกอย่างเป็นระบบไว้ในหนังสือ *Orientalism* ที่พิมพ์เผยแพร่ในปี ค.ศ. 1978 ซึ่งได้ตีแผ่ให้เห็นถึงที่มาของเรื่องราวที่เกี่ยวกับดินแดน วิถีชีวิตและผู้คนของ "ตะวันออก" ว่ามาจากทัศนคติ ความเข้าใจ และวิถีคิดของคนตะวันตก ที่พยายามทำให้ตะวันออกมีความแปลก น่าหลงใหล และเป็นประสบการณ์ที่ควรค่าแก่การจดจำ และเขาเน้นย้ำว่าตะวันออกในความหมายเหล่านี้ล้วนแต่เกิดจากการ "สร้าง" ของตะวันตกเกือบทั้งสิ้น

The Orient was almost a European invention, and had been since antiquity a place of romance, exotic beings, haunting memories and landscapes, remarkable experiences.

(Edward Said, 1978 : 1)

นอกจากนี้ เขายังพยายามชี้ให้เห็นถึงวิธีการของตะวันตกที่ได้สร้างตะวันออกผ่านเอกสารทางราชการ เรื่องเล่า หรือแม้แต่นวนิยาย เพราะสิ่งที่ถูกนำเสนอออกมา นั้น ทำให้มองเห็นได้ว่าตะวันออกเป็นเสมือนดินแดนที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายในเชิงอำนาจและอุดมการณ์ของตะวันตก เมื่อเป็นเช่นนั้นตะวันออกจึงไม่ได้เป็นตะวันออกอย่างแท้จริง แต่เป็นตะวันออกที่ถูกสร้างให้เป็น "ตะวันออก" เพื่อเป็นดินแดนพิเศษสำหรับตะวันตกได้ใช้ประโยชน์ นับแต่นั้นเป็นต้นมาเรื่องราวของตะวันออกหรือ "ตะวันออก" ก็ได้รับการศึกษาและพิจารณาในแง่มุมต่างๆ กันมากขึ้น

เมื่อ "ตะวันออก" เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นตามมุมมองของตะวันตกผ่านเอกสารต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วก็ย่อมแสดงให้เห็นถึงบทบาท หน้าที่และความสำคัญของเรื่องเล่า หรือสิ่งที่ถูก "บันทึก" ไว้ในเอกสารเหล่านั้นว่ามีความสำคัญต่อการส่งทอดความคิด และเป็นสื่อกลางที่จะทำให้ตะวันตกบรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ดังที่ได้กำหนดไว้ และทำให้เห็นบทบาทของตะวันตกและตะวันออกไปพร้อมๆ กัน ผ่านการกำหนดความแตกต่าง เป้าหมาย และการเข้าไปจัดการ และควบคุมตะวันออก ดังนั้น เรื่องเล่าการเดินทางจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ตะวันตกใช้ในการสร้างความแตกต่างโดยเลือกเรื่องราวของความล้มเหลว ความป่าเถื่อนและไร้อารยธรรม เพื่อให้ผู้คนในดินแดนตะวันออกเกิดความตระหนักถึงสิ่งที่เป็นอยู่ว่า "ไม่ดี" และเป็นความจำเป็นที่ต้องอาศัยตะวันตกเข้ามาช่วยในการพัฒนาให้ "ดีขึ้น" ซึ่งนั่นก็กลายเป็นความชอบธรรมของตะวันตกที่จะเดินทางเข้าไปดำเนินการต่างๆ กับตะวันออก ด้วยเหตุนี้ การศึกษาเรื่องเล่าการเดินทางของตะวันตกจะทำให้เห็นถึงบทบาทของตะวันตกในฐานะ "ผู้กระทำ" และตะวันออกในฐานะ "ผู้ถูกกระทำ" ได้อีกทางหนึ่ง

เรื่องเล่าการเดินทางของตะวันตกที่นำเสนอการเดินทางไปยังดินแดนที่ห่างไกลหรือดินแดนอื่นๆ เป็นเครื่องมือของเจ้าอาณานิคมหรือนักเดินทางที่ใช้เพื่อการเล่าเรื่องความแปลกประหลาด การผจญภัยของนักเดินทาง และความแตกต่างที่ได้เผชิญขณะเดินทาง และเรื่องเล่าเหล่านี้ก็สร้างการรับรู้และการจดจำเกี่ยวกับดินแดนอื่นๆ ได้เป็นอย่างดีตั้งแต่อดีตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ถึงแม้ว่าเรื่องราวต่าง ๆ ในเรื่องเล่าเกี่ยวกับการเดินทางนั้นได้พัฒนาไปตามเป้าหมายและกาลเวลาก็ตาม แต่ความนิยมและใคร่ที่จะรับรู้ของผู้คนในตะวันตกก็ยังคงดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง เนื่องจากเรื่องราวต่าง ๆ ในเรื่องเล่า เหล่านี้ สามารถทำให้ผู้คนที่ไม่ได้เดินทางเกิดความสุขหรือเกิดความคิดคล้ายตามหรือผู้วิจัยเรียกว่าการ "จินตนาการ" ผ่าน เรื่องเล่าที่นักเดินทางเป็นผู้ถ่ายทอด ประกอบกับเรื่องราวต่าง ๆ มักเป็นเรื่องที่มีความตื่นเต้นและแปลกแตกต่างไปจากวิถีชีวิตในแต่ละวันของตะวันตกที่แสนจะเบื่อบ่อย และไร้ชีวิตชีวา จึงส่งผลทำให้ผู้อ่านต้องการที่จะติดตามหรือแม้แต่ใคร่ที่จะเดินทางไปค้นหา เรื่องราวต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ใน เรื่องเล่าการเดินทางเหล่านั้นด้วยตนเอง

2.1 ความหมายของเรื่องเล่าการเดินทาง

คำว่า เรื่องเล่าการเดินทางที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะให้ความหมายที่มาจากคำในภาษาอังกฤษ 2 คำคือ Travel Writing และ Travel Narrative โดยเน้นเฉพาะความหมายพื้นฐานมาใช้กำหนดความหมายเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา

หากจะกล่าวถึงคำว่า "Travel Writing" ตามทัศนะของ Hulme เขามองว่าคำนี้เริ่มต้นที่การเดินทางครั้งแรกของ Christopher Columbus ที่เดินทางไปยังอเมริกาในปี ค.ศ. 1492 (Peter Hulme and Tim Young , 2007 : 3) โดยที่เขาทำหน้าที่เป็นผู้บันทึกเรื่องราวทั้งหมด ต่อมาเรื่องเล่าการเดินทางได้รับความนิยมมากขึ้นและยังเป็นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการเดินทางของนักเดินทางตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

Raban Johantan อ้างถึงใน Steve Clark (1999 : 1) ได้ระบุความหมายของ Travel Writing ไว้ว่าเป็นการเขียนบันทึกส่วนตัว ความเรียง เรื่องสั้น บทกวี หรือการจดบันทึก

Steve Clark (1999 : 14-15) ระบุว่า Travel Writing เป็นงานเขียนที่มีการรับโอนข้อมูลจากข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือแนะนำการท่องเที่ยว งานวิจัย หรือแม้แต่เกร็ดความรู้ เป็นต้น และยังระบุอีกว่าเป็นงานที่สัมพันธ์กับอารมณ์และความรู้สึกของผู้เดินทาง ที่เป็นการหลบหนีจากที่หนึ่งไปสู่ความคาดหวังที่จะได้พบกับความพึงพอใจในอีกที่หนึ่ง

ส่วน Brian Musgrove (1999 : 33) ให้ความหมายของ Travel Writing ว่าหมายถึงงานเขียนที่เป็นส่วนหนึ่งของจดหมายเหตุซึ่งเป็นการตรวจสอบกระบวนการของอาณานิคมเกี่ยวกับการใช้สอยประโยชน์จากผู้อื่น และเป็นงานที่ยังเปิดเผยให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมการเมืองและอำนาจ

สำหรับ Sara Mills (1993 : 69-70) กล่าวว่า Travel Writing เป็นงานเขียนเกี่ยวกับการเดินทาง สถานที่ต่าง ๆ และ ผู้เล่าเรื่อง ซึ่งงานเขียนประเภทนี้ไม่สามารถอ่านแบบเรื่องเล่าธรรมดาๆ ได้แต่ต้องอาศัยการอ่านที่ต้องพิจารณาถึงวาทกรรมที่นำมาใช้ในงานเหล่านี้ด้วย

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปความหมายของ "Travel Writing" ว่าหมายถึงงานเขียนที่มีหลากหลายรูปแบบเช่น เป็นบันทึก เรื่องสั้น และความเรียง ซึ่งผู้บันทึกหรือผู้เล่าเรื่องจะบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เผชิญในการเดินทาง ซึ่งบางครั้งอาจนำข้อมูลจากงานอื่นๆ ที่เคยมีมาก่อนมาใช้ในการเขียนและในงานนี้มักมีการเชื่อมโยงถึงเรื่องราวของวัฒนธรรม การเมืองและอำนาจ จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพิจารณาถึงวาทกรรมต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการอ่านงานประเภทนี้ เพราะจะทำให้เข้าใจภูมิหลังและบริบทของงานเขียนชิ้นนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี

ส่วนคำว่า Travel Narrative หมายถึงเรื่องราวที่มีรูปแบบที่เชิญชวนให้น่าอ่าน ซึ่งมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งที่แปลก แดกต่าง และอันตรายโดยที่นักเดินทางหรือผู้เล่าเรื่องต้องเผชิญกับเรื่องราวต่าง ๆ หรือความเป็นอื่น และรูปแบบของเรื่องเล่ามีทั้ง "Fiction" และ "Nonfiction" (Casey Blanton, 2002 : 2) และ Steve Clark (1999 : 1) ยังระบุเพิ่มเติมว่าเป็นเรื่องเล่าที่กล่าวถึงวัฒนธรรมจากบ้านเกิดของผู้เล่าเรื่องหรือนักเดินทางซึ่งในบางครั้งเนื้อหาของเรื่องเล่าไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือเรื่องที่แต่งขึ้น

เรื่องเล่าการเดินทางเป็นวรรณกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่ผลิตขึ้นและพัฒนาควบคู่ไปกับการเดินทางของชาวตะวันตกที่ได้เดินทางไปยังดินแดนอันห่างไกล นับตั้งแต่เกิดการค้นพบดินแดนใหม่ของนักเดินเรือชาวยุโรปในยุคการสำรวจแหล่งทรัพยากรเป็นต้นมา และโดยเฉพาะช่วงล่าอาณานิคม เรื่องเล่าการเดินทางได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก รวมทั้งวรรณกรรมรูปแบบนี้ก็ยังเป็น "เครื่องมือ" ของเจ้าอาณานิคมที่ใช้เป็นตัวถ่ายทอดเป้าหมายบางประการในการเข้าไปยึดครองดินแดนต่าง ๆ ผ่านการสร้างเรื่องเล่าเกี่ยวกับดินแดนเหล่านั้น ไม่ว่าจะกำหนดให้มีลักษณะต่าง ๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการแอบอ้างสิทธิ์เพื่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ในบทบาทต่าง ๆ ของตะวันตก โดยเฉพาะการเข้าไปจัดการและควบคุมเสมือนหนึ่งการเข้าไปช่วยเหลือและพัฒนาดินแดนเหล่านั้นให้มีความเจริญขึ้น

ดังนั้น เมื่อเรื่องเล่าเหล่านี้พยายามสร้างการรับรู้เกี่ยวกับดินแดนนั้น ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายของเจ้าอาณานิคมหรือนักเดินทางก็ย่อมหมายความว่าหน้าที่และบทบาทของ "ผู้บันทึก" เรื่องเล่าจึงมีความสำคัญผนวกกับเรื่องเล่าการเดินทางเหล่านั้นก็ "มิใช่" ข้อเท็จจริงหรือความจริงทั้งหมด หากแต่เป็น "จินตนาการ" ของผู้บันทึก ร่วมอยู่ด้วยไม่น้อย ทั้งที่ได้รับมาจากเรื่องเล่าการเดินทางของยุคก่อนๆ หรือแม้แต่การได้มีโอกาสเดินทางไปสัมผัสด้วยตนเอง แต่ภาพของดินแดนต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่องเล่าการเดินทางเหล่านี้ ส่วนใหญ่ก็ไม่ใช่ข้อเท็จจริงหรือ

ความจริงเพราะมันคือการถ่ายทอดผ่านมุมมองของคนนอกที่ไม่ใช่คนในพื้นที่ จึงทำให้เรื่องเล่าการเดินทาง ที่เกิดขึ้นเป็นเสมือนการสร้างและการผลิตซ้ำลักษณะอันเป็นแบบฉบับ (stereotype) ของดินแดนอันห่างไกลไม่ว่าจะเป็นผู้คนหรือดินแดนจนกลายเป็น “มายาภาพ” อันแจ่มชัดในมโนทัศน์ของทั้งผู้เขียนและผู้อ่านที่ต่างก็ถ่ายทอดและผลิตซ้ำ “มายาภาพ” อย่างต่อเนื่องผ่านเรื่องเล่าการเดินทางในยุคต่างๆ เรื่อยมา

เรื่องเล่าการเดินทางเป็นสื่อกลางสำคัญของตะวันตกที่ใช้ในการถ่ายทอดการสร้างตัวตนและอำนาจต่าง ๆ ตั้งแต่ยุคจักรวรรดินิยม ยุคอาณานิคมเรื่อยมาจนถึงยุคโลกาภิวัตน์เฉกเช่นในปัจจุบัน และยังสะท้อนให้เห็นได้ว่าเรื่องเล่าการเดินทางในอดีต และนวนิยายการเดินทางในปัจจุบันมีความเชื่อมโยงต่อกัน อันเนื่องมาจากการสืบทอดขนบหรือแนวคิดบางประการกันเรื่อยมา แต่นวนิยายการเดินทางในปัจจุบันชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างที่เด่นชัดโดยเน้นการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ในขณะที่อดีตนั้นเน้นการสำรวจและการล่าดินแดนเป็นสำคัญ ดังนั้นเมื่อจุดมุ่งหมายต่างกัน บทบาทของนักเดินทางก็แตกต่างกันไปด้วย อย่างไรก็ตามวาทกรรมเชิงอำนาจที่ซ่อนเร้นอย่างแนบเนียนผ่านเรื่องราวต่างๆ นั้นทำให้เห็นถึงความพยายามของตะวันตกที่จะสร้างอำนาจที่เหนือกว่าไม่ว่าจะเป็นการสร้างให้ผู้คนเป็นคนล้าหลัง ป่าเถื่อน หรือการสร้างดินแดนให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อสร้างความชอบธรรมในการเข้าไปควบคุมและจัดการเพื่อผลประโยชน์ที่จะใช้สอยทรัพยากร ทั้งทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลในดินแดนหรือประเทศที่ตนเดินทางเข้าไปค้นหา หรือแม้แต่การสร้างประโยชน์ให้กับตนเองเพื่อจุดประสงค์ในการเดินทางไปท่องเที่ยวและพักผ่อนในดินแดนของผู้อื่น

2.2 ขนบเรื่องเล่าการเดินทาง : โครงเรื่อง เนื้อหา และตัวละครเอกชาย

เรื่องเล่าการเดินทางเกิดขึ้นมาช้านานตั้งแต่เริ่มมีการเดินทางเพราะนักเดินทางจำเป็นต้องมีการบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่เดินทางเพื่อส่งกลับไปยังบ้านเกิดหรือแม้แต่ส่งมอบให้กับนายทุนผู้ว่าจ้าง เรื่องเล่าต่างๆ ที่นักเดินทางได้บันทึกไว้มีทั้งสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงและที่เป็นจินตนาการของผู้บันทึกหรือผู้เล่าเรื่องผ่านการกำหนดหรือการสร้างกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนโดยเฉพาะมีการวางโครงเรื่อง การกำหนดแนวเรื่องซึ่งมักจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับดินแดนที่ห่างไกลตลอดจนการสร้างตัวละครที่กล้าหาญ ซึ่งต่อมาลักษณะต่างๆ เหล่านี้กลายเป็นขนบในการเขียนเรื่องเล่าการเดินทางโดยเฉพาะยุคอาณานิคมขนบเรื่องเล่าการเดินทางมีลักษณะที่เป็นรูปแบบ (pattern) ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพราะยุคนี้เรื่องเล่าการเดินทางเป็นเครื่องมือที่สำคัญของเจ้าอาณานิคม

นิคมที่ใช้ในการถ่ายทอดเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายทางการเมือง ดังนั้นการกำหนดโครงเรื่องที่ สามารถถ่ายทอดความสามารถของนักเดินทางหรือตัวละครที่จะพิชิตดินแดนใหม่ และการสร้าง เนื้อหาของเรื่องเล่าที่เกี่ยวกับความแปลกแตกต่างของผู้คน วัฒนธรรม และยังนำเสนอความอุดม สมบูรณ์ของพื้นที่ที่เดินทางไปถึง รวมทั้งการสร้างตัวละครเอกชายให้มีลักษณะที่กล้าหาญและ สามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ จนนำชัยชนะมาสู่บ้านเกิดได้ การกำหนดคุณลักษณะต่าง ๆ ข้างต้นจึงเป็นการ “สร้างอำนาจ” รูปแบบหนึ่งที่ใช้เรื่องเล่าการเดินทางเป็นสื่อกลางที่จะทำให้ ตะวันตกบรรลุจุดมุ่งหมายที่จะสร้างอำนาจผ่านดินแดนใหม่หรือตะวันออก

2.2.1 โครงเรื่อง

Casey Blanton (2000 : 2) ได้สรุปแบบแผนหรือขนบของเรื่องเล่าการเดินทางว่าแบ่ง ออกเป็น 3 ช่วง คือ การออกเดินทาง (departure) การผจญภัย (adventure) และการเดินทาง กลับ (return) ซึ่งถือเป็นโครงเรื่องที่ยังคงสืบทอดกันในการเขียนเรื่องเล่าการเดินทางเรื่อยมา จนถึงปัจจุบัน

เรื่องเล่าการเดินทางตามขนบมักจะกำหนดให้ตัวละครเอกโดยเฉพาะผู้ชายออกเดินทางไป ล่ารวจดินแดนที่ห่างไกล และต้องเผชิญหน้ากับดินแดนอื่น คนอื่นหรือสิ่งอื่นที่ยังล้าหลัง ซึ่งเต็มไปด้วยอันตรายและความลึกลับ และเป็นความจำเป็นที่ตัวละครเอกต้องใช้ความสามารถในการ ฝ่าฟันอุปสรรค หรืออันตรายเพื่อความอยู่รอดของตนเองและแน่นอนที่สุดว่า ตัวละครเหล่านั้น มักจะได้รับชัยชนะ จึงทำให้เรื่องจบลงด้วยการให้ตัวละครเอกเดินทางกลับบ้านด้วยความ ปลอดภัย “...the traveler 's well-being and eventual safe homecoming...” (Casey Blanton, 2000 : 2)

การวางโครงเรื่องในลักษณะเช่นนี้เปิดโอกาสให้ตัวละครเอกชายหรือนักเดินทางได้เข้าไป ปะทะสังสรรค์กับผู้อื่นโดยเฉพาะตะวันออกซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ตัวละครมีประสบการณ์เพิ่ม มากขึ้น ผนวกกับการที่ได้ไปสัมผัสกับโลกภายนอก อาจส่งผลให้ตัวละครเปลี่ยนแปลงลักษณะ แนวคิด และตัวตนได้ เพราะระหว่างการเดินทางและการผจญภัยต่าง ๆ ตัวละครได้มีโอกาส ใคร่ครวญ ไตร่ตรองหรือทบทวนเหตุการณ์ที่ผ่านมา อีกทั้ง เรื่องเล่าการเดินทางส่วนใหญ่ มักจะบรรยายถึงการปะทะกันของความคิดดั้งเดิมและความคิดใหม่ของตัวละครขณะเผชิญกับ ความแปลกใหม่ จึงส่งผลทำให้ตัวละครได้ปรับตัวเพื่อความปลอดภัย และความอยู่รอดในขณะ

เดินทางหรือใช้ชีวิตในดินแดนของคนอื่น ดังนั้นตัวละครเอกชายหรือนักเดินทางก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเป้าหมายของการเดินทาง เพราะเขาเหล่านั้นเป็นผู้เผชิญและเป็นผู้สร้างเรื่องราวต่าง ๆ ของคนอื่น โดยให้ตนเองเป็นศูนย์กลางเพื่อทำหน้าที่ต่างๆ ในฐานะผู้ “กระทำ” และให้สิ่งอื่นหรือคนอื่นตกเป็นผู้ “ถูกกระทำ” ที่ใช้กลยุทธ์ในการ “สร้าง” อย่างแนบเนียนผ่านอัตลักษณ์ทั้งที่แสดงออกอย่างเปิดเผยและการแอบแฝงในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

2.2.2 เนื้อหา

เนื้อหาของเรื่องเล่าการเดินทางมีความสำคัญต่อการส่งต่อความคิดสู่การเขียนหรือบันทึกในรุ่นต่อๆ มา เรื่องเล่าการเดินทางที่นักเดินทางมักถ่ายทอดหรือบันทึกไว้มักเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับดินแดนที่แปลกใหม่ มีความลึกลับ น่าตื่นเต้น และเต็มไปด้วยอันตราย ตลอดจนการเน้นย้ำที่จะทำให้เห็นถึงความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ว่าแตกต่างกับสิ่งที่คุ้นชินในบ้านเกิดของตน เช่นความลำบาก ที่ต้องใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความยุ่งยากในป่า ซึ่งเห็นได้จากงานของ Robert Ballantyne อ้างถึงใน Shirley Foster and Sara Mills (2002 : 258) ที่ระบุว่า

I have been living on rough fare, associating with rough men,
and sleeping on rough beds under the starry sky [...]

(Shirley Foster and Sara Mills, 2002 : 258)

การสร้างเนื้อหาในลักษณะที่ต้องเผชิญกับความลำบากหรือวิถีชีวิตที่รายล้อมไปด้วยอันตรายได้สร้างเสน่ห์และความเข้ายวนให้กับผู้อ่านโดยเฉพาะคนที่ใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความสะดวกรสบายจากความเจริญทางด้านเทคโนโลยีของตะวันตกซึ่งคนเหล่านี้แทบจะไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยตนเอง แต่เมื่อเขาเหล่านั้นได้อ่านเรื่องเล่าการเดินทางจึงเกิดการใคร่ที่จะใฝ่รู้ และเฝ้าติดตามเรื่องเล่าการเดินทางอย่างใจจดใจจ่อ ขณะเดียวกันเรื่องเล่าการเดินทางเหล่านี้ก็กลายเป็น “ความทรงจำ” หรือเป็น “ภาพฝัน” สำหรับผู้อ่านให้เกิดความปรารถนาที่จะเดินทางไปค้นหา หรือมีผู้อ่านบางคนเกิด “จินตนาการ” ไปในขณะที่กำลังอ่านอันเนื่องมาจากเนื้อหาเหล่านั้นได้นำผู้อ่านให้หลุดออกไปจากโลกที่คุ้นเคย และจำเจ โดยเฉพาะชีวิตในสังคมเมืองของตะวันตกอย่างที่เป็นอยู่

การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเดินทางไปยังดินแดนอื่นเป็นการตอบสนองแนวคิดที่ผู้ชายตะวันตกซึ่งมักจะมองว่าความเจริญทางด้านเทคโนโลยีเป็นตัวทำลายวิถีแบบดั้งเดิมหรือความอุดมสมบูรณ์ให้หมดไป ประกอบกับการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมตะวันตกเต็มไปด้วยความยุ่งเหยิง ทำให้ผู้คนรู้สึกว่าคุณค่ากำลังสูญเสีวิตที่สมบูรณ์ไปโดยเฉพาะการสูญเสียอำนาจความเป็นชายในสังคม เนื่องจากสตรีตะวันตกพยายามเรียกร้องสิทธิและความเสมอภาคกันมากยิ่งขึ้น จึงเป็นผลทำให้ผู้ชายเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง และสูญเสียความสัมพันธ์เชิงอำนาจ รวมทั้งผู้ชายเหล่านั้นยังค้นพบอีกว่าชีวิตคู่ปัจจุบันในสังคมตะวันตกเป็นเพียงแค่ความสัมพันธ์ในเชิงหน้าที่เท่านั้นเป็นผลให้เกิดการหย่าร้าง ดังนั้น ผู้ชายส่วนใหญ่จึงปฏิเสธสิ่งแวดล้อมที่ใกล้เคียงหรือเหมือนกับ "บ้าน" ของตน เป็นผลทำให้เนื้อหาของ เรื่องเล่าการเดินทางที่เกี่ยวกับสตรีจากดินแดนอื่น ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เพราะเนื้อหาที่ถูกถ่ายทอดได้สร้างความประทับใจและทำให้ผู้คนหรือผู้อ่านโดยเฉพาะผู้ชายเกิด "จินตนาการ" และต้องการที่จะเดินทางหรือท่องเที่ยวในดินแดนอื่นๆ ซึ่ง Ryan Bishop และ Lillian Robinson (1999 : 193-194) อธิบายประเด็นนี้ไว้ว่า ความเจริญหรือ "ความศิวิไลซ์" ของโลกตะวันตกเป็นตัวทำลายแรงกระตุ้นทางเพศซึ่งผู้ชายตะวันตกหรือนักเดินทางจะได้รับการช่วยเหลือเพื่อการเติมเต็มและการฟื้นฟูบทบาทความเป็นชายให้กลับคืนมาได้ผ่านการเดินทางไปยังดินแดนอื่นๆ เพราะจะมีโอกาสได้ค้นหาและเติมเต็มความรู้สึกบางอย่างที่ไม่สามารถจะทำได้ในบ้านเกิดของตน

ด้วยเหตุนี้ เรื่องเล่าการเดินทางมักจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องถึง "อำนาจ" ของผู้ชายตะวันตกหรืออำนาจของตะวันตกที่มีต่อผู้อื่น เรื่องเล่าการเดินทางจึงกลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการสร้างอำนาจให้กับตะวันตก ดังเช่น เรื่องเล่าการเดินทางในยุคการสำรวจดินแดนที่ห่างไกลเพื่อค้นหาแหล่งทรัพยากรให้กับตะวันตกมักจะมีรายละเอียดที่มุ่งเน้นเรื่องจินตนาการของตะวันตกในรูปแบบที่ซ้ำๆ กันคือมีการกล่าวถึงดินแดนอื่นๆ ที่เป็นเสมือนทรัพย์สินสมบัติ แต่ในความเป็นจริงแล้วจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือพื้นที่เหล่านี้จะช่วยสนับสนุนและเป็นพลังเสริมอำนาจให้กับตน (Elleke Boehmer, 2005 : 25) หากกล่าวเชิงสรุปผู้วิจัยเห็นว่าเรื่องเล่าการเดินทางจึงมิได้เป็นเพียงแค่การถ่ายทอดการสร้างจินตนาการที่เกี่ยวกับอำนาจและอัตลักษณ์ของตะวันตกในยุคต่างๆ เท่านั้น หากแต่ยังมีบทบาทสำคัญต่อการสะท้อนการรับรู้ของผู้เล่าเรื่อง และยังเป็นการสร้างการรับรู้ให้กับผู้อ่านในสังคมตะวันตกเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ และผู้คนในดินแดนอื่นที่มีความแปลกใหม่ เพราะเรื่องเล่าการเดินทางทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการสร้างการรับรู้ให้กับผู้คนทั้งในตะวันตกและชาวพื้นเมืองด้วย จึงนับว่างานเขียนชนิดนี้มีบทบาทสำคัญในการสร้าง "จินตนาการ" ให้กับผู้อ่าน เพราะเรื่องราวต่างๆ ที่ถูกถ่ายทอดออกมานั้นเป็นข้อมูลที่ได้มาจากประสบการณ์จริง

ประกอบกับเรื่องที่เสริมและแต่งแต้มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับความต้องการและจินตนาการของผู้อ่านในโลกตะวันตกและเป็นงานที่สามารถสร้างความสุขให้กับผู้อ่านซึ่งอยู่ที่บ้านได้เป็นอย่างดี ดังที่ Clark Steve (1999 :8) สรุปไว้ว่า

this process of "meaning-making" requires further clarification, particularly if travel writing is to be regarded as "having produced the rest of the world" for a home audience.

(Clark Steve, 1999 : 8)

การเดินทางของมาร์โคโพลโล (Marco Polo) ไปยังอินเดียในคริสต์ศตวรรษที่ 14 ซึ่งเป็นดินแดนในความหมายของ "ตะวันออก" ทำให้เกิดเรื่องเล่าการเดินทางที่มักมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับสถานที่ซึ่งอยู่ห่างไกล ผู้คนและวัฒนธรรมที่แปลก และแตกต่างกับสิ่งที่ตนมีอยู่ และในจุดนี้เองที่ทำให้ตัวละครเอกชายหรือนักเดินทางเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมที่แปลกแตกต่างนั้นว่าเป็นสิ่งอื่นและยังส่งเสริมทำให้ตัวละครชายมีประสบการณ์หรือความรอบรู้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นงานเขียนประเภทนี้จึงมี "รูปแบบ" ที่ค่อนข้างตายตัว ไม่ว่าจะเป็นโครงเรื่องที่แบ่งเป็นช่วงต่างๆ นับตั้งแต่การออกเดินทาง การผจญภัย และการเดินทางกลับ ดังที่ Joseph Campbell อ้างถึงใน Casey Blanton (2002 : 2) เรียกว่า "monomyth" คือ เป็นเส้นทางพิสุจน์ ตัวละครเอกชายหรือตัวละคร "Hero" ให้มีความสมบูรณ์หรือมีความเป็นชาย (manhood) มากยิ่งขึ้น

2.2.3 ตัวละครเอกชาย

สำหรับบทบาทของนักเดินทาง (traveler) หรือตัวละครเอกชาย มักจะทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่อง (narrator) โดยส่วนใหญ่ใช้มุมมองของ "ผม" หรือ "I" ในการเล่าเรื่องเพื่อแสดงถึงการปะทะระหว่างตัวตน (self/individual) กับคนอื่น (others) หรือดินแดนอื่นที่เดินทางไปสัมผัสได้อย่างชัดเจนและให้ดูเสมือนว่าเป็นเรื่องจริง อีกทั้งยังทำให้เห็นว่าเป็นการบันทึกของนักเดินทางในขณะที่เดินทางได้อีกด้วย ดังนั้น มียุบอยครั้งที่มีมุมมองจากตัวละครเอกชายนั้นทำหน้าที่เป็นทั้งผู้สำรวจ (inspector) และ ผู้ตีความ (interpreter) เพื่อประสานสองโลกที่แตกต่างกัน และบ่อยครั้งที่มุมมองของเขาเหล่านั้น ถูกครอบงำด้วยความคิด "ยุโรปเป็นศูนย์กลาง" (Eurocentric) ซึ่งทำตัวเสมือนหนึ่งผู้อยู่เหนือและสูงส่งกว่าทั้งผู้คนและดินแดนใหม่ เช่น งานของ Joseph Conrad อ้างถึงใน Edward Said (1993 : XX) สะท้อนมุมมองของตะวันตกผ่านการมองประเทศโลกที่ 3

เนื่องจากผลงานของเขาแสดงให้เห็นถึงการ “ถูกครอบงำ” ด้วยมุมมองตะวันตกแทบทั้งสิ้น ถึงแม้ว่าเขาเคยใช้ชีวิตอยู่ในดินแดนต่างๆ ของโลกที่ 3 ก็ตามแต่เขาก็ไม่เคยเข้าใจคนอินเดีย แอฟริกัน และอเมริกาใต้เลย อีกทั้งผลงานของเขาก็กล่าวถึงคนอินเดีย แอฟริกัน และอเมริกาใต้ก็มาจากมุมมองและทัศนะของชาวตะวันตกอย่างแท้จริง เช่นเขามองว่าอย่างไรก็ตามชาวพื้นเมืองเหล่านี้เปรียบเสมือนเด็กโง่ๆ ที่จะมีประสิทธิภาพได้จำเป็นต้องได้รับการสอนให้พูดและคิดโดยชาวตะวันตก

We Westerners will decide who is a good native or a bad, because all natives have sufficient existence by virtue of our recognition. We created them, we taught them to speak and think, and when they rebel they simply confirm our views of them as silly children, duped by some of their Western masters

(Edward Said, 1993 : XX)

ด้วยเหตุนี้ ภาพความแปลกและแตกต่างของดินแดนใหม่ที่ถูกถ่ายทอดออกมาจึงเป็นภาพที่แสดงออกถึงความด้อยกว่า ต่ำกว่า ในขณะที่เดียวกันก็ยกย่องตัวตน สังคม และวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนให้สูงส่งกว่า ดีกว่า เจริญกว่า และเหนือกว่าในทุกรูปแบบ มุมมองเช่นนี้ได้รับความนิยมกันเรื่อยมาในการสร้างเรื่องเล่าการเดินทางมากกว่าที่จะเป็นการนำเสนอภาพที่เป็นจริง วิธีการเช่นนี้ยังปรากฏอยู่ในงานของ Rudyard Kipling ที่นำเสนอ “อินเดีย” ในฐานะเป็นผู้รับใช้และมองว่าเป็นชะตากรรมที่ดีที่สุดของชาวอินเดียที่อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ

เมื่อตัวละครเอกชายเป็นผู้เล่าเรื่องหรือเป็นตัวละครสำคัญที่จะดำเนินเรื่องราวต่างๆ ดังนั้นเรื่องเล่าการเดินทางของตะวันตกจึงให้ความสำคัญกับบทบาทของตัวละครผู้ชายที่เป็นเสมือน “วีรบุรุษ” หรือ “Hero” เห็นได้อย่างชัดเจนในเรื่องเล่าการเดินทางของยุคอาณานิคมที่เน้นการนำเสนอเรื่องราวแบบคู่ตรงข้าม ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างระหว่างผู้ชายผิวขาวกับผู้ชายพื้นถิ่นผ่านการเปรียบเทียบภาพผู้ชายอังกฤษกับผู้ชายอินเดียและแอฟริกา จนเกิดเป็นภาพลักษณะที่เป็น “คู่ขนาน” ของกลุ่มคนหรือชาติพันธุ์ของนักเดินทางและคนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ เช่นนำเสนอภาพลักษณะของผู้ชายอังกฤษที่มีลักษณะแข็งแรง สง่างาม ฉลาดหลักแหลม มีไหวพริบในการเผชิญหน้ากับความยากลำบากและอันตรายได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ผู้ชายอินเดียถูกทำให้กลายเป็นคนอ่อนแอ โง่ และไร้ความสามารถ เป็นต้น

เมื่อเป็นเช่นนี้ประเด็น "อำนาจ" ของความเป็นชายจึงกลายเป็นเป้าหมายหลักอีกอย่างหนึ่งในกระบวนการครอบงำ และความต้องการที่จะแสดงลักษณะอัตลักษณ์ของชาติในยุคอาณานิคมผ่านตัวละครเอกชายเป็นสำคัญ ประกอบกับเรื่องเล่าการเดินทางยังให้ความสำคัญกับตัวละครเอกชายที่มีความสัมพันธ์กับสตรีพื้นถิ่นที่มีความแปลก น่าหลงใหล มีความสมบูรณ์ และมักมากในกามารมณ์ โดยกำหนดให้ตัวละครเอกชายเป็น "ผู้กระทำ" ในขณะที่ตัวละครเอกหญิงกลายเป็น "ผู้ถูกกระทำ" ด้วยลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นภาพของผู้ชายตะวันตกที่มีความกล้าหาญ ฉลาดหลักแหลม และสามารถเอาชนะศัตรูและอุปสรรคต่างๆ ได้ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ ผู้คน และสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยอันตราย

อนึ่งในช่วงยุคอาณานิคมก็มีเรื่องเล่าการเดินทางที่ถูกนำเสนอโดยนักเขียนหญิงตะวันตกเพื่อแสดงให้เห็นว่าการเดินทางในช่วงต้นของสตรีเป็นไปเพื่อต้องการจะหลีกเลี่ยงความจำเจที่ชีวิตในแต่ละวันที่ต้องตกอยู่แต่ในบ้าน พวกเธอจึงมองว่าการเลือกที่จะเดินทางไปยังดินแดนอื่นๆ เพื่อค้นหาความแตกต่างบ้าง นักเขียนหญิงส่วนใหญ่มักจะติดตามหรือเดินทางร่วมไปกับนักเดินทางชาย นักเขียนหญิงเหล่านี้นำเสนอเรื่องเล่าการเดินทางที่น่าสนใจไว้หลายเรื่อง บ่อยครั้งที่เรื่องราวของการเดินทางจึงเป็นเสมือนตัวอย่างของการเดินทางสำหรับผู้ไม่มีโอกาสได้ไปยังโลกใหม่หรือดินแดนอื่น ดังนั้น ในช่วงนี้ความต้องการที่จะอ่านหนังสือของผู้อ่านในช่วงนี้จึงมีเพิ่มมากขึ้นซึ่งส่งผลให้หนังสือเหล่านี้กลายเป็นตัวแทนของการเดินทางก็ว่าได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าถึงแม้ไม่มีโอกาสได้เดินทางไปด้วยตนเอง เพียงแต่ได้อ่านหนังสือเหล่านี้ก็สามารถมองเห็นโลกภายนอกผ่านสายตาของผู้อื่นก็พึงพอใจแล้ว อย่างไรก็ตาม เรื่องเล่าการเดินทางที่มาจากมุมมองหรือการแสดงออกของนักเขียนหญิงไม่ค่อยได้รับความนิยมเพราะถูกปิดกั้นหรือถูกจำกัดโอกาสโดยนักเขียนชาย เห็นได้อย่างชัดจากงานของ Catharine Hutton นักเขียนหญิงชาวอังกฤษ เรื่อง *The Tour of Africa* (1819) ซึ่งเป็นนวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวของแอฟริกันที่เธอต้องนำเสนอเรื่องดังกล่าวผ่านมุมมองของบุรุษที่ 1 "เพศชาย" ตลอดเรื่อง (Marry Louise Pratt, 1995 : 106)

ดังนั้น เรื่องเล่าการเดินทางที่ใช้มุมมองของผู้ชายในการเล่าเรื่อง ตัวละครผู้ชายเป็นตัวเดินเรื่องทำให้เห็นได้ว่าเรื่องเล่าการเดินทางจึงเป็นชนบของผู้ชาย ซึ่งเป็นการสร้างความเหนือกว่าทางวัฒนธรรมของตะวันตกที่มีต่อสตรีในบ้านเกิดของตนและยังใช้เป็นพื้นที่ในการสร้างอำนาจของชายตะวันตกที่เหนือกว่าทั้งชายและหญิงท้องถิ่นด้วยเช่นกัน ดังนั้น ชนบของเรื่องเล่าทำให้นักเขียนหญิงไม่สามารถจะบอกเล่าเรื่องราวประสบการณ์ของตนเองได้ หรือหากจะต้องการเล่าเรื่องก็ต้องเล่าในแบบของผู้ชายซึ่งเป็นการปฏิเสธตัวตนและประสบการณ์ของตนเองในฐานะ

นักเขียนหญิงจึงส่งผลทำให้เรื่องราวในลักษณะเช่นนี้ถืออำนาจให้เฉพาะกับผู้ชายเพื่อเป็นพื้นที่ในการแสดงความเป็นชาย และเพื่อสนับสนุนสถานะของเพศชายในสังคมให้ดำรงอยู่ในฐานะของผู้ไม่นับเป็นหนทางที่ช่วยสร้าง เพิ่ม และตอกย้ำความภูมิใจในอำนาจให้กับผู้ชายในสังคมได้ด้วยเช่นกัน

ดังจะเห็นได้จากยุคโคลัมบัส (Columbus) นักเดินทางส่วนใหญ่มองคนพื้นถิ่นเหมือนกับทรัพย์สินสมบัติที่สามารถครอบครองได้ จึงส่งผลทำให้เกิดความแตกต่างในการปฏิบัติตนต่อผู้คนเหล่านั้น ไม่ว่าจะกำหนดให้ตนเองเป็นผู้ที่ "เหนือกว่า" ทั้งในวิถีคิดและวิถีปฏิบัติ เพื่อจุดมุ่งหมายในการครอบครอง และแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่สื่อถึงลักษณะของ "วีรบุรุษนักรัก" (romance hero) ผ่านความสัมพันธ์กับคนพื้นถิ่นโดยเฉพาะผู้หญิงในลักษณะที่ชื่นชมและหลงใหลในขณะเดียวกันก็พยายามที่จะเข้าครอบครองพื้นที่ (Casey Blanton, 2002 : 9) เช่น เขาจะปักธงหรือตั้งชื่อเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของและถือสิทธิ์ที่จะเข้าไปครอบครองดินแดนเหล่านั้น ดังนั้นเขาจึงเปรียบเสมือน "เจ้าของ" พื้นที่หรือดินแดนใหม่

อัตลักษณ์นักเดินทางของ "วีรบุรุษนักรัก" ในยุคของโคลัมบัสได้รับการสืบทอดกันเรื่อยมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวเรื่องที่เน้นความรักระหว่างชายผิวขาวนักเดินทางกับการพบรักระหว่างการเดินทางกับหญิงพื้นเมือง ซึ่งความรักที่เกิดขึ้นในเรื่องเล่าการเดินทางของยุคอาณานิคมมักเป็นการสร้าง "เรื่องเล่า" เพื่อการรับรู้ที่มีลักษณะของการ ครอบงำผ่านแนวเรื่องเกี่ยวกับความรัก (Romance) เห็นได้อย่างชัดเจนในงานเรื่อง *Narratives of a five Year's Expedition against the Revolted Negroes of Surinam* (1796) ของ John Stedman อ้างถึงใน Marry Louise Pratt (1992 : 95) ที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่าง Stedman กับ Johanna หญิงพื้นเมืองในฐานะ "เมีย" ผู้ดูแลบ้านและผู้ที่สามารถจะมีเพศสัมพันธ์ในขณะที่เดินทาง รวมทั้งเพื่อเหตุผลที่ต้องเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ตามเป้าหมายของเจ้าอาณานิคมที่กำหนดให้สตรีเหล่านั้นต้องไม่ใช่คนพื้นเมืองที่แท้จริง หากแต่ต้องเป็นลูกผสมระหว่างคนผิวขาวด้วย หรืออาจเป็นเจ้าของหญิงหรือเจ้าของชายในดินแดนนั้นๆ เพื่อทำให้ความสัมพันธ์เหล่านั้นส่งผลต่อประโยชน์ในด้านแรงงาน ทาส และทรัพย์สิน อีกด้วย

เรื่องเล่าของ Stedman และ Johanna แสดงให้เห็นถึงอำนาจของผู้ชายในเรื่องเล่าการเดินทางที่แสดงออกผ่านผู้หญิงพื้นถิ่นในฐานะหญิงที่ให้บริการทางเพศและผู้คอยดูแลเอาใจใส่ในด้านความเป็นอยู่ สำหรับการส่งทอดแนวคิดในลักษณะนี้ ไม่เพียงแต่ทำให้เห็นบทบาทของผู้หญิง

ที่เรียกว่า “เมียชั่วคราว” ซึ่งทำหน้าที่เป็นคู่นอนและสาวใช้เท่านั้น หากแต่ส่งผลถึงบทบาทของผู้ชายนักเดินทางที่สามารถควบคุมและใช้ประโยชน์จากเธอเหล่านั้นในฐานะ “เจ้านาย” (Ryan Bishop และ Lillion S. Robinson, 1998: 124) ซึ่งสิ่งที่ใช้เป็นสื่อกลางก็คือปัจจัยทางด้านการเงินหรือสิ่งของอันวอยความสะดวกต่าง ๆ ที่เขาเหล่านั้นสามารถช่วยเหลือกับครอบครัวของเธอ ในปัจจุบันแนวคิดเหล่านี้ยังคงดำรงอยู่ผ่านการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวที่นิยมมีสตรีไว้คอยบริการระหว่างการเดินทางโดยที่มีสื่อกลางคือ “เงิน” ที่ต้องจ่ายให้กับเธอเหล่านั้น และเธอเหล่านั้นก็กลายเป็น “เมียเช่า” หรือแม้แต่ “เมียน้อย” และนี่น่าจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เรือนร่างของสตรีกลายมาเป็นสินค้า

ต่อมาในศตวรรษที่ 16-17 นักเดินทางผู้ชายหรือตัวละครเอกผู้ชายตะวันตกพยายามสร้างภาพลักษณ์ของตัวเองในฐานะ “วีรบุรุษผู้พิชิต” (conquering hero) ผ่านการเดินทางเพื่อการค้นหาดินแดนใหม่ๆ ของโลกซึ่ง เรื่องเล่าการเดินทางที่เกี่ยวกับ “โลกใหม่” นี้มีสิ่งดึงดูดใจเป็นพิเศษโดยเฉพาะการเน้นถึงความร่ำรวย ทรัพย์สมบัติ ความอุดมสมบูรณ์ ความสวยงามและความกว้างใหญ่ของแผ่นดินที่สามารถดึงดูดผู้คนให้อยากเข้าไปอาศัยและจับจองเป็นเจ้าของ (Casey Blanton, 2002:9) จึงส่งผลทำให้นักเดินทางซึ่งมักจะเป็นผู้ที่ถูกกดขี่และขาดอิสรภาพต้องการที่จะเดินทางออกไปยังดินแดนใหม่ที่ห่างไกล โดยมีแรงบันดาลใจมาจากความจำเป็นของสถานการณ์การถูกกดขี่ ใครที่จะแสวงหาหนทางที่ดีกว่าสำหรับตน ดังนั้น สถานที่ต่างๆ ที่ปรากฏในเรื่องเล่ามักจะถูกบรรยายให้เกิดความสมจริงหรือเหมือนจริงมากขึ้น

สำหรับขนบของเรื่องเล่าการเดินทางของยุคอาณานิคม Sara Mills (1993 : 74-76) ได้อธิบายไว้ว่างานเขียนแนวนี้มีความสำคัญอยู่ที่การบรรยายและการเล่าเรื่องเพราะเรื่องราวจะมีความใกล้เคียงกัน ดังนั้น ความสำคัญจะอยู่ที่ “ผู้เล่า” เรื่องซึ่งส่วนมากมักจะใช้สรรพนาม “I” ที่ทำหน้าที่เล่าเรื่องเกี่ยวกับผู้อื่น ดินแดนอื่น ในลักษณะที่เป็นมุมมองของคนนอกผ่านลักษณะของการใช้ “ข้อมูล” หรือ “ความรู้” ในการเล่าเรื่อง สำหรับเนื้อหา มักให้ความสำคัญกับ “การผจญภัย” ของตัวละครเอกชาย ผ่านการเดินทางไปยังดินแดนที่ห่างไกลที่มีความทุรกันดารและเต็มไปด้วยอันตรายต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งท้าทายต่อตัวละคร ภาระหลักของตัวละครในยุคนี้คือการสำรวจ ค้นหาและส่งมอบภารกิจที่นำมาซึ่งความยินดี นั่นคือชัยชนะพร้อมด้วยทรัพย์สินติดตัวกลับมาด้วย จนทำให้เขาเป็น “วีรบุรุษ” ที่โดดเด่นซึ่งมีความกล้าหาญ อดทน แข็งแกร่ง ฉลาด มีไหวพริบ มีความเป็นผู้นำ และมีความพากเพียร บทบาทเหล่านี้ล้วนเป็นขนบเรื่องเล่าการเดินทางจากนักเขียนชาย การผจญภัยนอกจากจะกล่าวถึงสถานที่ที่ไร้ความเจริญแล้ว ยังกล่าวถึงเรื่องราวของดินแดนที่อยู่

นอกเมืองใหญ่เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านซึ่งมักจะเป็นผู้ชายได้เกิดจินตนาการที่เกี่ยวกับกับความกลัว ความวิตกกังวลต่างๆ และรวมไปถึงการเผชิญหน้ากับสิ่งชั่วร้ายหรือสัตว์ประหลาด เพื่อแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าจะตกอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นรองเช่นนี้ แต่ด้วยไหวพริบและความฉลาดส่งผลให้ "วีรบุรุษ" เหล่านั้นสามารถรอดพ้นสถานการณ์ที่เลวร้ายต่างๆ นั้นมาได้อย่างปลอดภัย ลักษณะเช่นนี้กลายเป็นขนบของเรื่องเล่าการเดินทางที่นักเขียนใช้เป็นแบบอย่างในการเขียนเรื่องเล่าการเดินทางในเวลาต่อ ๆ มา

ต่อมาในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 การเดินทางและนักเดินทางเกิดการปรับเปลี่ยนอย่างชัดเจนเนื่องจากการเดินทางในยุคดั้งเดิมนั้นมักเป็นการเดินทางกันหมู่คณะเพื่อเป้าหมายและผลประโยชน์ทางการเมือง ไม่ว่าจะเดินทางไปเพื่อการล่าดินแดนซึ่งนำโดยนักเดินทางที่เป็นทหารของเจ้าอาณานิคม หรือการผ่านการเดินทางเพื่อการสำรวจดินแดนเพื่อผลประโยชน์ทางการค้าหรือการศึกษาพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับดินแดนที่อยู่ห่างไกลและแน่นอนว่า เรื่องเล่าการเดินทางจึงมักเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับอันตราย และความล้าหลังของดินแดนที่ห่างไกลซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาในการเดินทางเป็นแรมปี แต่สำหรับการเดินทางในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา การเดินทางและนักเดินทางได้รับความสะดวกและสามารถย่อระยะทางได้เนื่องด้วยความเจริญด้านเทคโนโลยีซึ่งทำให้บทบาทของนักเดินทางในช่วงนี้ได้ปรับเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางของกลุ่มคนที่เล็กลง หรือแม้แต่เดินทางตามลำพัง และแน่นอนว่า เรื่องเล่าการเดินทางที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ก็ปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เช่น มีการนำเสนอเรื่องราวที่เน้นความเป็นตัวตนของตนเองหรือการถ่ายทอดประสบการณ์ส่วนตัวเกี่ยวกับการเผชิญหน้ากับโลกอื่นเป็นสำคัญ เห็นได้อย่างชัดเจนช่วงหลัง ค.ศ. 1960 ที่มีงานเขียนหรือเรื่องเล่าที่ให้ความสำคัญกับปัจเจกมากขึ้น เช่น ช่วงหลังสงครามเวียดนาม นักเขียนเรื่องเล่าการเดินทางจะนำเสนอเรื่องราวที่เป็นการเดินทางคนเดียว และมักเป็นการเดินทางหรือการผจญภัยด้วยการเดิน (on foot) หรือการใช้ระบบขนส่งชั้นประหยัด (third-class conveyance) เพื่อที่พวกเขาจะได้เข้ามาใกล้ชิดกับผู้คนมากยิ่งขึ้น (Casey Blanton, 2005 : 26)

ต่อมาช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 เรื่องเล่าการเดินทางให้ความสำคัญกับเรื่องของ "ตนเอง" มากขึ้น นักเขียนหรือนักเดินทางมักจะสะท้อนแนวคิดที่มาจากความฝัน หรือความหวัง ที่ได้รับจากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ เอกสารการท่องเที่ยว หรือสื่อต่างๆ ที่ได้รับรู้มา ผู้เขียนหรือผู้ประพันธ์ก็ยังคงให้ "ตนเอง" หรือ "I" เป็นผู้เล่าเรื่องหรือเป็นตัวละครเอกในการดำเนินเรื่องหรือเป็นเสมือน "พระเอก" เจกเช่นเรื่องเล่าการเดินทางในอดีต แต่เนื้อหาหรือบทบาทของ เรื่องเล่า

การเดินทางในยุคปัจจุบันไม่ได้เน้นย้ำเพียงแต่การเปิดประตูโลกใหม่ด้วยความแปลก ประหลาด หรือการค้นหาดินแดนที่ห่างไกลความเจริญเท่านั้น หากแต่นำเสนอดินแดนอื่นที่เน้นความสำคัญไปที่วัฒนธรรมอื่นมากกว่า ด้วยความแตกต่างทางวัฒนธรรมจึงเปิดโอกาสให้พวกเขาได้สำรวจ ตัวเองและคนอื่น หรืออาจเป็นการสำรวจกันและกันได้เช่นกัน ซึ่งลักษณะต่างๆ เหล่านี้ได้ถูก เสนอไว้ในเรื่องเล่าการเดินทางที่เกิดขึ้นใหม่

ปัจจุบันการท่องเที่ยวกลายเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก และนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวผู้ชายตะวันตกเป็นเสมือนแรงขับเคลื่อนสำคัญของการเปลี่ยนแปลง แนวคิด มุมมอง และทัศนคติ อันเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้าง "ชุดความรู้" จนกลายเป็นการรับรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับ "วัฒนธรรมของผู้อื่น" ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์ของนักเดินทางที่เป็นปัจเจก โดยเน้นเรื่องวิถีชีวิต การใช้เวลาว่างในดินแดนของผู้อื่นและการแสวงหา "ความดั้งเดิม" (Authentic) โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม

นอกจากนี้เรื่องที่ได้รับคามนิยมเป็นอย่างมากสำหรับการท่องเที่ยวคือการใช้ "เรื่องเพศ" เป็นเป้าหมายหลักในการดึงดูดความสนใจนักเดินทางผู้ชายตะวันตกเหล่านั้นให้ตัดสินใจเดินทาง มาท่องเที่ยวซึ่งเป็นการออกมาจากโลกของบ้านเกิด หรือโลกแห่งความเคยชินที่จำเจ ดังนั้นการใช้ วันหยุดเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวในต่างแดนจึงเป็นเสมือนการเชื่อมโยงคนจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่ หนึ่งซึ่งส่งผลต่ออารมณ์ที่มีโอกาสได้สัมผัสกับผู้คนจากสังคมที่ต่างกัน อีกทั้งการเดินทางออก จากบ้านเกิดและห่างไกลจากครอบครัวก็จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว ว่าเหงาและต้องการที่ พักพิงที่ปลอดภัย ปัจจัยเรื่องเพศก็เป็นเหตุผลที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่สามารถสนองตอบอารมณ์ เช่นนั้นของนักเดินทางได้เป็นอย่างดี (Stephen Clift และ Simon Carter, 2000 : 253) ด้วยเหตุนี้ บริษัทท่องเที่ยวหรือตัวแทนต่างๆ จึงนำประเด็นเรื่องนี้มาเป็นจุดขายสำหรับเรียกร้องความสนใจ จากลูกค้า และเน้นการบริการผ่านการจัดสภาพแวดล้อม สถานที่ท่องเที่ยว พนักงานต้อนรับ หรือ กิจกรรมต่างๆ ไว้ เพื่อก่อให้เกิดการแบ่งปันหรือประสบการณ์ร่วมต่อนักเดินทางหรือนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะผู้ชาย "ฝรั่ง" ซึ่งมักจะเอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ "ทางเพศ" (Stephen Clift และ Simon Carter, 2000 : 257) กับสตรีพื้นถิ่นผ่านการบริการต่างๆ ที่สถานบริการหรือสถานที่ ท่องเที่ยวได้จัดเตรียมไว้ให้

2.3 “นักเดินทาง” : ประเภทของนักเดินทาง

การศึกษาประเด็นนี้เป็นการกล่าวถึงประเภทของนักเดินทางตะวันตกโดยเฉพาะนักเดินทางผู้ชาย ประเภทของนักเดินทางเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เห็นอัตลักษณ์ของนักเดินทางหรือนักท่องเที่ยว เพราะพวกเขาเหล่านั้นจะแสดงออกหรือเกิดการปรับเปลี่ยนตัวตนอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับความมุ่งหวังก่อนการเดินทางเพราะเมื่อพวกเขาเหล่านั้นได้เดินทางมาถึงดินแดนที่ปรารถนาแล้ว พวกเขาก็จะแสดงออกหรือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่แตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอการจัดแบ่งประเภทของนักท่องเที่ยวหรือนักเดินทางไว้ 2 ลักษณะคือลักษณะแรกจะใช้เกณฑ์ระยะเวลาของการเดินทางในการจัดแบ่ง และประการที่สองจะใช้ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชาย“ฝรั่ง” กับผู้หญิงพื้นถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

Joane Nagel (2003 : 14-15) จัดแบ่งประเภทของนักเดินทางในยุคปัจจุบันโดยใช้ระยะเวลาเป็นเกณฑ์ไว้ 2 ประเภทด้วยกันดังนี้ ประเภทแรก คือ *ผู้อพยพไปตั้งถิ่นฐาน / ผู้พำนักอยู่ชั่วคราว* (setting / sojourner) นักเดินทางประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการท่องเที่ยวระยะยาวที่ต้องการจะใช้ชีวิตอยู่ในดินแดนนั้น ๆ ดังนั้น นักท่องเที่ยวประเภทนี้จึงพยายามที่จะปรับตัวให้เข้ากับท้องถิ่นหรือผู้คนให้ได้มากที่สุด และมักจะท่องเที่ยวไปทุกๆ ที่เพื่อจะได้สัมผัสกับสังคม อารมณ์ และความรู้สึก ประกอบกับความพยายามที่จะสร้างความสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่น นอกจากนี้ พวกเขายังพยายามที่จะเชื่อมโยงประชาคมทางด้านชาติพันธุ์เข้าด้วยกัน เพื่อจะได้มีโอกาสติดต่อสัมพันธ์ทางเพศโดยเฉพาะนักเดินทางผู้ชาย “ฝรั่ง” ที่เน้นการท่องเที่ยวเพื่อการค้นหาความสุขทางเพศจากสตรีพื้นถิ่น ดังนั้น ความสัมพันธ์ “ทางเพศ” จึงเป็นกิจกรรมสำคัญที่เกิดขึ้นขณะท่องเที่ยวและบ่อยครั้งที่กิจกรรมนี้ถือเป็นประตูไปสู่ความผสมกลมกลืน ซึ่งนำไปสู่การผลักดันเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับ “คู่ปฏิสัมพันธ์” หรือ “คู่วัก” ด้วยการดูแลและบริการให้เกิดความสะดวกสบายท่ามกลางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากความคุ้นเคยของนักท่องเที่ยว

นักเดินทางอีกประเภทหนึ่งคือ *นักผจญภัย / ผู้บุกรุก* (adventure / invader) ซึ่งเป็นนักเดินทางซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่เน้นความบันเทิงเป็นสำคัญจึงทำให้เกิดความสัมพันธ์ในระยะสั้นเพราะพื้นที่ที่เป็นเป้าหมายหลักของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้คือสถานบันเทิงโดยเฉพาะในเขตเมืองซึ่งเป็น

“เขตแสงสีแดง” (red light zone) ซึ่งเป็น “จุดเชื่อมต่อ” ความสัมพันธ์ที่สำคัญกับผู้หญิงพื้นถิ่นซึ่งมีอาชีพขายบริการหรือหญิงโสเภณี ที่เน้นการสร้างความสุขให้กับตนเองเพราะความสัมพันธ์เช่นนี้มีอาจเป็นไปได้ในสังคมของตน หรือหากมีความสัมพันธ์ในลักษณะนี้เกิดขึ้นก็จำเป็นต้องปิดบังหรือเก็บซ่อนไว้เป็นความลับ มิฉะนั้นก็จะถูกลงโทษหรือประณามจากคนในเชื้อชาติเดียวกันที่เชื่อมโยงกับความเชื่อที่มองว่าความสัมพันธ์ระหว่างคนตะวันตกกับคนต่างชาติพันธุ์ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงโสเภณีเป็นสิ่งผิดและไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมตะวันตก จึงทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มาใช้ชีวิตแค่ช่วงสั้น ๆ เพื่อแสวงหาความสุขและจะเดินทางกลับไปใช้ชีวิตตามปกติในบ้านเกิด

จากการจัดแบ่งโดยใช้ระยะเวลาของการเดินทางของนักเดินทางแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับบทบาทของนักเดินทางที่แตกต่างกันหากระยะเวลาแตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการศึกษานวนิยายที่เลือกศึกษาในประเด็นของความสัมพันธ์ระหว่าง “ฝรั่ง” ผู้ชายและผู้หญิงไทย เพื่อให้เห็นถึงภูมิหลังของความสัมพันธ์ ตลอดจนทำให้เห็นบทบาทของตัวละครผู้ชาย “ฝรั่ง” ในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับตัวละครเอกหญิงไทย

นอกจากนี้ ยังมีการจัดแบ่งประเภทนักท่องเที่ยวหรือนักเดินทางที่ใช้เกณฑ์ของความสัมพัทธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวผู้ชาย “ฝรั่ง” กับผู้หญิงพื้นถิ่นโดยเฉพาะผู้หญิงขายบริการหรือผู้หญิงบาร์ ซึ่ง Damien Garrick (2005 : 497-509) ได้ระบุประเภทของนักเดินทางหรือนักท่องเที่ยวไว้ 3 ประเภท ดังนี้

นักท่องเที่ยวประเภทแรก คือ Macho Lad ซึ่ง Garrick ได้ให้ความหมายของ Julia Davidson ที่พูดถึงนักท่องเที่ยวประเภทนี้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของผู้รักษาตัวอย่างรุนแรง ผู้ซึ่งสนุกสนานกับความพร้อมพร้อมของการท่องเที่ยวทางเพศราคาถูกโดยเฉพาะจากผู้หญิงประเทศโลกที่ 3 ในช่วงวันหยุดพักผ่อน คนพวกนี้ไม่สนใจว่าผู้หญิงที่นอนด้วยนั้นเป็นใคร มาจากไหน และไม่คอยให้ความสำคัญกับสตรีที่หลับนอนด้วย เพราะพวกเขาไม่ได้คาดหวังถึงความสัมพันธ์ระยะยาว แต่กลับให้ความสำคัญกับเรื่องของการได้ระบายอารมณ์หรือการได้หลับนอนเป็นสำคัญ เช่นมีคำกล่าวของนักท่องเที่ยวประเภทนี้ว่า “ฉันใช้พวกเธอเหมือนกับใช้ภัตตาคารของฉัน หรือใช้ความสะอาดสบายในพื้นที่สาธารณะ มันเป็นเรื่องที่สามารถสนองตอบความต้องการ ไม่มีความรักและไม่มีความสัมพันธ์” นี่เป็นการแสดงอัตลักษณ์ของนักท่องเที่ยวประเภทนี้ที่พยายามแสวงหาสิ่งที่สามารถสนองตอบความต้องการ ซึ่งแน่นอนว่าการได้เดินทางมาท่องเที่ยวในต่างแดนที่เต็มไปด้วย

ด้วยการบริการของแหล่งสถานบันเทิงที่มีการบริการทางเพศแอบแฝงอยู่สามารถสนองความต้องการทางเพศได้เป็นอย่างดี การกระทำเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงความภูมิใจในชาติพันธุ์ของตนเอง โดยเฉพาะเรื่องอำนาจซึ่งมักจะแสดงออกโดยใช้เรื่องเพศผ่านสตรีพื้นถิ่น และการทำลายความมั่นคงของชายพื้นถิ่นไปพร้อมๆ กัน เรือนร่างของสตรีเป็นจุดสนองความรู้สึกและความต้องการของนักท่องเที่ยวประเภทนี้ได้เพราะต่างก็มองว่าสตรีเหล่านี้ยินยอมที่จะอยู่ภายใต้อำนาจของตน และทำสิ่งต่าง ๆ ตามแต่ตนจะปรารถนาด้วยความเต็มใจ ซึ่งพวกเขาสามารถยอมรั้งการมีอำนาจเหนือผู้หญิงโดยเฉพาะผู้หญิงจากประเทศโลกที่ 3 ซึ่งสื่อถึงความสำเร็จของความเป็นชายที่ยังคงมีอำนาจเหนือสตรีอยู่ เพราะเขาจะไม่ถูกทำร้ายจากผู้หญิงเหล่านี้ซึ่งต่างจากผู้หญิงในสังคมหรือบ้านเกิดของตน

นักท่องเที่ยวประเภทที่สอง คือ White Knight ผู้ซึ่งแสดงอัตลักษณ์ในฐานะที่เป็น "คนดี" เมื่อเปรียบเทียบกับชาวต่างชาติจากชาติอื่นที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศโลกที่ 3 ภาพลักษณ์วีรบุรุษของอัศวินผิวขาวสามารถแตกต่างกันไปตามสถานที่ต่างๆ อัศวินผิวขาวจะดำรงบทบาทของผู้เตรียมการ ผู้ช่วยเหลือที่แสดงออกถึงความสงสาร หรือต้องการจะช่วยเหลือซึ่งนักวิชาการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเป็นเพราะท่าทีที่แสดงออกเพื่อที่จะบรรเทาความรู้สึกผิดที่มาจากเกี่ยวข้องกับธุรกิจทางเพศ และไม่ต้องการที่จะถูกตราหน้าว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อเรื่องเพศเท่านั้น พวกเขาเหล่านั้นพยายามแสดงออกในทางที่ดี เพื่อให้เกิดความแตกต่างจากนักท่องเที่ยวอื่นๆ หรือชาติอื่นๆ ที่เข้ามาท่องเที่ยวในต่างแดน เหตุผลเหล่านี้เชื่อมโยงกับเรื่องของ การเหยียดสีผิว เพราะบ่อยครั้งที่อัศวินผิวขาว จะอ้างว่าชายชาวญี่ปุ่นและเยอรมันเป็นคนที่ก้าวร้าวรุนแรงกับผู้หญิงและขณะเดียวกันก็เห็นว่าคนพวกนี้เป็นชาตินิยม นอกจากนี้ ยังรวมไปถึง การตำหนิผู้ชายพื้นถิ่นด้วยว่ามีความโหดร้ายและไม่ดูแลผู้หญิงเลย จนเป็นเหตุให้เธอเหล่านั้นต้องกลายมาเป็นโสเภณี และความรู้สึกของอัศวินผิวขาวที่แสดงออกเช่นนี้ก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนเองเป็นคนดีและพยายามสร้างความสัมพันธ์ในฐานะ "คู่รัก" กับเธอเหล่านั้นเป็นการทำให้เห็นว่าพวกเขาดีกว่านักท่องเที่ยวชาติอื่น ๆ ดังนั้นเขาเหล่านั้นจึงให้ความสำคัญกับตนเองที่พร้อมจะปฏิบัติเสมือนหนึ่งผู้มาชุบชีวิตให้กับเธอเหล่านั้นโดยไม่ต้องเผชิญหน้ากับอันตรายหรือความยากลำบาก การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นอัศวินคือการให้เงิน ให้ความช่วยเหลือ และพยายามทำให้เธอเหล่านั้นสะดวกสบายทุกๆ ด้าน เพื่อสร้างความสมเหตุสมผลหรือความชอบธรรมที่จะเข้าไปสัมพันธ์กับสตรีเหล่านั้นใน โดยให้เหตุผลว่าพวกเขาช่วยเหลือผู้หญิงเหล่านั้น และมักจะเกิดขึ้นกับสตรีและพื้นที่ของโลกที่ 3 ให้หลุดพ้นจากความจนด้วยความสามารถของตน

ประเภทสุดท้ายคือ Love's Easy Tear คือนักท่องเที่ยวตะวันตกที่เต็มไปด้วยความเหงาและความโดดเดี่ยว มาจากบ้านเกิด ดังที่ Garrick อธิบายไว้โดยใช้นิยามของ Cohen ว่าพวกเขาเหล่านี้บ่อยครั้งที่มีความโดดเดี่ยวและแปลกแยกจากสังคมและบ้านเกิด พวกเขาจำเป็นต้องประสบความสำเร็จในชีวิตโดยเฉพาะเกี่ยวกับชีวิตรัก การบริการทางเพศของผู้หญิงในสถานบันเทิงหรือสถานบริการทางเพศพร้อมที่จะเปิดโอกาสให้พวกเขาเหล่านี้มีโอกาสได้มองเห็นความหวังที่ขาดหายไป รวมทั้งสามารถสรรหาสตรีที่มีอยู่หลากหลายรูปแบบตามความพึงพอใจ สรุปว่าเขาเหล่านี้ได้ค้นพบ "สวรรค์" ของพวกเขา ไม่เพียงแต่ความสวยงาม หญิงสาวอายุน้อย และพบหญิงที่มีรูปร่างกะทัดรัดตามที่ต้องการ แต่ยังรวมถึงสนองตอบอารมณ์ที่เรียกร้องความรักแท้ และความสัมพันธ์ที่ยาวนาน สำหรับสตรีนั้นต่างก็มองว่าเธอสามารถยกระดับทางสังคมให้ดีขึ้นได้โดยผ่านผู้ชายหรือนักท่องเที่ยวประเภทนี้ (Anne McClintock, 1995 : 19) จึงทำให้เกิดความคิดและจุดมุ่งหมายที่ต่างกันระหว่างนักท่องเที่ยวและสตรีที่ให้บริการ หรือ "คู่นอน" ส่งผลทำให้เกิดความขัดแย้งในด้านต่าง ๆ ตามมา

การจัดแบ่งประเภทนักเดินทางของ Damien Garrick ทั้ง 3 ประเภทที่ใช้ความสัมพันธ์เป็นตัวจัดแบ่งทำให้เห็นบทบาทของของนักเดินทางในยุคปัจจุบันได้อย่างชัดเจนซึ่งสามารถนำมาใช้กับนวนิยายที่เลือกศึกษาได้เป็นอย่างดี เพราะในการจัดแบ่งในลักษณะเช่นนี้ทำให้เห็นรายละเอียดของปฏิสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของตัวละครผู้ชาย "ฝรั่ง" ตัวละครผู้หญิงไทย ตลอดจนจนทำให้เห็นถึงภูมิหลังของปฏิสัมพันธ์ที่มีเงื่อนไขภายใต้บริบทของสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ อีกด้วย นอกจากนี้ การจัดแบ่งนักเดินทางของ Garrick และ Nagel สามารถยืนยันได้ว่าบทบาทของนักเดินทางผู้ชายฝรั่งที่ได้นำเสนอไว้ นั้นไม่ใช่ "ภาพเหมารวม" เพราะการจัดแบ่งนั้นอาศัยปัจจัยทางด้านเวลา สถานที่ และความสัมพันธ์ซึ่งมีเงื่อนไขและกฎเกณฑ์ไว้ชัดเจน

2.4 “มายาภาพ” ยุคอาณานิคม : การสร้าง “อำนาจ” ผ่าน “คู่ตรงข้าม”

เรื่องเล่าการเดินทางของนักเดินทางตะวันตกที่เดินทางไปยังดินแดนที่อยู่ห่างไกลหรือดินแดนอื่นโดยเฉพาะในยุคอาณานิคมได้ก่อให้เกิดแนวคิดสำคัญประการหนึ่งคือการให้ความสำคัญกับ “ตัวตน” (self) และ “ผู้อื่น” (other) ไว้มากจนก่อให้เกิดเป็นภาพแทนสำคัญระหว่าง “ตะวันตก” และ “ตะวันออก” ที่เป็นเสมือนบรรทัดฐานในการรับรู้ของผู้คนในยุคๆ ต่อมา ภาพแทนดังกล่าวกลายเป็นแบบฉบับ (stereotype) ของการรับรู้และส่งผลต่อการสืบทอด “ชุดความคิด” ของความแตกต่างของสองขั้วเสมอมา

ภาพแทนที่เน้นความแตกต่างระหว่างตะวันตกและตะวันออกในลักษณะ “คู่ตรงข้าม” ที่เจ้าอาณานิคมใช้เป็นกลยุทธ์หลักเพื่อใช้เป็นเหตุผลในการอ้างความชอบธรรมที่จะพยายามเข้าไปจัดการกับดินแดนนั้น ๆ และภาพแทนเหล่านี้ถูกนำมาพิจารณาอย่างละเอียดในยุคหลังอาณานิคมถึงการกระทำของตะวันตกที่มีต่อตะวันออกโดยความพยายามของกลุ่มคนที่เป็น “ผู้อื่น” เริ่มลุกขึ้นมาทบทวน “ภาพแทน” “แม่แบบ” และ “วาทกรรมเชิงอำนาจ” ต่างๆ ที่ถูกผลิตสร้างมาตลอดหลายร้อยปีที่ผ่านมาในช่วงยุคจักรวรรดินิยมและอาณานิคม การทบทวนดังกล่าวก่อให้เกิดชุดความคิด ภาพแทน และ วาทกรรมใหม่ๆ ที่คนอื่นออกมานิยามและสร้างภาพของตนเองขึ้นมาใหม่จากมุมมองของตน มิใช่จากมุมมองของตะวันตกอีกต่อไป แต่ไม่ว่าจะมีการทบทวนหรือได้กลับมากน้อยเพียงใดมายาภาพชุดเดิมก็ยังคงได้รับการสืบทอด ผลิตซ้ำ และต่อยอดต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสืบทอดชนบเรื่องเล่าการเดินทางของนักเขียนชาวตะวันตก โดยเฉพาะเพศชาย ผู้วิจัยพบว่า “มายาภาพ” ต่าง ๆ ที่ส่งผ่านเรื่องเล่าการเดินทางสะท้อนให้เห็นถึง “อำนาจ” ของตะวันตก อย่างไม่จบสิ้น และมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบของการสร้างมายาภาพรวมถึงอำนาจด้วยเช่นกัน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันเป็นการเดินทางที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพและบริบทสังคมของยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งนักเดินทางมักให้ความสำคัญกับการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวก็ตามแต่นักท่องเที่ยวก็ยังสืบทอดแนวคิดดั้งเดิมและต่อเติมภาพของดินแดน และผู้คนของตะวันออกอย่างไม่จบสิ้น โดยเฉพาะการสร้างความโดดเด่นให้กับสตรีพื้นถิ่นและการให้บริการทางเพศ

ประวัติศาสตร์ของยุโรปที่ระบุถึงความสนใจของตะวันตกที่มีต่อตะวันออกโดยเฉพาะอย่างยิ่งตะวันออกที่เป็นดินแดนอียิปต์ ซีเรีย และอาหรับ นั้นเด่นชัดในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18-19 เพราะตะวันตกให้ความสนใจและส่งคนเข้ามาศึกษาวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศทางแถบ

ตะวันออกอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 ประเทศอียิปต์และอินเดีย กลายเป็นเป้าหมายหลักเนื่องจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างตะวันออกและตะวันตกประการแรกคือความเจริญเติบโตของความรู้ที่เป็นระบบเกี่ยวกับตะวันออกในความรู้ต่าง ๆ ที่ตะวันตกยังไม่รู้จัก ถูกผลักดันให้มีการศึกษาอย่างชัดเจน โดยการส่งที่มนักวิชาการออกไปสำรวจและศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะด้านศาสตร์ของชาติพันธุ์วรรณา ภาษาศาสตร์ และประวัติศาสตร์ และประการสุดท้ายคือ ความสัมพันธ์ระหว่างตะวันออกกับตะวันตกซึ่งตะวันตกมักจะอยู่ในตำแหน่งที่เข้มแข็งหรือเป็นผู้ปกครอง และยังส่งผลเกี่ยวเนื่องกับประโยชน์ทางการเมือง วัฒนธรรม และศาสนา ซึ่งทำให้เห็นบทบาทของตะวันออกที่เป็นเสมือนผู้ที่อ่อนแอกว่า

ด้วยเหตุนี้ เรื่องเล่าการเดินทางของยุคนี้ทำให้ตะวันออกมีภาพลักษณ์ที่เป็นแบบฉบับซึ่งสื่อถึงดินแดนที่ถูกตะวันตกครอบครองหรือเป็นเจ้าของผ่านกระบวนการสร้าง "ความหมาย" ให้มีลักษณะที่แตกต่างไปจากตะวันออกในแง่มุมต่าง ๆ ด้วยวิธีการการสร้างลักษณะ "คู่ตรงข้าม" (Binary Opposition) เป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความคิดเกี่ยวกับชาติพันธุ์ที่เกิดจากการปะทะกันระหว่างสองกลุ่มที่มีความต่างกัน ซึ่งตะวันตกพยายามที่จะให้ตะวันออกต่างไปจากตน เช่น กำหนดให้ตะวันออกมีลักษณะที่ไร้เหตุผล ล้าหลัง ไร้ระเบียบ และมีลักษณะเหมือนเด็ก ในขณะที่สร้างตะวันตกให้ตรงกันข้ามคือให้มีความเหนือกว่าและดีกว่า มีลักษณะของความมีเหตุผล มีวัฒนธรรม และความเจริญ ตลอดจนภาวะของความเป็นผู้ใหญ่ เมื่อตะวันออกมีลักษณะที่ด้อยกว่าตะวันตก จึงเป็นเหตุผลของความชอบธรรมที่ตะวันตกจะเข้าไปครอบครองดินแดนตะวันออก เพื่ออ้างความชอบธรรมในการเข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาตะวันออกให้ดีขึ้น แต่แท้ที่จริงเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุผลในทางเศรษฐกิจ

วิธีการสร้าง "คู่ตรงข้าม" ที่ตะวันตกใช้เพื่อการครอบครองตะวันออกที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นตัวอย่างคือการสร้างชาติพันธุ์ให้มีความแตกต่างกันผ่านการเผยแพร่ศาสนา ภาษา และวิถีชีวิต ซึ่งต่อมากลายมาเป็นการกำหนดรูปลักษณะที่เป็นแบบฉบับ (stereotype) ขึ้น เช่น ชี้เกียจ สกปรก ฉลาด หรือ โง่ เนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นเสมือนเครื่องมือในการแบ่งแยกชาติพันธุ์และอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติได้เด่นชัดที่สุด ด้วยเหตุนี้ เรื่องเล่าการเดินทางนับเป็น "เครื่องมือ" สำคัญในการถ่ายทอดภารกิจข้างต้นด้วยการสร้างมายาภาพเพื่อสื่อถึงอำนาจของตะวันตกที่มีเหนือกว่าตะวันออกโดยการสร้างดินแดนเหล่านั้นให้กลายเป็นเสมือนสิ่งที่สามารถครอบครองและช่วงชิงได้ และในช่วงการเดินทางเพื่อการสำรวจค้นหาแหล่งทรัพยากรจากดินแดนที่ห่างไกล นัก

เดินทางหรือนักสำรวจโดยเฉพาะเพศชายในยุคนั้นได้สร้างดินแดนใหม่ให้มีลักษณะเหมือนกับ "สตรี" หรือให้เป็นเพศหญิงที่ผู้ชายสามารถเป็นเจ้าของได้ เช่น การสร้างมายาภาพเกี่ยวกับดินแดนจากมุมมองของโคลัมบัสผ่านการบันทึกสิ่งที่ได้เผชิญในขณะที่เดินทางถึงแคริบเบียนว่ามีรูปร่างเหมือนกับถันของสตรี

Rather, he said, it was shaped like a woman's breast, with a protuberance upon its summit in the unmistakable shape of a nipple—toward which he was slowly sailing.

(Anne McClintock, 1995 p.21)

การสร้างจินตนาการของโคลัมบัสให้ดินแดนของแคริบเบียนที่เขาเดินทางไปถึงมีลักษณะเหมือนหน้าอกของสตรี เป็นการทำให้ดินแดนแห่งนี้เป็นเสมือนทรัพย์สินที่ผู้ชายหรือนักเดินทางสามารถเข้าไปสำรวจ หรือแม้แต่การจับจองเป็นเจ้าของ ดังนั้นการสร้างความชอบธรรมผ่านเรื่องเล่าในลักษณะเช่นนี้ทำให้นักเดินทางหรือนักสำรวจสามารถเข้าไปจัดการกับสิ่งต่าง ๆ ภายในดินแดนนั้นได้อย่างแนบเนียน การสร้างความชอบธรรมในรูปแบบนี้ยังคงสืบทอดกันเรื่อยมาจนถึงยุคอาณานิคมก็ยังคงใช้รูปแบบการเขียนหรือการบันทึกเรื่องเล่าเกี่ยวกับดินแดนที่นักเดินทางเข้าไปสำรวจหรือเดินทางไปถึงให้มีลักษณะเป็นเสมือนกับสตรีหรือความเป็นเพศหญิง ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ของผู้คนเป็นอย่างมากซึ่งไม่แตกต่างจากนวนิยายของ Henry Rider Haggard เรื่อง *King Solomon's Mines* ที่ได้ตั้งชื่อภูเขาว่า "Sheba's Breasts" ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปถันของสตรีที่นักเดินทางต้องฝ่าฝืนอุปสรรคเพื่อเข้าไปสำรวจ

เรื่องราวหรือเรื่องเล่าที่ได้สร้างมายาภาพให้กับดินแดนใหม่ทั้งสองที่นักเดินทางไปถึงมีลักษณะเป็นเสมือน "เพศหญิง" สามารถเชื่อมโยงถึงชาติพันธุ์ เพศสภาพ และชนชั้นได้โดยตรง ดังคำยืนยันของ Anne McClintock (1995 : 5) ที่มองว่าชาติพันธุ์ เพศสภาพ และชนชั้นเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน สิ่งเหล่านี้ไม่ได้แสดงถึงความพิเศษของประสบการณ์ แต่เป็นความเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดที่แฝงเร้นในเรื่องเล่าการเดินทางเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างดินแดนกับความเป็นเพศหญิง โดยอ้างถึงแผนที่ของ Haggard ที่ระบุว่า

[...] the place of female sexuality (gendered reproduction), the source of treasure (economic production) and the site of imperial contest. (racial difference) [...]. Gender here, then, is not simply a question of sexuality but also a question of subdued labor and imperial plunder; race is not simply a question of skin color but also a question of labor power, cross-hatched by gender

(Anne McClintock, 1995 : 5)

การวิเคราะห์ของ McClintock ที่ระบุว่าดินแดนหรือสถานที่แห่งนี้มีลักษณะเป็นเพศหญิง ซึ่งเกิดจากการผลิตสร้างที่เกี่ยวกับเพศสภาพ (gender) ผ่านพื้นที่โดยให้พื้นที่แห่งนี้เป็นเพศหญิง เพื่อเป็นเหตุผลให้ผู้ชายได้มีโอกาสเข้าไปจัดการหรือควบคุมแหล่งทรัพยากรสมบัติที่เจ้าอาณานิคมจะเข้าไปใช้สอย และพื้นที่แห่งนี้ยังแสดงให้เห็นถึงการเผชิญหน้าระหว่างความแตกต่างของเชื้อชาติ (race) ระหว่างเจ้าอาณานิคมและคนพื้นถิ่นซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการคงอยู่ของจักรวรรดินิยม นอกจากนี้การกำหนดพื้นที่หรือผู้คนในดินแดนนั้นให้กลายเป็น "เพศหญิง" เป็นการสื่อให้ถึงการปล้นผู้คนได้อีกทางหนึ่ง เชื้อชาติจึงมิใช่เรื่องของสีผิวอีกต่อไปหากแต่เกี่ยวข้องกับเรื่องของ "อำนาจ" ด้านแรงงานโดยที่อาณานิคมผลิตสร้างผ่านมุมมองของเพศสภาพ (gender) ซึ่งอาจก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในทิศทางต่างๆ จะเห็นได้ว่าเหตุผลในการสร้างดินแดนอื่นให้มีความเป็นเพศหญิงโดยอาศัย "มายาภาพ" ของเรื่องเล่าการเดินทาง ส่งผลต่อผลประโยชน์ในการแอบอ้างความชอบธรรมที่จะเข้าไปจัดการทางด้านต่าง ๆ รวมถึงการกอบโกยเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง

การกำหนด "ดินแดน" ที่นักเดินทางเข้าไปสำรวจให้มีลักษณะเช่นนี้ ยังสื่อความถึงอำนาจที่ให้กับผู้ชายหรือนักเดินทาง ได้กลายเป็นผู้ที่เปิดสิ่งที่ซ่อนเร้นหรือความลับของสตรี แนวคิดเช่นนี้จึงผูกติดกับการสร้างเรื่องราวหรือการสร้างมายาภาพผ่านเรื่องเล่าการเดินทาง จนในที่สุดกลายเป็นขนบของนักเดินทางชายที่รับรู้ต่อกันมาถึงสิทธิพิเศษของเพศชาย และแน่นอนที่สุดนักเดินทางชาวตะวันตก โดยเฉพาะผู้ชายก็ได้ปฏิบัติและสืบทอดขนบดังกล่าวทุก ๆ ครั้งที่มีการสำรวจและการเดินทางในหลากหลายพื้นที่ของโลก จึงเห็นได้ว่าทั้งแอฟริกาและเอเชีย ก็ถูกสร้างภาพที่เป็น "มายาภาพ" ผ่านเรื่องเล่าการเดินทางของตะวันตกโดยเน้นให้เป็นสถานที่ที่น่าหลงใหลและมีความล้าหลังเพื่อสร้างความตื่นเต้นและใคร่ที่จะเดินทาง ตลอดจนความพยายามในการหลอ

หลอมความคิดเกี่ยวกับความเป็นเพศหญิงของดินแดนเหล่านั้น ส่งผลทำให้เรื่องเล่าการเดินทางของนักเดินทางยุคอาณานิคม จึงมีแต่แนวเรื่องในลักษณะเช่นนี้อยู่มาก

การให้ค่าหรือการสร้าง "ความหมาย" ผ่านมายาภาพในเรื่องเล่าการเดินทางก็เป็นวิธีการหนึ่งที่นักเดินทางโดยเฉพาะผู้ชายตะวันตกมักจะเลือกใช้เมื่อเดินทางไปยังที่ต่างๆ เพื่อสำรวจพื้นที่นั้นๆ ซึ่งมักเป็นดินแดนที่ไม่คุ้นเคย และต้องเผชิญกับสิ่งแปลกใหม่ที่เต็มไปด้วยอันตรายและความน่ากลัว พวกเขาจึงพยายามสร้างความหมายให้กับดินแดนเหล่านั้นว่าเป็น "ดินแดนแห่งความบริสุทธิ์" (virgin territory) ซึ่งส่งผลเชื่อมโยงกับความเป็นผู้หญิงซึ่งสิ่งนี้ยังช่วยยืนยันอำนาจของเพศชายที่อยู่เหนือกว่าเพศหญิงเพราะผู้หญิงถูกทำให้กลายเป็นโลกใหม่ที่ยังบริสุทธิ์จึงเป็นสิทธิของผู้ชายที่จะเข้าไปสำรวจและครอบครองได้ ซึ่งการกระทำเช่นนี้เป็นการทำให้ผู้ชายรู้สึกปลอดภัยและมั่นคงท่ามกลางความรู้สึกอันตรายในการเดินทาง

อนึ่งความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างคนต่างชาติพันธุ์ถือเป็นการบุกรุกหรือการจู่โจมแบบข้ามขอบเขตชาติพันธุ์ ซึ่งมีทั้งการล่องลงไปในพื้นที่มืด และการข่มขืน โดยการกระทำนี้เป็นแนวทางของการครอบงำและแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้อยู่ภายใต้การปกครอง และความสัมพันธ์ทางเพศบางอย่างถูกสร้างความหมายให้เป็นการผจญภัยของความสัมพันธ์ทางเพศของคนต่างชาติพันธุ์ ผ่านการเดินทางหรือการสำรวจในแต่ละครั้ง เนื่องจากนักเดินทางผู้ชายตะวันตกรู้สึกวุ่นวายของสตรีพื้นถิ่นเหล่านั้นเป็นเสมือนดินแดนที่ยังไม่ได้รับการสำรวจ เป็นสัญลักษณ์แห่งดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ (Anne McClintock, 1995 : 31) เพื่อการตอกย้ำความคิดเกี่ยวกับค่านิยม "ความเป็นชาย" (masculine norm) ขึ้นมาใหม่อีกครั้ง และเมื่อสิ้นสุดการเดินทางในแต่ละครั้งนักเดินทางหรือนักสำรวจผู้ชายเหล่านี้ก็จะกลับไปยังชาติพันธุ์อันเป็นบ้านเกิดของตนด้วยความเชื่อมั่นมากขึ้น

นอกจากนี้ เรื่องเล่าการเดินทางของยุคอาณานิคมยังให้ความสำคัญกับสร้างมายาภาพของผู้คนหรือพลเมืองในดินแดนใหม่ กล่าวคือจากการเดินทางและการสำรวจของชาวยุโรปตั้งแต่ยุคแรกเริ่มจนถึงปัจจุบันได้สร้างภาพคนอื่นให้กลายเป็นคนแปลกทั้งทางเชื้อชาติและความสัมพันธ์ทางเพศ และภาพเหล่านี้ถูกเน้นย้ำให้ชัดเจนขึ้นเมื่อเจ้าอาณานิคมใช้กลยุทธ์ของ "ความเป็นอื่น" และ "คนอื่น" มาใช้ ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบที่ไม่เท่าเทียม และชาวตะวันตกได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการปกครองอาณานิคมของตนเองทั่วโลก (Ania Loombra, 2000 : 15) จนกลายเป็นแนวทางที่นำมาใช้กับคนที่ไม่ใช่คนขาวหรือคนที่ "แตกต่าง"

กับตนเรื่อยมา ดังแนวคิดของ Anwar Abdel Malek อ้างถึงใน Edward Said (2000 : 284) ที่มองว่าแนวคิดนี้แสดงถึงการครอบงำไม่เพียงแต่การเข้าไปจัดการคนผิวดำหรือแม้แต่ความต้องการที่จะเป็นเจ้าของชนกลุ่มน้อยของตนเองด้วย ซึ่งจัดเป็นเป็นพันธกิจของชนชั้นกลางผิวขาวชาวยุโรป

The hegemonism of possessing minorities' and anthropocentricism allied with Europocentrism: a white middle-class Westerner believes it his human prerogative not only to manage the nonwhite world but also to own it, just because by definition. 'it' is not quite as human as 'we' are. There is no purer example than this of dehumanized thought.

(Edward Said, 2000 : 284)

การสร้างความหมายในลักษณะ “คู่ตรงข้าม” ระหว่างยุโรปหรือตะวันตกกับชาติอื่นๆ โดยเฉพาะเอเชียหรือพวกผิวดำโดยกำหนดเป็นคุณลักษณะ และสร้างลักษณะต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความแตกต่างของคนที่ “เจริญกว่า” กับผู้ที่ “ล้าหลัง” ที่ยังต้องพัฒนา ด้วยการสร้างความหมายผ่าน “มายาภาพ” ในเรื่องเล่าการเดินทาง โดยให้ชาวตะวันตกเป็นผู้มีเหตุผล มีความเจริญ เป็นผู้ปกครอง มีการพัฒนา และมีความเป็นเพศชาย ในขณะที่ให้ตะวันออกมีความป่าเถื่อน ความซึ่เกี้ยว ความหยุดนิ่ง และมีความเป็นเพศหญิง เช่น บันทึกหรือเรื่องเล่าการเดินทางของชาวตะวันตกที่เดินทางไปยังเอเชียแปซิฟิกในช่วงแรก ๆ ได้นำเสนอภาพคนพื้นถิ่นที่มีลักษณะที่แปลก และไร้ความเจริญ ดังที่ Elleke Boehmer (2005) กล่าวถึงงานเขียนเล่มสำคัญๆ ของเจ้าอาณานิคมที่พยายามหากระบวนการสร้างภาพแทนเพื่อทำให้คนอื่นเลวลง ทั้งในแง่ธรรมชาติและสิ่งที่ปรากฏภายนอก วิธีการเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำให้พลเมืองของประเทศอื่นที่มีไซตะวันตกกลายเป็นคนป่าเถื่อนที่น่าขายหน้า เนื่องจากตะวันตกกำหนดให้ตนเองอยู่เหนือกว่า จนต่อมากลายเป็นภาพลักษณ์ที่เป็นแบบฉบับขึ้น

การสร้างมายาภาพเกี่ยวกับลักษณะของ “ผู้หญิง” ดินแดนอื่นในเรื่องเล่าการเดินทางเป็นสิ่งที่น่าสนใจให้ความสำคัญอยู่ไม่น้อย เพราะส่งผลต่อการรับรู้และทำให้เกิดเป็นความคิดสืบทอดที่ฝังแน่นทั้งคนที่เดินทางหรือผู้คนที่อยู่ทั่วไป จนบางครั้งเราไม่สามารถจะแยกแยะได้ระหว่าง “มายาภาพ” และ “ข้อเท็จจริง” ดังนั้น การมองย้อนถึงวิธีการสร้างอำนาจของตะวันตกผ่านการ

สร้าง "มายาภาพ" เกี่ยวกับสตรีพื้นถิ่นในยุคอาณานิคมจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการครอบงำทางเพศที่ไม่เพียงแต่เป็นการควบคุมพวกเธอเหล่านั้น หากแต่เกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะให้เกิดความสั่นคลอนต่อสตรีของตะวันตกที่กำลังเรียกร้องความเสมอภาคในสังคมตะวันตก สำหรับอาณานิคมแล้วเมื่อพวกเขามีชัยชนะเหนือดินแดนใหม่ ก็มีการกวาดต้อนทาสซึ่งมีทั้งผู้หญิง ผู้ชาย และมีหลายเชื้อชาติ และโดยเฉพาะทาสที่เป็นสตรีก็จะถูกสร้างภาพให้เกี่ยวข้องกับการตอบสนองความต้องการทางเพศให้กับผู้ชาย

อนึ่ง มุมมองของเจ้าอาณานิคมหรือจินตนาการของผู้ชายตะวันตกที่มีต่อสตรีพื้นถิ่นหรือสตรีตะวันออกคือความพยายามที่จะทำให้เธอเหล่านั้นกลายเป็นคนแปลก ป่าเถื่อนและมีความลึกลับทางเพศ ซึ่งไม่ต่างกับการให้ภาพผู้ชายพื้นถิ่นที่ไร้การศึกษา ป่าเถื่อน และด้อยกว่าผู้ชายผิวขาวชาวตะวันตกในทุกๆด้าน และนักเดินทางในยุคอาณานิคมมักจะสร้างเรื่องเล่าที่ใช้ผู้หญิงภายใต้อาณานิคมให้เป็นเสมือนผู้ที่สามารถสนองตอบความต้องการของผู้ชายตะวันตกได้เป็นอย่างดี โดยการกำหนดลักษณะของผู้หญิงที่น่าหลงใหล ดังที่หนังสือ *Race, Ethnicity and Sexuality* ของ Joane Nagel (2003 : 151) ระบุถึงจินตนาการของคนอังกฤษที่มีต่อสตรีอินเดียไว้ว่า

In the British imagination and in their daily lives Indian women were sexualized in way scholars recognize as the typical colonial gaze: Indian women were defined as seductive, sensual, and exotic.

(Joane Nagel, 2003 : 151)

ในจินตนาการของคนอังกฤษเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของสตรีอินเดียนั้นแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงถึงความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างนักเดินทางตะวันตกและผู้หญิงพื้นถิ่นผ่านการนิยามสตรีอินเดียให้กลายเป็นคนที่เสียวคน คนมักมากในกาม และเป็นคนแปลก น่าหลงใหล และสื่อให้เห็นถึงบทบาทของนักเดินทางชายตะวันตกที่เป็นเสมือนผู้ทำหน้าที่เฝ้ามองและจับจ้อง รวมทั้งเป็นผู้กระทำโดยพยายามทำให้เธอกลายเป็นผู้คอยตอบสนองความปรารถนาของผู้ชายตะวันตก หากจะย้อนถึงกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเดินทางชายตะวันตกและผู้หญิงท้องถิ่นที่มีลักษณะเป็นเสมือนผู้รอคอยและพร้อมที่จะต้อนรับผู้ชายตะวันตก ดังตัวอย่างจากภาพวาดของ

Jan van der Street ที่วาดภาพการเดินทางของ Vespucci ว่าเป็นการนำเสนอสิ่งตรงข้ามระหว่างความล้าหลังกับความเจริญของยุโรปผ่านภาพ

[...] Amerigo Vespucci and America herself, an armored man confronting a naked recumbent woman.

(Mary C. Fuller, 2007 : 110)

Joane Nagel (2003 : 65) ได้อธิบายถึงภาพนี้ไว้ว่า Vespucci ที่สวมเสื้อผ้าและยืนอยู่ท่ามกลางเครื่องมือและเครื่องใช้ที่ทันสมัย ในขณะที่สตรีพื้นถิ่นนั้นแสดงถึงความไร้ความเจริญหรือมีความล้าหลังซึ่งกำลังนอนเอกเขนกเปลือยกายอยู่ท่ามกลางสัตว์ป่าและคนป่าที่แสนจะป่าเถื่อน ดังนั้น Vespucci คือความเจริญ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและความเป็นชาย ในขณะที่ America คือความล้าหลัง ความเป็นเพศหญิง และเป็นโลกใหม่ที่ต้องการการค้นหาค้นหาหรือสำรวจ เมื่อภาพเหล่านี้ถูกอธิบายหรือตีความผ่านความแตกต่างของดินแดนที่ถูกสำรวจเปรียบเทียบกับดินแดนตะวันตกแล้วยังล้าหลัง ไร้ความเจริญ และเป็นเพศหญิง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องส่งนักสำรวจหรือนักวิชาการเข้าไปสำรวจดินแดนแห่งนี้เพื่อนำความเจริญเข้าไปพัฒนาดินแดนเหล่านั้น อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ของความต้องการและความปรารถนาของผู้ชายตะวันตกที่มีต่อสตรีพื้นถิ่น ที่ต้องการจะครอบครองเรือนร่างเพื่อบำบัดความใคร่ในขณะที่ห่างไกลบ้าน

หนังสือชื่อ *Imperial Leather* ของ Anne McClintock (1995 : 30) ให้เหตุผลเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาพวาดที่มีชื่อของ Jan van der Street ถึงการค้นพบอเมริกาในฐานะที่เป็นการเผชิญหน้าระหว่างชายและหญิงว่า เป็นภาพของ Vespucci ยืนอย่างสง่าอยู่เบื้องหน้าผู้หญิงเปลือยซึ่งอยู่ในเปลญวน และจากภาพนี้ทำให้เกิดการตีความต่างๆ เช่น การมองว่า เธอมีที่ทำเชิญชวนในทางเพศและแสดงความยินยอม

จากการวิเคราะห์กระบวนการสร้าง "มายาภาพ" ในเรื่องเล่าการเดินทางของเจ้าอาณานิคม ทำให้เห็นความพยายามของการสร้างการครอบงำไม่ว่าจะเกี่ยวกับวัฒนธรรม ความคิดและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งการแสดงออกที่ส่งผลต่อการรับรู้ทั้งของคนที่เป็นสมาชิกของเจ้าอาณานิคมและผู้ที่อยู่ภายใต้เจ้าอาณานิคมคือการครอบงำผ่าน เรื่องเล่าการเดินทาง โดยเน้นลักษณะของคู่ตรงข้ามซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้เกิดอำนาจที่เหนือกว่าตะวันออกของตะวันตก ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่าแนวคิด

ตะวันออกและตะวันตกได้เกิดขึ้นมาช้านานและได้รับการส่งทอดเรื่อยมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตซ้ำและการส่งต่อ “มายาภาพ” เกี่ยวกับตะวันออกในสถานะของ “คนอื่น” จนทำให้ดูประหนึ่งว่าตะวันออกเป็นตะวันออกมากกว่าที่เป็นจริง เช่นเดียวกับที่ตะวันตกที่มีลักษณะความเป็นตะวันตกมากกว่าด้วยเช่นกัน

2.5 “มายาภาพ” ยุคการท่องเที่ยว : “อำนาจ” ตะวันตกกับการ “โต้ตอบ” ของตะวันออก

การท่องเที่ยวในปัจจุบันเน้นความสัมพันธ์กับเรื่องเพศเป็นสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการท่องเที่ยวที่นำเสนอกิจกรรมทางเพศที่เปิดโอกาสให้นักเดินทางโดยเฉพาะนักเดินทางผู้ชาย “ฝรั่ง” ได้สร้างความสัมพันธ์กับสตรีพื้นถิ่นได้รวดเร็วขึ้น ผนวกกับการเดินทางทำให้พวกเขาเหล่านั้นไม่เกิดความกลัวหรือกังวล เพราะการเดินทางคือการได้หลุดออกจากโลกของบ้านเกิดซึ่งเป็นโลกแห่งความเคยชินและจำเจ การท่องเที่ยวหรือการเดินทางจึงมีความเชื่อมโยงกับเรื่องของอัตลักษณ์ของบุคคลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (Stephen Clift และ Simon Carter, 2000 : 253) ด้วยเหตุนี้ กิจกรรมในวันหยุดและการเดินทางท่องเที่ยวในต่างแดนจึงเป็นเสมือนการเชื่อมโยงจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง และเมื่อเดินทางไปยังประเทศอื่นที่มีวัฒนธรรมแตกต่างไปจากตนสามารถส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึกของพวกเขาเหล่านั้นให้ผ่อนคลายความเบื่อหน่ายและความจำเจก็อาจก่อให้เกิดความสนิทสนมกับผู้ที่พบกันโดยเฉพาะผู้หญิงพื้นถิ่นขณะเดินทางอย่างเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งความสัมพันธ์นี้อาจสร้างความสนิทสนมจนก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศด้วยก็เป็นได้ ดังนั้นจึงมีบ่อยครั้งที่นักท่องเที่ยวชายจากประเทศตะวันตกหรือ “ฝรั่ง” ได้พบคู่นอนที่เป็นหญิงขายบริการจากสถานบริการบันเทิง หรือแม่แต่บาร์ ทั้งเขาและเธอได้พัฒนาความสัมพันธ์ไปสู่ “คู่รัก” ในที่สุด

เมื่อความสนใจของนักท่องเที่ยวตะวันตกแปรเปลี่ยนไปเป็นความสัมพันธ์กับเรื่องเพศมากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้น ประเทศในตะวันออกรวมถึงประเทศไทยก็ใช้เรื่องเพศ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ตามแบบฉบับของตะวันออกมาเป็นจุดเด่นในการส่งเสริมการขาย หรืออาจเรียกว่าการสร้าง “กับดัก” เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเดินทางผู้ชายตะวันตกทั้งที่แสดงออกอย่างชัดเจนและแบบแอบแฝง หนึ่งในข้อสังเกตที่ชัดเจนที่สุด คือความพยายามกระตุ้นความรู้สึกของการหมกมุ่นในกาม และการสร้างแรงจูงใจของกิจกรรมทางเพศต่อนักเดินทางหรือนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกโดยเฉพาะนักเดินทางที่เป็นเพศชายเพื่อรณรงค์ให้ชาวตะวันตกตัดสินใจเดินทางและใช้บริการการเดินทางหลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการ

เดินทางเชิงท่องเที่ยวและการเดินทางเชิงธุรกิจ ก็ตาม เช่นมีการกำหนดพื้นที่ที่เป็น "red light zone" ซึ่งพื้นที่แห่งนี้ถูกมองว่าเป็นสถานที่ปะทะสังสรรค์ของนักท่องเที่ยวและหญิงบริการทางเพศ ที่ต้องการจะขายบริการ และต้องการให้แหล่งบันเทิงเหล่านี้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว นับเป็นการเชื่อมต่อที่คลุมเครือระหว่างการขายบริการทางเพศและการท่องเที่ยว จึงส่งผลให้เกิดการขายบริการทางเพศท่ามกลาง "การท่องเที่ยว" (Stephen Clift และ Simon Carter, 2000 : 7) อันก่อให้เกิดแนวคิดของการเผชิญเรื่องเพศระหว่างการเดินทางที่บางที่อาจเป็นการเปิดเผยความต้องการหรือความปรารถนาอันซ่อนเร้นของการผจญภัยในเรื่องของเพศขณะเดินทางก็เป็นได้ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงทำให้ผู้ชายตะวันตกมีแนวคิดและความต้องการที่จะเดินทางเพื่อแสวงหาสตรีจากดินแดนที่ห่างไกล เพราะสตรีเหล่านี้สามารถซื้อได้และราคาถูกกว่าในบ้านของตน

คำว่าเซ็กส์ทัวร์ (sex tour) จึงกลายเป็นคำสำคัญของการรับรู้ของชาวตะวันตกผ่านสื่อต่างๆ เพราะการเดินทางในลักษณะนี้นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประเด็นของกิจกรรมทางเพศ และภาพของความหมกมุ่นในกามเพื่อเป็น "ตัวล่อ" ซึ่งส่งผลต่อธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงการค้าหรือเชิงพาณิชย์ หรือธุรกิจท่องเที่ยวทั่วโลกที่นำเสนอจุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยก็เป็นกลุ่มเป้าหมายหรือจุดท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในกลุ่มนักท่องเที่ยวหรือนักเดินทางจากประเทศตะวันตกประเทศหนึ่งในเอเชียหรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเห็นได้จากเอกสารต่าง ๆ หรือข้อมูลบนสื่ออินเทอร์เน็ต ได้นำเสนอเรื่องราวของสตรีไทยและเมืองไทยเอาไว้มากมาย และจากการศึกษาข้อมูลต่างๆ ข้างต้นพบว่าจุดเด่นที่ใช้ในการดึงดูดลูกค้าชาวตะวันตก คือ การเน้นจุดพื้นที่ "red light zone" และ "red light prostitute" หรือที่ทุกคนรู้จักผ่านสถานที่ในกรุงเทพมหานคร คือ พัคนพวงษ์ นั่นเอง สำหรับภาพที่นำเสนอในสื่อต่างๆ นั้นมักจะเป็นภาพสตรีไทย และเป็นสตรีพื้นถิ่นแต่งกายชุดประจำถิ่น และมีการยิ้มเชิญชวน บนใบหน้าของเธอ ดังที่ผู้วิจัยเรียกลักษณะต่างๆ ในการเชิญชวนนั้นว่า "รอยยิ้มแห่งมายา" หรือ "Smiles of Deceit"

บทความเรื่อง Tourism, international travel and sex : themes and research ของ Stephen Clift และ Simon Carter (2000 : 10) นำเสนอแนวคิดของ Herold และ Kerkwijk เกี่ยวกับเซ็กส์ทัวร์ว่าเป็นสิ่งที่อยู่ระหว่างการค้าประเวณีกับการท่องเที่ยว กิจกรรมนี้ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกสบายใจและเป็นอิสระในการท่องเที่ยว

Sex tourism –a number of factors that allow an articulation between commercial sex and travel to develop. A variety of

media, such as guidebooks , travel literature and programmes, portray tourist settings as both romantic and as different cultural environment in which different social norms apply.

(Stephen Clift and Simon Carter, 2000 : 10)

การท่องเที่ยวแบบ "Sex Tour" มีองค์ประกอบที่เด่นชัดคือเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้การค้าประเวณีกับการท่องเที่ยวมาปะทะกันภายใต้ความคลุมเครือ โดยมีสื่อที่หลากหลาย เช่น หนังสือท่องเที่ยว วรรณกรรมท่องเที่ยว และรายการหรือกำหนดการท่องเที่ยว ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้กับธุรกิจการขายบริการและการท่องเที่ยวเกิดการพัฒนา อย่างไรก็ตาม การให้ภาพนักท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นความโรแมนติกและเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยเฉพาะความแตกต่างที่เป็นค่านิยมของสังคม สิ่งที่ทำให้เกิดความสับสนวายซึ่งมักเป็นเรื่องของความเป็นอิสระเพราะได้หลุดพ้นจากสิ่งที่ควบคุมชีวิตประจำวันของพวกเขาเหล่านั้น นอกจากนี้ การท่องเที่ยวในลักษณะนี้ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความคลุมเครือระหว่างการซื้อบริการจากผู้หญิงขายบริการกับมิตรภาพที่พวกเขาเหล่านั้นมอบให้เพราะพวกเขาเหล่านั้นมักจะแสดงออกต่อลูกค้าที่เป็นนักเดินทางผู้ชายที่ไม่ต่างกับ "คนรัก" ซึ่งทำให้พวกเขาเหล่านั้นเกิดความเข้าใจผิดคิดว่าว่าเธอหลงรัก แต่แท้ที่จริงเธอเพียงแต่ทำตามหน้าที่ของตนเองเท่านั้น

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าเรื่องราวหรือเนื้อหาในเรื่องเล่าการเดินทางของยุคนี้จะแปรเปลี่ยนไป แต่ Joane Nagel แสดงความเห็นในหนังสือ *Race, Ethnicity and Sexuality* (2003) ว่า การขยายตัวของการค้าด้านความสัมพันธ์ทางเพศของคนต่างชาติพันธุ์ มีจุดเน้นสำคัญในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 20 ว่าเนื้อหาหรือเรื่องราวได้กลับไปให้ความสำคัญกับแผ่นดินและดินแดนอันห่างไกล โดยยังคงเน้นชนบแนวคิดที่ผ่านมานานนับศตวรรษ กล่าวคือเรื่องการให้ความสนใจกับสตรีพื้นถิ่น และเน้นกิจกรรมหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับต้นหาและราคา โดยใช้บันทึกการเดินทางของนักเดินทางในยุคแรกๆ มาเป็นต้นแบบให้กับนักเดินทางรุ่นหลัง ๆ ซึ่งเน้นการเดินทางเพื่อการสำรวจดินแดนใหม่ที่ล้ำหลังส่งผลเชื่อมโยงที่ทำให้เกิดการหล่อหลอมความคิดเกี่ยวกับความเป็นเพศหญิงของดินแดน ซึ่งทำให้เกิดการรับรู้ของผู้คนทุกๆ สาขาในตะวันตก จนทำให้เกิดการสืบทอดแนวคิดนี้ในเวลาต่อมา ไม่ว่าจะเป็น Columbus Vaspucci หรือ Luwis and Clark

ดังจะเห็นได้จากการท่องเที่ยวในประเทศตะวันออกและประเทศในแอฟริกันับตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ความเชื่อและมายาภาพของดินแดน ผู้คน โดยเฉพาะผู้หญิงที่ถูกนักเดินทางชายสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยจักรวรรดินิยม อาณานิคม ยังคงได้รับการสืบทอดและส่งต่อเรื่อยมา ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในเรื่องนี้คือ การท่องเที่ยวประเทศเคนยาในปัจจุบันนั้นพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็ยังคงเข้าใจว่าเคนยาเป็นเสมือนภาพแทนของแอฟริกาในยุคอาณานิคม

For some of these tourists, Kenya represents Africa where life is perceived as raw and wild and a place where people are uncontrolled, liberal and polygamous.

(Rose Kisia Omandi, 2002 : 9)

ข้อความข้างต้นเป็นเป็นการนำเสนอ Kenya ที่ยังคงความเป็นป่าเถื่อนของทั้งดินแดน ในขณะที่ผู้คนก็ยังไม่พัฒนา ป่าเถื่อน และเป็นสังคมที่ผู้ชายสามารถมีภรรยาได้หลายคน จึงนับเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวชายชาวยุโรปเดินทางไปเคนยาเพื่อมองหาเซ็กซ์ การเดินทางไปท่องเที่ยวในเคนยาของนักเดินทางผู้ชายตะวันตกเพื่อการซื้อบริการทางเพศ เนื่องจากในเคนยาค่าบริการทางเพศมีราคาถูกเมื่อเทียบกับการเที่ยวในประเทศของตน นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวที่ไปเคนยาสามารถมีความสุขกับการใช้ชีวิตที่เขามิอาจทำได้ในบ้านของตน เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวไปยังดินแดนอื่นเปิดโอกาสให้พวกเขาสามารถที่จะหลงลืมตัวตนของตน (to lose their identity) ไปชั่วขณะ และสามารถให้พวกเขาได้หลบหนีจากชีวิตที่เป็นจริงเพื่อเข้าไปสู่โลกแห่งจินตนาการได้อย่างสมบูรณ์ โดยปกตินักท่องเที่ยวเหล่านี้จะใช้ชีวิตที่แตกต่างไปจากเดิม โดยเฉพาะในช่วงวันหยุดเพื่อการพักผ่อน ไม่ว่าจะเป็นการได้มีโอกาสได้ใช้เงินฟุ่มเฟือยมากขึ้น ต้มและสนุกกับชีวิตมากขึ้น และเปิดโอกาสให้พวกเขาได้ปลดปล่อยตัวเองเพื่อที่จะกระทำทุกอย่างได้อย่างเสรี

นอกจากนี้ ระยะเวลาในการเดินทางยังนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างความหมายและมายาภาพให้กับการเดินทางซึ่งในปัจจุบันเป็นการเดินทางเพื่อการค้นหาวัฒนธรรมหรือประสบการณ์การใช้ชีวิต เพราะอาจส่งผลก่อให้เกิด "การสร้าง" หรือ "ปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์" ได้ด้วยเช่นกันอันเนื่องมาจากระหว่างการเดินทางนั้น ระยะเวลาของการเดินทางหรือวิธีที่นักเดินทางหรือนักท่องเที่ยวเลือกมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติ การใช้ชีวิต หรือกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวกระทำจากการศึกษาประวัติของนักท่องเที่ยวหรือเรื่องเล่าการเดินทางโดยเฉพาะเรื่องเล่าเกี่ยวกับการ

ท่องเที่ยวในยุคปัจจุบัน ทำให้เห็นภาพลักษณะที่เป็นแบบฉบับ (stereotype) กล่าวคือนักท่องเที่ยวหรือนักเดินทางจะเลือกเดินทางมายังประเทศโลกที่ 3 ประเทศต่าง ๆ เหล่านั้นจะบริการสถานที่พักและการบริการในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถสร้างความแปลกและมีรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จัดเป็นส่วนสำคัญของการท่องเที่ยวในยุคปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ บริษัทท่องเที่ยวหรือตัวแทนต่างๆ ได้พยายามที่จะจัดสภาพแวดล้อม สถานที่ท่องเที่ยว พนักงานต้อนรับหรือกิจกรรมต่างๆ ไว้ เพื่อสร้างให้เกิดการแบ่งปันหรือประสบการณ์ร่วมของนักเดินทางหรือนักท่องเที่ยวที่ใช้เวลาหรือใช้วันหยุดไปกับการท่องเที่ยวในต่างแดน

ความก้าวหน้าของการท่องเที่ยวและการเพิ่มปริมาณของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงหลังสงครามเย็น (Cold War) และความสัมพันธ์ทางเพศของคนต่างชาติพันธุ์นับเป็นจุดเน้นของการท่องเที่ยวในสมัยนั้นจึงทำให้ตลาดการค้าด้านการท่องเที่ยวมีจุดมุ่งหมายไปยังประเทศโลกที่ 3 ตลอดจนการท่องเที่ยวสมัยนั้นได้พยายามที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้เห็นว่าเขาสามารถมีประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่แปลกแตกต่างนั้นด้วยตนเองและเสียค่าใช้จ่ายในราคาถูกที่จะสร้างความสัมพันธ์กับสตรีพื้นถิ่นเหล่านั้น ดังนั้น ความสัมพันธ์ทางเพศของคนต่างชาติพันธุ์จึงกลายเป็นตลาดการค้าสำคัญของการท่องเที่ยวทั้งในเรื่องจุดหมายปลายทางและสินค้า ดังที่ bell hooks (1992:23) มองว่าเมื่อความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์กลายเป็นสินค้าจึงสื่อความถึงความพึงพอใจ และเป็นวัฒนธรรมหนึ่งของผู้ที่มีอำนาจที่เหนือกว่าที่ใช้ "ร่างกาย" ของสตรีเป็นเสมือนพื้นที่ที่ใช้สำหรับการยืนยันอำนาจของตนเองผ่านความสัมพันธ์กับความเป็นอื่นก่อให้เกิดเป็นความสัมพันธ์ของการใช้จ่ายเงินของคนชนชั้นแรงงานจากประเทศที่มั่งคั่งกับวิถีชีวิตที่แตกต่างออกไป กล่าวคือนักเดินทางผู้ชายตะวันตกสามารถใช้ชีวิตเหมือน "พระราชา" หรือ "เพลย์บอย" ในประเทศโลกที่ 3 ด้วยค่าใช้จ่ายในราคาที่ถูกลงกว่า ซึ่งทำให้พวกเขาได้เดินทางไปท่องเที่ยวและสนุกกับ "มายาภาพ" ของตนเอง เพราะผลของความแตกต่างทางด้านทางเศรษฐกิจซึ่งพวกเขาไม่สามารถคาดหวังความสนุกสนานและความสุขเช่นนี้ได้ในบ้านเกิด เมื่อเป็นเช่นนี้คำว่า "เช็ทซ์" และ "การท่องเที่ยว" จึงติดอยู่ในการรับรู้ของผู้คนในตะวันตกโดยเฉพาะผู้ชาย ที่พยายามจะมองหากิจกรรมทางเพศและสร้างจินตนาการของตนเองในพื้นที่ "red light zone" ที่มีโสเภณีรอคอยเพื่อบริการพวกเขาอยู่ ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นสามารถสนองความต้องการของความเป็นชายได้เป็นอย่างดี การท่องเที่ยวในลักษณะเช่นนี้ส่งผลกระทบต่อบทบาทของการท่องเที่ยว รวมทั้งความคิดของนักท่องเที่ยวในทิศทางใหม่ของการบันทึกเรื่องเล่าการเดินทาง ด้วยเช่นกัน ดังที่ Casey Blanton (2000 : 27) กล่าวถึงการเขียนเรื่องเล่าการเดินทางร่วมสมัยไว้ว่า

[...] all contemporary travel writers include their own dreams and memories of childhood as well as chunks of historical data or synopses of other travel book. Self-reflexivity and instability, both as theme and style, offer the writer a way to show the effects of his or her own presence in a foreign country and to expose the arbitrariness of truth and the absence of norms.

(Casey Blanton, 2000 : 27)

เรื่องเล่าการเดินทางในยุคร่วมสมัยนี้ ผู้เขียนหรือนักเดินทางให้ความสำคัญกับตัวเองมากยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นความใฝ่ฝันส่วนตัวหรือ ความทรงจำที่ได้จากการที่ตนเองได้รับรู้มา ซึ่งนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการสร้างเรื่องราว นอกจากนั้นบทบาทเหล่านี้ยังส่งผลต่อความต้องการที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวเพื่อตามหาความฝันของตนเอง ด้วยเหตุนี้ แก่นเรื่องที่ปรากฏมักเน้นความเป็นปัจเจกของตัวละครเอกที่ต้องเดินทางเพียงลำพังและเผชิญกับสิ่งแปลกและแตกต่างในดินแดนของผู้อื่น ในบางครั้งนวนิยายการท่องเที่ยวในดินแดนตะวันออกยังเกี่ยวข้องกับการศึกษาตามแนวทางสังคมวิทยาและวัฒนธรรมศึกษา ซึ่งเน้นไปที่เงื่อนไขของการกระตุ้นให้วัยรุ่นหญิงเข้าไปสู่อุตสาหกรรมทางเพศเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะได้เงินสำหรับช่วยครอบครัวที่ยากจน และลูกค้าที่ใช้บริการทางเพศจึงได้รับการสนับสนุนให้มองตนเองประหนึ่งเป็นผู้ช่วยเหลือที่เมตตาสำหรับแรงงานหญิงที่ขัดสนและต้องการที่พึ่งเหล่านี้

นอกจากนี้ การมองต่างมุมระหว่างหญิงขายบริการกับชายตะวันตกเกี่ยวกับการค้นหาความเป็นชายผ่านความสัมพันธ์ทางเพศนั้นเกิดความสับสนระหว่างผู้ชายตะวันตกกับผู้หญิงเหล่านี้เพราะเขาดูต่างก็มองว่าเธอเหล่านั้นเต็มใจที่จะสนองความต้องการ และสามารถมอบสิ่งที่ตนเองกำลังแสวงหาอยู่ได้ ไม่ว่าจะเป็นอำนาจ หรือความรักก็ตาม แต่เธอเหล่านั้นกลับมองว่าสิ่งที่กระทำนั้นเป็นเพียงแค่งานที่ต้องกระทำเพื่อรายได้ ดังที่ Simon Carter และ Clift Stephen (2000 : 7) นำเสนอแนวคิดเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางกับสตรีในสถานบันเทิงระหว่างการเดินทางไว้ว่าเป็นเรื่องสนุกของการพักผ่อน ในสถานที่เหล่านี้มีผู้หญิงเป็นผู้ขับเค็ลื้อน หรือเป็นตัวที่รองรับการเผชิญหน้าของชายนักท่องเที่ยว ผู้หญิงเหมือนกับผู้ติดตามของการผจญภัยในความสัมพันธ์ทางเพศ และนี่จัดสาเหตุที่ทำให้สาวเอเชียประกอบอาชีพโสเภณีกันมากขึ้นเพื่อจุนเจือครอบครัวภายใต้ภาวะทางเศรษฐกิจครอบครัวที่ยากจน รวมทั้งเธอเหล่านี้ต่างก็มองว่าเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการยกฐานะของตนเอง

ความคิดที่แตกต่างกันระหว่างหญิงขายบริการกับชายตะวันตกผ่านความสัมพันธ์ทางเพศ ที่เป็นการแสดงออกถึงอำนาจของความเป็นชายของผู้ชาย"ฝรั่ง" โดยที่พวกเขาเหล่านั้นเป็นเพียงแค่อาชีพที่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการและมอบความสุขให้กับลูกค้า แต่สำหรับผู้ชาย "ฝรั่ง" มักจะมองว่าความสัมพันธ์ที่พวกเขาเหล่านั้นมอบให้มิใช่เป็นเพียงแต่การบริการที่เกิดจากหน้าที่เท่านั้น หากแต่เขาเหล่านั้นส่วนใหญ่มองว่าพวกเขายินยอมอยู่ภายใต้อำนาจของของตน และยินยอมทำทุกอย่างเพื่อดูแลตน ภาวะเช่นนี้ทำให้เขาเหล่านั้นได้รู้พื้นอัตลักษณ์ของความเป็นชายที่กำลังจะหมดไปในสังคมตะวันตกผ่านความสัมพันธ์ทางเพศและอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติซึ่งนักท่องเที่ยวแบบ "Sex Tour" พบว่าความเป็นชายและอำนาจทางเชื้อชาติ (ชาติพันธุ์) ของพวกเขาได้รับการยืนยันได้เป็นอย่างดีในพื้นที่ที่มีบ้านเกิดของตน ดังที่ Chris Ryan (2000 : 44) ได้นำเสนอตัวอย่างที่ทำให้เห็นแนวคิดของผู้ชายอังกฤษประทับใจสตรีตะวันออกมากกว่าสตรีในบ้านเกิดของตน ไว้ดังนี้

It's funny, but in England , the girls I fancy don't fancy me and the ones that do fancy me, I don't fancy. They tend to be sort of fatter and older, you know 35 but their faces , they look 40. But in Cuba, really beautiful girls fancy me They are all over me. They treat me like a star .....English girls , they want someone with a good job as well as money. They don't want someone like me. (I am market trader) They want a lawyer or a doctor or something, they want to move up in the world, and I can't blame them[...].

(Chris Ryan, 2000 : 44)

จะเห็นได้ว่าผู้ชายอังกฤษมองว่าถึงแม้ว่าพวกเขาจะพยายามแสดงออกถึงความต้องการทางเพศต่อสตรีในบ้านเกิดเพียงไรก็ตาม แต่พวกเขาเหล่านั้นไม่ยินดีที่จะตอบสนองความต้องการนั้นได้ อีกทั้งลักษณะของพวกเขาเหล่านั้นก็มักจะอ้วนและดูมีอายุ เช่นข้อความที่ว่า "คุณก็รู้ อายุ 35 ปี แต่หน้าของพวกเขาดูเหมือน 40 ปี" เขาจะเปรียบเทียบเธอเหล่านั้นกับสตรีในคิวบาว่าเป็นผู้หญิงที่มีความสวยงาม และพร้อมที่จะสนุกกับเขา ตลอดจนพวกเขาทั้งหมดพร้อมที่จะดูแลและปรนนิบัติเขาเสมือนหนึ่งเป็นดารา นอกจากนี้ ผู้หญิงในอังกฤษมักจะเลือกคู่ครองโดยให้ความสำคัญกับอาชีพเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เช่น "พวกเขาไม่ต้องการใครก็ตามที่เหมือนฉัน

(นักการตลาด) พวกเขาเหล่านั้นต้องการทนายความ หรือไม่ก็หมอ หรือพวกเขาต้องการที่จะปรับเปลี่ยนตัวเอง” ด้วยเหตุนี้ นักท่องเที่ยวตะวันตกผู้ชายส่วนใหญ่ ที่ไม่สามารถจะสร้างชีวิตที่สมบูรณ์ในบ้านเกิดของตนได้ จึงเล็งหาพื้นที่ใหม่เพื่อรื้อฟื้นสิ่งที่ขาดหายไป รวมทั้งในสังคมตะวันตกไม่เอื้ออำนวยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายผิวขาวกับผู้หญิงผิวดำได้ แต่เมื่อพวกเขาเดินทางไปท่องเที่ยวในดินแดนตะวันออกพวกเขาสามารถใกล้ชิดกับคนอื่นที่แตกต่างกันได้ โดยเฉพาะกับผู้หญิงผิวดำ

ผู้ชายอังกฤษข้างต้นระบุว่า เขาไม่สามารถอยู่กับคนดำในอังกฤษได้เพราะมีเรื่องของเชื้อชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่เมื่อมี “Sex Tour” เข้ามาทำให้ได้มีโอกาสได้เดินทางไปท่องเที่ยวที่คิวบาร์ ซึ่งทำให้เขาได้ใกล้ชิดกับคนเหล่านั้นทำให้ผู้ชายเหล่านั้นได้ผ่อนคลายความรู้สึกที่ถูกปิดกั้นเหล่านั้นออกมาเพราะปกติแล้วในสังคมตะวันตกผู้ชายส่วนใหญ่รวมทั้งตนเองด้วยจะปฏิเสธผู้หญิงคิวบาอันเนื่องมาจากความคิดที่เกี่ยวกับเชื้อชาติ แต่สิ่งนี้กลับหายไปเมื่อมีการเดินทางหรือการท่องเที่ยวแบบ “Sex Tour” ที่เน้นการเดินทางไปยังคิวบา ปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เขารู้สึกดีขึ้นเมื่อได้ไปสัมผัสกับหญิงต่างแดนคือแนวคิดเรื่องเพศสภาพของสตรีในบ้านเกิดที่ผู้หญิงตะวันตกมักจะปฏิเสธการผจญภัยทางเพศของเขา และยังถูกตอกย้ำด้วยการเรียกร้องความเท่าเทียมอยู่เสมอ ๆ

ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวตะวันตกผู้ชายที่เลือกใช้บริการจากหญิงขายบริการในปัจจุบันมีหลากหลายมากขึ้น เช่น นักท่องเที่ยวผู้ชายตะวันตกที่มาใช้บริการหญิงขายบริการในสังคมร่วมสมัยมักจะมองหาวิธีการต่างๆ ที่จะควบคุมพวกเขาเหล่านั้นแทนที่จะยอมรับความจริงเมื่อถูกเธอเหล่านั้นทอดทิ้ง แต่ผู้ชายเหล่านั้นก็จะพยายามสรรหาการควบคุมซึ่งมักจะเลือกการจ่ายเงินให้กับ “คูหา” หรือมีบางคนพยายามสร้างความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดความสุขในช่วงวันหยุด เพื่อคาดหวังความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้หญิงที่เจอในช่วงเวลาดังกล่าวนอกจากนี้ และยังมีวิธีการสื่อสารด้วยจดหมาย “รัก” ระยะไกลของพวกเขาและพวกเขาก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้ชาย “ฝรั่ง” มักเลือกเพื่อดำรงความรู้สึกหรือเป็นสื่อที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ยังคงเหมือนเดิมโดยใช้เนื้อความหรือข้อความ “หวาน ๆ” ในจดหมายเป็นสิ่งปลอบใจตนเอง ถึงแม้ว่าพวกเขาเหล่านั้นพยายามพูดคำหวานเพื่อการขอเงินก็ตาม แต่พวกเขาก็พร้อมที่จะส่งเงินไปให้เพราะมองว่านั่นคือสิ่งที่สามารถทำให้ “คนรัก” ได้อยู่อย่างสุขสบายและเป็นหน้าที่ของตน แต่สำหรับพวกเขา กลับมองว่าสิ่งที่ทำไปเพื่อผลประโยชน์ทางการเงินมากกว่าความ “รัก” อย่างที่พวกเขาเหล่านั้นคิด

อย่างไรก็ตามจุดร่วมที่เห็นอย่างชัดเจนคือเขาเหล่านั้นมักจะสรรหาวิธีการที่จะใช้ควบคุมหรือครอบครองสตรีตะวันออก ถึงแม้ว่าบางครั้งตนเองจะพบกับความเสียใจ หรืออหึก ก็ตาม แต่พวกเขาเหล่านั้นก็พร้อมที่จะพองความสัมพันธ์เหล่านั้นไว้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การส่งเงินมาให้การเดินทางกลับมาใช้ชีวิตร่วมกันปีแล้วปีเล่าเพื่อจะได้ใช้เวลาแห่ง “ความสุข” ด้วยกัน หรือแม้แต่ยินยอมพาเธอเหล่านั้นไปอยู่กินในบ้านเกิดของตน เพื่อประโยชน์ของตน ประจวบกับสตรีตะวันออกส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพโสเภณีหรือหญิงบริการนั้นต้องเผชิญกับความยากจน จึงเป็น “จุดลงตัว” ที่อยู่บนความคิดที่แตกต่างของกันและกัน แต่ตราบดีที่ผู้ชายตะวันตกยังแสวงหาสิ่งที่ตนเองขาดหายไปในบ้านเกิดของตน และสตรีตะวันออกยังยากจน และขนบธรรมเนียมของสตรียังไม่แปรเปลี่ยนไปมากนัก จุดลงตัวนี้ก็ยังคงดำเนินต่อไป บนพื้นฐานของภรรยนิยมที่สวยงามของสตรีตะวันออกแต่แฝงไปด้วยเหตุผลที่จำเป็นของเธอ จึงทำให้สิ่งต่างๆ ที่เธอได้กระทำหรือปฏิบัติต่อผู้ชายตะวันตกเป็นเพียง “มายา” ที่เธอเหล่านั้นร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อเรียกร้องให้ผู้ชายจากตะวันตกเข้ามาติดกับดักที่เป็น “รอยยิ้มแห่งมายา” ของพวกเธอคนแล้วคนเล่า

การสร้าง “รอยยิ้มแห่งมายา” โดยตะวันออกจึงนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการทบทวนมุมมองที่ผ่านมา ซึ่งค้นพบว่า “ตะวันออก” ส่วนใหญ่ล้วนเป็นทัศนคติและภาพที่เกิดจากการสร้างของตะวันตกผู้เป็นเจ้าของอาณานิคม จึงเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นวาทกรรมหลังอาณานิคมหรือวาทกรรมหลังสมัยใหม่ต่างก็ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยสร้างมายาภาพใหม่ อันเป็นภาพใหม่ที่นำเสนอโดยชาวตะวันออกผู้เป็นเจ้าของดินแดนและวัฒนธรรมเหล่านั้นเอง จึงเป็นวิธีการหนึ่งในการเผชิญหน้าและการตอบสนองต่อกระบวนการทัศน์การครอบงำของตะวันตกที่ยังคงสืบทอดอยู่เรื่อยมา แต่มายาภาพใหม่ที่เรียกว่า “รอยยิ้มแห่งมายา” นี้ก็ยังไม่สามารถเลิกล้มทุกอย่างได้ทั้งหมดแต่อย่างไรก็ตามก็ยังช่วยให้เกิดทัศนคติใหม่ในการมอง และเกิดแรงกระตุ้นที่เพียงพอที่จะให้เกิดการตั้งคำถามต่อมายาภาพเดิม วาทกรรมเดิม หรือกระบวนการทัศน์เดิมๆ ที่ตะวันตกสร้างขึ้นเพื่อครอบงำโดยส่งผ่านและถ่ายทอดทั้งโดยตรงและแฝงเร้นในรูปแบบต่างๆ มายาวนานนับศตวรรษ

หากแต่ในปัจจุบัน หลังจากแนวคิดหลังอาณานิคมและแนวคิดหลังสมัยใหม่ได้เผยความจริงแท้ที่ตะวันตกได้กระทำต่อตะวันออกอย่างชัดเจนโดยเฉพาะเรื่องของ “มายาภาพ” เกี่ยวกับตะวันออกที่ตะวันตกได้สร้างภาพตะวันออกที่เป็นเสมือน “สวรรค์” โดยให้มีความแปลก น่าหลงใหล และอันตรายไปพร้อม ๆ กัน อันเนื่องมาจาก อันตรายทำให้นักท่องเที่ยวต้องการจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว และมีความแตกต่างไปจากตะวันตก โดยใช้เรื่องของภาษา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนที่แตกต่างกัน ซึ่งไม่มีทางที่จะผนวกให้เป็นเนื้อเดียวกันได้ และเมื่อตะวันออกได้

สร้าง “มายาภาพใหม่” เพื่อสนองตอบความต้องการของตะวันตกโดยที่ตะวันออกได้นำ “รอยยิ้มแห่งมายา” ซึ่งเป็นสิ่งที่ตะวันตกต้องการมาสร้างเป็น “กับดัก” เพื่อล่อลวงตะวันตกให้เข้ามาตกหลุมพรางของตนเอง เห็นได้อย่างชัดเจนในกระแสของการท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันที่ได้ผนวกความต้องการของนักท่องเที่ยวตะวันตกกับวัฒนธรรมตะวันออกเพื่อการสนองตอบความต้องการทั้ง “ดั้งเดิม” ที่สืบทอดมาช้านานของตะวันตกที่เกี่ยวกับชาติพันธุ์ และและความต้องการที่ “เกิดใหม่” ที่เป็นผลมาจากปัญหาสังคมในยุคปัจจุบันของตะวันตกที่ความเจริญในด้านต่างๆ ได้พัฒนาไปถึงจุดสูงสุดทำให้วิถีชีวิตของผู้คนถูกรายล้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีประกอบกับกฎเกณฑ์ต่างๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย จึงทำให้ผู้ชายตะวันตกพยายามแสวงหาสิ่งที่ขาดหายไปในบ้านเกิดของตนจากผู้หญิงตะวันออก

เมื่อนักท่องเที่ยวตะวันตกเกิดความต้องการทั้งสิ่งที่สืบทอดมาช้านานกับความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่เช่นนี้ ก็เป็นโอกาสของตะวันออกที่จะได้สร้าง “กับดัก” ต่าง ๆ เพื่อล่อหรือดึงดูดใจตะวันตก ท่ามกลางยุคสมัยของการท่องเที่ยวของประเทศตะวันออกที่มีโอกาสได้สรรสร้าง “มายาภาพซ้อน” เอาไว้ต้อนรับนักท่องเที่ยวตะวันตกซึ่ง Beverley Ann Simmons (2004: 53) มองว่า มันคือปฏิบัติการของ “fantasy” ที่สามารถทำให้ความจริงบิดเบี้ยวหรือผิดเพี้ยนไป ซึ่งนักท่องเที่ยวตะวันตกอาจตกหลุมพรางหรือไม่สามารถจะแยกแยะได้ อันเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวตะวันตกมักมีลัทธิพิเศษที่เหนือกว่าและสามารถทำอะไรก็ได้เสมือนหนึ่งสิ่งต่างๆ ที่เผชิญเป็นของตนเอง การหวนรำลึกว่าตนเองคือเจ้าอาณานิคมระหว่างการเดินทางไปเผชิญดินแดนต่างๆ ดังข้อความตอนหนึ่งของ Harry Wels (2004 : 76-77) ที่ยกตัวอย่างผลของปฏิบัติการที่เกิดจาก “fantasy” เกี่ยวกับตะวันออกที่ใช้เป็น “กับดัก” ไว้ว่า

That is why European tourists visiting postcolonial Africa nowadays usually perceive huts with thatched roofs and African woman with water buckets on their head as “authentic” Africa while Cape Town is considered to be “not real Africa” Huts and women with buckets on their head fit with European perceptions of African landscapes, while buzzing, cosmopolitan city life is alien to that image.

(Harry Wels, 2004 : 76-77)

จะเห็นได้ว่าแอฟริกาได้สนองความต้องการของตะวันตกด้วยวิธีการนำความล้าหลังมาเป็นจุดดึงดูดใจสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถเรียกกรองความสนใจให้นักท่องเที่ยวเกิดจินตนาการขณะท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ด้วยวิธีการนำวิถีชีวิตของผู้คนในแอฟริกาโดยเฉพาะภาพสตรีสมัยการล่าอาณานิคมมาเป็น “กับดัก” เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวตะวันตกในยุคปัจจุบันโดยที่นักท่องเที่ยวเหล่านั้นที่ยังผูกติดอยู่กับภาพการเดินทางในยุคดังกล่าว ประจวบกับในปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยี ทำให้ยากจะหวนรำลึกถึงชีวิตแบบดั้งเดิมหรือชีวิตที่ล้าหลังซึ่งแน่นอนว่าการเดินทางมายังโลกที่ 3 ย่อมหาสิ่งเหล่านั้นได้ไม่ยาก หากแต่ตะวันออกเองก็รู้เท่าทันตะวันตกในเรื่องการตอบสนองความต้องการ จึงได้สร้าง “มายาภาพซ้อน” เพื่อทำให้ตะวันตกหลงใหลกับสิ่งที่จัดเสนอไว้ให้ ดังนั้น จึงมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแอฟริกาเพื่อแสวงหาชีวิตหรือวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมที่คงหลงเหลือให้พวกเขาเหล่านั้นได้ใช้ชีวิตร่วมซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของความปรารถนา (desire) ที่ถูกสร้างให้กลายเป็น “present-day pleasure” เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกเหมือนกับว่าได้หลบออกมาจากชีวิตที่ทันสมัยอย่างเช่นตะวันตกในปัจจุบัน

2.6 “เมืองไทย” ในสายตาฝรั่ง : “มายาภาพ” กับการตามหา “ความฝัน” ในเมืองไทย

การรับรู้ของ “ฝรั่ง” หรือนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับ “เมืองไทย” มีลักษณะที่เป็นไปตามแบบแนวคิด “ตะวันออก” ของยุคอาณานิคม (Colonization) ที่มองว่าเป็นดินแดนที่ล้าหลัง ไร้ความเจริญ เต็มไปด้วยอันตราย มีความลึกลับ ก้นดาร์และแห้งแล้ง และมีผู้คนที่มีความป่าเถื่อน ยากจน ไร้การศึกษา มีความหมกมุ่นและต้องการทางเพศอย่างเหลือล้น จึงทำให้ผู้ชาย “ฝรั่ง” หรือนักท่องเที่ยวจากตะวันตกต้องการจะเข้ามาในเมืองไทยเพื่อตามหาความเป็น “ตะวันออก” ของเมืองไทยตามสิ่งที่ได้รับรู้มา สำหรับปัจจุบัน “เมืองไทย” ถูกนำเสนอภาพเป็นดินแดนที่สนองตอบและสามารถเติมเต็มความต้องการทางเพศของผู้ชายฝรั่งหรือนักท่องเที่ยวได้ รวมทั้งมีการให้ภาพสตรีไทยที่พร้อมและเต็มใจที่จะบริการหรือรอคอยพวกเขาเหล่านั้นด้วยเหตุผลเหล่านี้ จึงทำให้ ผู้ชาย “ฝรั่ง” พยายามที่จะค้นหา “ความฝัน” ของตนที่สามารถจะสนองตอบความต้องการได้ในเมืองไทย และในสายตาของ “ฝรั่ง” โดยเฉพาะผู้ชายต่างก็มองว่า “เมืองไทย” คือเป้าหมายหรือจุดหมายปลายทางสำหรับพวกเขาที่ต้องการจะมาสัมผัสกับผู้หญิงไทยภายใต้สภาพของดินแดนที่เต็มไปด้วยความพร้อมที่จะให้สิ่งที่ตนเองปรารถนาได้

2.6.1 เมืองไทยและสตรีไทย : “มายาภาพ” ในเรื่องเล่าการเดินทาง

การนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองไทยและคนไทยได้เกิดขึ้นมาช้านานตั้งแต่สมัยอยุธยาซึ่งเกิดจากการติดต่อกับค้าขายกับประเทศตะวันตก แต่สำหรับงานวิจัยเล่มนี้จะขอล่าวถึงการนำเสนอภาพเมืองไทยและคนไทยจากมุมมองของตะวันตกผ่านงานสำคัญ 2 เล่ม คือเล่มแรกชื่อ *The King and I* (1870) ของ Anna Leonowens ซึ่งนวนิยายเรื่องนี้ทำให้ผู้คนในตะวันตกได้รับรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ของเมืองไทยในช่วงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเล่มที่สองเป็นงานเขียนร่วมสมัยของ Dean Barrette ชื่อ *The Girls of Thailand* (1980) ซึ่งเป็นงานเขียนที่มีภาพประกอบคำบรรยายที่กล่าวถึงเมืองไทยและสตรีไทยในอาชีพต่างๆ เอาไว้อย่างหลากหลาย และผู้วิจัยมองว่างานทั้งสองชิ้นนี้สามารถนำแนวคิดต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดไว้เอามาปรับใช้กับงานที่เลือกศึกษาได้เป็นอย่างดี

นวนิยายเรื่อง *The King and I* ของแฮมมแอนนา (Anna) ครูสอนภาษาอังกฤษให้กับเชื้อพระวงศ์ของไทยในรัชกาลที่ 4 ได้นำเสนอภาพของเมืองไทยภายใต้มุมมองของ “อาณานิคม” ที่ชาวตะวันตกผลิตสร้างให้กับเมืองไทยโดยยึดติดกับแนวคิดความเป็น “ตะวันออก” โดยพยายามสร้างคู่ตรงข้ามที่ให้ผู้คนหรือพื้นที่ที่ไม่ใช่ตะวันตกมีลักษณะของความเป็นอื่น (otherness) ที่แตกต่างจากตะวันตก และเธอยังให้ความสำคัญกับเรื่องความไม่เสมอภาคของหญิงและชาย เรื่องเล่าการเดินทางเรื่องนี้ได้ก่อให้เกิดการรับรู้ของชาวต่างชาติเกี่ยวกับประเทศไทยและคนไทยอย่างกว้างขวาง แฮมมแอนนาได้นำเสนอภาพเมืองไทยที่ยังล้าหลัง ไร้ความเจริญ เห็นได้อย่างชัดเจนจากการที่เธอได้ลงเรือของท่าน้ำเมืองปากน้ำหรือสมุทรปราการ เธอได้บรรยายไว้ว่า

เราก็มาถึงที่ทอดสมอตรงข้ามกับเมืองปากน้ำ หรือสมุทรปราการ ซึ่งเป็นเมืองที่สกปรก ขาดการบำรุงรักษา และผิดปกติ ที่นี้กัปตันต้องขึ้นบกเพื่อรายงานตัวต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และเจ้าพนักงานศุลกากร [...] บุตรชายของข้าพเจ้าเริ่มหมดความอดทนต่อการรอคอย

(แอนนา ลีโอโนเวนส์, มปป :15)

แฮมมแอนน่านำเสนอภาพเมืองไทยที่สกปรกและไร้ความเจริญ ขาดการจัดการและการบริการที่ดี เห็นได้จากที่เธอนั้นต้องรอคอยการติดต่อเพื่อรอให้คนมารับเธอเพื่อเดินทางต่อที่ท่าเรือปากน้ำ ทำให้เธอและลูกชายของเธอต้องใช้เวลายาวนานในการรอคอย และในความคิดของเธอ

เธอมองว่าเมืองไทยเป็นเมืองไทยผิดปกติ ซึ่งแตกต่างกับบ้านเกิดของเธอที่เต็มไปด้วยความ สะดวกสบาย และมีความเจริญกว่า แนวคิดในลักษณะนี้เป็นแนวคิดของความเป็นอื่น ที่นัก เดินทางตะวันตกใช้เพื่อบรรยายที่เดินทางไปถึงหรือโดยเฉพาะ "ตะวันออก" ให้มีลักษณะที่ แตกต่างไปจากตนเอง โดยให้ด้อยกว่าหรือต่ำกว่า ไม่ว่าจะสร้างให้ดินแดนเหล่านั้นเป็นดินแดนที่ ล้ำหลัง ป่าเถื่อน น่ากลัวเต็มไปด้วยอันตราย เป็นต้น มุมมองในลักษณะนี้ได้ถูกนำเสนอไว้อย่าง ชัดเจนในบทที่ชื่อเมืองกรุงเทพฯ ซึ่งระบุไว้ว่า

ไกลออกไปประมาณหนึ่งไมล์ เป็นพื้นที่กว้างขวางและสิ่งก่อสร้าง ต่าง ๆ ของวัดสระเกศ ซึ่งเป็นสถานที่เผาศพผู้ตายระดับประเทศ ภายในของเขตอันลึกลับ พิธีกรรมทางศาสนาพุทธในการเผาศพจะทำ ขึ้น พร้อมกับเหตุการณ์บางอย่างที่น่ากลัวไม่มากนักน้อย ซึ่งเป็นไปตาม ข้อกำหนดหรือความเชื่อในผีสิงเทวดาของผู้ตาย มีคลองกว้าง ๆ รอบ วัดและลานกว้าง และที่นี้ทั้งกลางวันและกลางคืน พระจะเฝ้าและสวด มนต์เพื่อชีวิตใหม่ของมนุษยชาติ ไม่เพียงแต่ผู้ตายแต่เพียงผู้เดียว เท่านั้น แต่ผู้ที่มีชีวิตอยู่ก็เช่นกัน ก็จะถูกเผาอย่างลับ ๆ ที่นี้ และใน คลองแห่งนี้ในยามวิกาล ก็จะมีการโยนผู้เคราะห์ร้ายที่กล้าขัดต่อคำสั่ง หรือเป็นอำนาจที่เป็นการปกครองของสยาม ....สถานที่ที่เป็นที่รู้จักว่า น่ากลัวที่สุดและโหดร้ายที่สุดในสายตามนุษย์ กำแพงจะมีโครง กระดูกมนุษย์แขวนอยู่ และพื้นดินก็จะเต็มไปด้วยกะโหลกศีรษะ มนุษย์

(แอนนา ลีโอโนเวนส์, มปป :160-161)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการสร้างภาพเมืองไทยที่เป็นเมืองป่าเถื่อน และ โหดร้าย ไร้ความเจริญ ผ่านการให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องของการเผาศพ ที่ทำไปด้วยความ โหดร้ายไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเผาศพและการทิ้งกระดูกของผู้ตายอย่างไร้ระเบียบ นอกจากนี้ ยังมีการพูดถึงความโหดร้ายทารุณของคนไทยนั่นคือการฆ่าคนทั้งเป็น อีกทั้งการมองว่าศาสนา พุทธของไทยยังผูกติดอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผีสิงเทวดา ซึ่งผู้คนเองในเมืองไทยก็คงจะยึดติดกับ เรื่องที่พิสูจน์ไม่ได้ด้วยเช่นกัน การให้ภาพในลักษณะนี้ทำให้ผู้คนที่ได้รับรู้เกิดความคิดคล้อย ตามที่มองเห็นเมืองไทยเป็นประเทศที่ล้าหลังและมีความน่ากลัว และกลายเป็นความทรงจำของ

ผู้คนโดยเฉพาะนักเดินทางหรือนักท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันเรื่องนี้ยังได้นำเสนอภาพของเมืองไทยที่เต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์ และมีความสวยงาม

ด้วยการเฝ้ามองเป็นเวลากว่าครึ่งปีที่เป็นทิวทัศน์ไม่มีที่สิ้นสุดของรวงข้าว และสวนผลไม้ ผลผลิตสำคัญที่ธรรมชาติมอบให้อย่างมั่นคงก็คือข้าว ซึ่งเป็นอาหารหลักที่สำคัญของชาวเอเชีย น้ำตาล ซึ่งเป็นที่นิยมว่าถูกหลักโภชนาการ ...แล้วยังมีป่าไม้สักที่กว้างใหญ่ไพศาลที่ทำให้ราชอาณาจักรนี้มีความอุดมสมบูรณ์เต็มไปด้วยพืชผักช่วงเวลาานาน มีไม้เนื้อแข็งสีดำ ไม้เนื้อเนียน ไม้กฤษณา

(แอนนา ลีโอโนเวนส์, มปป : 330)

จะเห็นได้ว่าถึงแม้ว่าเธอจะให้ภาพเมืองไทยว่าเป็นเมืองที่ป่าเถื่อนโหดร้ายในแง่ของวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ผ่านประเพณีในการทำศพ แต่เธอยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของเมืองไทย ไม่ว่าจะเป็เมืองที่เต็มไปด้วยพืชที่ใช้เพื่อการยั้งชีพหลากหลายชนิดไม่ว่าจะเป็นข้าวซึ่งใช้เป็นอาหารหลักของคนไทย ไม้สักซึ่งเป็นพืชที่สามารถทำรายได้ให้กับคนไทยได้ตลอดจนพรรณไม้หลากหลายประเภท ทั้งไม้เนื้อแข็ง ไม้เนื้ออ่อน และไม้เนื้อหอม การนำเสนอภาพในลักษณะนี้ทำให้เมืองไทยเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ และมีความร่มรื่นไปด้วยไม้นานาพรรณ ซึ่งแนวคิดในลักษณะนี้ของแฮมมแอนนามีความสัมพันธ์กับการสำรวจพื้นที่ของดินแดนที่อยู่ห่างไกลของยุคอาณานิคม ที่นักเดินทางหรือนักสำรวจพยายามเขียนเรื่องราวให้ดินแดนที่ค้นพบมีความอุดมสมบูรณ์เพื่อใช้เป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบให้กับเจ้าอาณานิคม และเธอก็อยู่ภายใต้บริบทนี้

จากข้อความข้างต้น การสร้างภาพเมืองไทยในลักษณะนี้ของแฮมมแอนนาทำให้เห็นวิธีการของเธอที่ใกล้เคียงกับการสร้างภาพดินแดนที่อยู่ห่างไกลของนักเดินทางและนักสำรวจในยุคอาณานิคมและเธอก็พยายามให้ภาพเมืองไทยที่เป็นแนวเดียวกันกับเรื่องเล่าการเดินทางที่กำลังแพร่หลายอยู่ในสมัยนั้น กล่าวคือ มักจะให้ภาพดินแดนที่อยู่ห่างไกลมีความน่ากลัว ลึกลับ และล้าหลัง และแฝงไปด้วยอันตราย และในขณะที่ดินแดนเหล่านั้นก็เต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์โดยเฉพาะในเรื่องของเครื่องเทศ และอาหารการกิน หรือพืชเศรษฐกิจ ที่เจ้าอาณานิคมสามารถเข้ามาใช้ประโยชน์ได้ จากการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองไทย ก็ถือว่าเป็น "มายาภาพ" ด้วยเช่นกันเพราะเธอสร้างการรับรู้เกี่ยวกับเมืองไทยด้วยมุมมองของตะวันตกภายใต้บริบท

ของอาณานิคมที่ต้องการจะสร้างให้ดินแดนอื่นมีความแตกต่างกับตะวันตก และเธอก็ใช้รูปแบบของการบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองไทยที่ผ่านแนวคิด "ตะวันออก" ซึ่งตะวันตกส่วนใหญ่มอง "ตะวันออก" ทุกประเทศเหมือนกันหมด ดังที่ Sheridan Prasso (2005 : 25) ระบุว่า "In our eyes, no matter how different in religion or tradition, they are all Oriental or Asian." ในจุดนี้สำหรับแอนนาเองเธอก็ใช้มุมมองของตะวันออกในความเป็นอินเดียซึ่งเป็นประเทศที่เธอคุ้นเคยใช้เป็นตัวเปรียบเทียบเพื่ออธิบายความเป็นเมืองไทยไม่ว่าจะเป็นประเพณีหรือสภาพภูมิทัศน์ ดังนั้นการให้ภาพเมืองไทยจึงเป็นเพียงภาพ "ส่วนหนึ่ง" ซึ่งเป็นภาพแทนของทั้งหมด จึงจัดได้ว่าภาพเมืองไทยที่ได้จากเรื่องนี้เป็น "มายาภาพ" และตัวมันเองจะส่งผลกระทบต่อการรับรู้ของคนตะวันตกในเวลาต่อมา

สำหรับมุมมองเกี่ยวกับ "เมืองไทย" ของแฮมมอนด์ที่ได้นำเสนอผ่าน *The King and I* ยังคงให้เห็นภาพเมืองไทยที่ยังเป็นเมืองไทยที่เต็มไปด้วยความป่าเถื่อน ล้าหลังและ มีความโหดร้าย แต่ขณะเดียวกันเธอก็ได้ให้ภาพเมืองไทยที่อุดมสมบูรณ์ซึ่งเธอได้สร้างภาพเมืองไทยตามแนวคิด "ตะวันออก" อย่างไรก็ตาม ภาพ "เมืองไทย" ที่ปรากฏในเรื่องนี้ยังคงอยู่ในความทรงจำของตะวันตกและยังคงได้รับการผลิตซ้ำและส่งทอดความคิดผ่านสื่อศิลปะแขนงอื่นในเวลาต่อมาไม่ว่าจะเป็นละครเพลงที่โด่งดัง เรื่อง *Anna and the King of Siam* หรือในรูปแบบของภาพยนตร์เรื่อง *The King and I* ในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งส่งผลทำให้ผู้คนในตะวันตกเข้าใจและรับรู้เมืองไทยว่าเป็นอย่างไรผ่านเรื่องนี้อยู่น้อย หากจะมองย้อนถึงนักประพันธ์แล้วก็คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเรื่องนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแบบอย่างสำหรับการพูดถึงเมืองไทย หรือการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเมืองไทยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพันธ์ของตนตั้งแต่ยุคอาณานิคมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เช่น Margaret Landon ได้นำเนื้อหาต่าง ๆ จากเรื่องนี้ไปแต่งเป็นนวนิยายเรื่อง *Anna and the King of Siam* ในปี ค.ศ. 1946

หากจะกล่าวถึงการนำเสนอภาพเมืองไทยในยุคปัจจุบันหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ร่วมสมัยอยู่โดยตะวันตกหรือนักเดินทาง ก็คงจะนับจากบริบทช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา เพราะในช่วงนี้ "ดินแดน" ของโลกที่ 3 หรือโลกที่กำลังพัฒนากลายเป็นแหล่งที่ตะวันตกให้ความสนใจ โดยเฉพาะการแข่งขันทางอำนาจและอุดมการณ์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตที่มีต่อเอเชีย ซึ่งสหรัฐอเมริกาเข้าไปแทรกแซงอย่างเห็นได้ชัดไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาไปสู่ความเป็นสมัยใหม่และด้านการทหาร ด้วยการย้อนกลับไปใช้แนวคิด "บูรพาทิศ" ของยุโรปในช่วงก่อนหน้านั้นให้หนักแน่นยิ่งขึ้น โดยย้ำให้คนในดินแดนที่ไม่ใช่ตะวันตกเข้าใจว่าตนยัง "ด้อยพัฒนา"

หรือเป็น "สังคมดั้งเดิม" ที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นสมัยใหม่ได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการช่วยเหลือจากตน ดังนั้นการรับความคิดและค่านิยมใหม่จากตะวันตกหรืออเมริกาในลักษณะเช่นนี้ไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดการปฏิเสธรหัสหรือละทิ้งแบบแผนค่านิยมดั้งเดิมที่มีอยู่ แต่ยังเป็นรูปแบบหนึ่งของการครอบงำ อีกด้วย

สำหรับเรื่องเล่าการเดินทางที่เป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางในสมัยใหม่ของไทยนับตั้งแต่ตั้งช่วงสงครามเวียดนามเป็นต้นมา การนำเสนอภาพเมืองไทยหรือผู้หญิงไทยที่เป็น "มายาภาพ" ชุดใหม่ที่มาต่อเติมของเดิมที่เป็นประเทศที่ล้าหลัง ไร้ความเจริญ และป่าเถื่อน ให้กลายเป็นดินแดนแห่งเซ็กซ์ (Land of Sex) ขณะเดียวกันก็ได้สร้าง "มายาภาพ" ของหญิงไทยว่าเป็นหญิงขายบริการหรือโสเภณีไปพร้อมๆ กันด้วย โดยเฉพาะระหว่างปี ค.ศ. 1960 - 1970 มีกองทัพอเมริกันมาตั้งฐานทัพอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ของเมืองไทยและรัฐบาลไทยก็ได้ให้การต้อนรับและสนับสนุนในการให้ที่พักพิงและเป็นสถานที่ผ่อนคลายเป็นสำหรับทหารอเมริกัน หรือที่รู้จักกันดีภายใต้ "Rest and Recreation" ดังนั้นระหว่างปี ค.ศ. 1962 - 1976 จึงมีทหารและคนอเมริกันถึง 700,000 คนที่พักอาศัยอยู่ในเมืองไทย เป็นเหตุให้เจ้าของร้านอาหาร บาร์ และสถานบันเทิงต่างๆ ได้พัฒนาธุรกิจด้านการบริการและการท่องเที่ยวควบคู่ไปด้วย (Simon Cater และ Stephen Clift, 2000 : 11)

ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ธุรกิจการท่องเที่ยวหรือการเดินทางในตะวันตกกำลังได้รับความนิยม ผสมกับการรับรู้เรื่องราวจากเรื่องเล่า ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากทหารอเมริกันที่ได้กลับไปเล่าหรือบันทึกไว้ผ่านเอกสารในรูปแบบต่าง ๆ ที่พูดถึงเมืองไทยและสตรีไทยในฐานะเมืองแห่งความสุขของผู้ชายที่มีสตรีมาคอยบริการ เป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวจากตะวันตกได้เดินทางมายังเมืองไทยกันมากขึ้นจึงส่งผลทำให้เกิดธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการมากขึ้นในเมืองไทย เช่น เกิดธุรกิจทางเพศขนาดใหญ่ในเมืองใหญ่ๆ ซึ่งเป็นผลพวงมาจากสงครามเวียดนาม ตั้งแต่ทศวรรษ 1960 กล่าวคือมีสตรีมากมายหลังไหลเข้ามาทำงานในเมืองหลวง จากนั้นก็เกิดสถานบริการหลากหลายประเภทเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีสตรีไทยที่ต้องเป็นผู้หญิงเช่าหรือเมียเช่าของทหารฝรั่งเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายเนื่องจากเป็นความต้องการหรือความปรารถนาอย่างมากของทหารสหรัฐอเมริกา กระจุกกับความจำเป็นของพวกเขาเหล่านั้น (สุรนุช ธงศิลา, 2542 : 337) ในที่สุดทำให้อาชีพโสเภณีเป็นที่รับรู้ของคนทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมู่ทหารอเมริกันได้สร้าง "มายาภาพ" ให้กับประเทศไทย ผ่านกรุงเทพมหานคร ดังข้อความที่ว่า

The American military presence in Thailand helped to promote the image of Thailand, especially of Bangkok, as the "sex capital of the East" , and to change the nature of Thai prostitution. This presence encouraged the induction of young woman from remote villages to prostitution around American bases.—particularly that of girls from the impoverished northeast

(Erick Cohen, 2003 : 61)

การนำเสนอภาพ "กรุงเทพฯ" ของทหารอเมริกันว่า "เป็นเมืองหลวงแห่งเพศของตะวันออก"และการระบุถึงสตรีจากชนบทโดยเฉพาะภาคอีสานของไทยได้เดินทางมาทำงานบริการทางเพศให้กับทหารอเมริกันในบริเวณฐานทัพ เรื่องราวเหล่านี้ก็ถูกแพร่กระจายไปในตะวันตก โดยเฉพาะอเมริกาจากนั้นเป็นต้นมา เมืองไทยในสายตาของตะวันตกจึงมีความผูกพันกับเช็กส์และการท่องเที่ยวอย่างเหนียวแน่นผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ดังที่ Richard Harrison (2001 : 138) ได้ยืนยันถึงเรื่องนี้ไว้ในบทความชื่อ "Prostitution, Politics and Power : Issues of the Foreign in Western Television Documentaries of Female Sex Workers In Thailand." ว่า

[...]Since the days of the Vietnam War Thailand, formerly known as Siam, has made an indelible imprint on the popular imagination of the West as home to a widespread and unrestrained sex industry. It was during era that American GI.s sought sexual pleasures in the towns around their Thai airbases and in the cities and beach resorts where they took their Rest and Recreation.

(Richard Harrison, 2001 : 138)

ด้วยเหตุนี้เมืองไทยจึงเปรียบเสมือน "บ้าน" สำหรับผู้ชายจากต่างประเทศทั่วโลกที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเมืองไทยเพียงเพื่อแสวงหาประโยชน์จากความสวยงามของธรรมชาติและเรือนร่างของสตรี การรับรู้สำคัญที่ทำให้ผู้ชายตะวันตกเกิดความหลงใหลเมืองไทยก็คือเป็นพื้นที่ที่มีการบริการทางเพศอย่างเปิดเผย เห็นได้จากการใช้ชีวิตของพวกเขาทหาร GI.s ที่พวกเขาสามารถ

หาความสุขได้จากสตรีไทยในบริเวณรอบๆ ฐานทัพซึ่งมีทำเลที่เหมาะสมอีกด้วยไม่ว่าจะเป็นชายทะเลและที่พักริมน้ำทะเลซึ่งพวกเขาสามารถหาความสุขและพักผ่อนในวันหยุดได้ และจุดนี้เองที่กลายเป็นจินตนาการที่ถูกนำเสนอผ่านเรื่องเล่าการเดินทาง หรือเอกสารประเภทต่าง ๆ อย่างไม่มีวันจบสิ้น

การผลิตซ้ำหรือการต่อยอดเกี่ยวกับลักษณะแบบฉบับของสตรีไทยในเรื่องของการดูแลและการปรนนิบัติสามี เป็น “มายาภาพ” ที่ชาวตะวันตกยังคงให้ความสำคัญและพยายามสืบทอดและส่งผ่านความคิดนี้เรื่อยมา เห็นได้อย่างชัดเจนจากงานชื่อ *The Girls of Thailand* ของ Dean Barrett ที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1980 ได้เสนอมุมมองในเรื่องนี้ไว้ว่า

One American southerner described his domestic life with his Thai wife as blissful because of just such cultural traditions; “She never raises her voice at me at home because she says the family spirit might be offended by disharmony and confusion”. So she doesn’t shout and we never have any heated arguments. Even when I – well, never mind.

(Dean Barrett, 1980:68)

ข้อความข้างต้นได้นำเสนอการสร้าง “มายาภาพ” เกี่ยวกับสตรีไทยว่าเป็นสตรีที่ยินยอมอยู่ภายใต้อำนาจของสามี ผ่านการยกตัวอย่างชีวิตของทหารคนหนึ่งที่ยกย่องชีวิตคู่กับสตรีไทยว่ามีความสุขและความสำราญซึ่งเกิดจากวัฒนธรรมของไทยที่ผู้หญิงต้องอยู่ภายใต้อำนาจของสามีและต้องเชื่อฟังสามี นอกจากนี้ “มายาภาพ” สตรีไทยในลักษณะนี้ซึ่งผู้ชายตะวันตกรับรู้ผ่านเรื่องเล่าหรือการบันทึกของตะวันตก จนกลายเป็นความทรงจำของผู้ชายตะวันตกโดยทั่วไปและเมื่อผู้ชายตะวันตกบางคนที่กำลังเผชิญกับการสูญเสียอำนาจของความเป็นชายในบ้านเกิดเนื่องจากสตรีตะวันตกได้พยายามเรียกร้องความเสมอภาค เขาเหล่านั้นจึงเกิดแรงผลักดันที่จะคิดฝันและจินตนาการถึงสตรีไทยที่มีความเพียบพร้อมและเชื่อฟังสามี ดังนั้นพวกเขาเหล่านั้นก็จะเกิดความต้องการที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวเมืองไทยเพื่อแสวงหา “สตรีไทย” ตามที่ตนเองได้รับรู้มาจากเอกสารหรือสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์เรื่อง *Emmanuelle* (1974) นำเสนอภาพของประเทศไทยในฐานะพื้นที่สำหรับเรื่องของเช็กส์

[...] the film is nevertheless responsible for establishing Thailand as an appropriate setting for and encouragement to Western erotic fantasy and as a site of sexually exotic, liberated and unrestrained.

(Richard Harrison,2001: 141)

ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้สร้าง "มายาภาพ" เมืองไทยที่เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการกระตุ้นความรู้สึกและจินตนาการทางเพศ เพราะในเมืองไทยมีลักษณะที่เปิดโอกาสให้ผู้ชายตะวันตกได้เข้ามาใช้ชีวิตได้อย่างอิสระผ่านสถานที่ต่างๆ ของเมืองไทยและชีวิตของสตรีไทย ในเรื่องนี้ได้นำเสนอภาพเมืองไทยเป็นสถานที่พักผ่อนหรือแหล่งที่สร้างความสุขโดยเฉพาะเป็นสถานที่ปฏิบัติกิจกรรมทางเพศของตะวันตก และหลังจากภาพยนตร์เรื่องนี้ออกสู่สายตาของผู้ชมโดยเฉพาะตะวันตก จึงส่งผลกระทบต่อการจัดจำหรือรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับเมืองไทยว่าเป็นพื้นที่สำหรับ "ตะวันตก" ที่ใช้เป็นแหล่งสร้างความสุข ซึ่งไม่ต่างกับภาพยนตร์เรื่อง *A Good Woman of Bangkok* (1991) ของ Dennis O'Rourke ที่แสดงภาพชีวิตตัวละครหญิงชาวไทยชื่อ "Aoi" ที่มีอาชีพเป็นโสเภณี

O'Rourke's footage comprised extracts of Aoi's daily life together with extensive interviews with her and monologues to camera. He filmed her waking,naked, in a short-time hotel where, upon realizing the presence of camera, she coyly hurries to cover herself with the sheets. No explanation was attempted as to why a woman who was sexually available to anyone who could afford the modest fee for her services, might be concerned about being revealed naked to the public eye.

(Richard Harrison,2001:147-148)

ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้นำเสนอตัวละคร "Aoi" ผู้หญิงไทยที่เดินทางไปประกอบอาชีพโสเภณีในประเทศออสเตรเลีย และในฉากนี้เป็นการสัมภาษณ์ตัวละครหญิงไทยท่ามกลางการปฏิบัติหน้าที่ในโรงแรม ซึ่งเธอต้องเผชิญหน้ากับกล้องในขณะที่เธอกำลังเปลือยกายและตอบคำถามสัมภาษณ์ ซึ่งส่งผลทำให้ผู้ชายตะวันตกเกิดการรับรู้และจินตนาการเกี่ยวกับผู้หญิงไทยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของสาเหตุของการตัดสินใจของตัวละครเอกอย่าง "Aoi" ที่เธอตัดสินใจมา

เป็นโลเณณีเพราะความยากจน การแสดงออกอย่างเขินอายของเธอโดยการนำผ้ามาปิดกายไว้ แสดงให้เห็นถึงความไม่ตั้งใจที่เลือกมาทำอาชีพนี้ และโดยเฉพาะเมื่อเธอ “เปลือยกาย” ก็ยิ่งทำให้เธอกลายเป็นที่ต้องการของผู้ชายตะวันตกมากยิ่งขึ้น การนำเสนอของ O'Rourke ในภาพยนตร์เรื่องนี้ทำให้เกิดเป็นภาพความทรงจำสำหรับผู้ชายตะวันตกเกี่ยวกับผู้หญิงไทยที่เลือกมาเป็นโลเณณีเพราะความยากจน

อีกทั้ง การนำเสนอสารคดีของ BBC ในปี 1981 ยังช่วยตอกย้ำ “มายาภาพ” ของประเทศไทยและสตรีไทยให้เด่นชัดขึ้นอีกว่าเป็นเมืองแห่งเซ็กส์อีกครั้ง ด้วยการนำเสนอภาพของสาวจากภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เดินทางเข้ากรุงเทพมหานคร ด้วยรถไฟที่หัวลำโพงเพื่อจะมาประกอบอาชีพโลเณณีและยังถูกย้ำภาพเดิมอีกครั้งในตอนจบ นอกจากนี้ภาพยนตร์ชุดทางโทรทัศน์เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เรื่อง *Slow Boats to Surabaya* ของ Jack Pizzey ที่นำเสนอภาพของพัฒนาบริษัทที่เป็น “red light zone” ของถนน 3 สาย สำหรับการขายบริการทางเพศให้กับกลุ่มลูกค้าชาวต่างชาติที่แตกต่างกันคือ ยุโรป อเมริกัน และญี่ปุ่น (Richard Harrison, 2001: 147)

เมื่อสื่อหลากหลายต่างพยายามนำเสนอหรือตอกย้ำเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองไทยและผู้หญิงไทยที่เป็นไปในลักษณะของพื้นที่ที่พร้อมจะให้บริการทางเพศ จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวมากมายได้เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองไทยมากขึ้น จึงทำให้เกิดการต่อรองหรือการปะทะสังสรรค์ระหว่างกลุ่มคนที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างระหว่างชายนักท่องเที่ยวกับหญิงบริการชาวไทย ผ่านพื้นที่เฉพาะในที่นี้คือ “พื้นที่” เพื่อการท่องเที่ยวและความบันเทิงในยามค่ำคืน ดังจะเห็นได้จากการเกิดภาพลักษณะที่เป็นแบบฉบับหรือ “มายาภาพ” ของทั้งผู้ชายตะวันตกและผู้หญิงไทยซึ่งพยายามจะสร้างสิ่งให้ผู้ชายฝรั่งต้องการผ่าน “รอยยิ้มแห่งมายา” เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการ “หลอกล่อ” ให้ผู้ชาย “ฝรั่ง” มาติดกับดักเพื่อผลประโยชน์ให้กับตนเอง นอกจากนี้ยังทำให้เห็นการปรับเปลี่ยนความหมายให้กับพื้นที่ของ “เมืองไทย” ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ดังตัวอย่างที่เห็นชัดที่สุดคือ พัทยา ก่อนสงครามเวียดนามพัทยาเป็นเพียงหมู่บ้านชาวประมงเล็กๆ ที่แสนสงบ มีเพียงบ้านมุงจากของชาวประมงไม่กี่หลังบนหาดทรายที่เงียบสงบ แต่เมื่อพัทยากลายเป็นที่รู้จักของทหารอเมริกัน พัทยาถูกเปลี่ยนบทบาทและความหมายให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวและสถานบันเทิงที่มีกิจกรรมและการบริการทางเพศในรูปแบบต่างๆ จึงเป็นเสมือนแม่เหล็กดึงดูดทหารอเมริกันผู้ว่าเหว

สำหรับในปัจจุบันพหุวิทยาจึงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกในนามของเมืองท่องเที่ยวริมทะเลที่มีชายหาดอันแสนงดงามและมีสตรีที่มีเสน่ห์และเข้ายวนไว้คอยบริการ

นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา "เมืองไทย" ในสายตาของตะวันตกหรือผู้ชาย "ฝรั่ง" จึงมีความผูกพันกับการท่องเที่ยวและเช็กล้ออย่างเหนียวแน่นเพราะว่านักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเหล่านั้นเปรียบประเทศไทยเสมือนเวทีสำหรับผู้ชายจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกที่เดินทางมาเพื่อแสดงบทบาทของพวกเขาโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ของพัฒนพงษ์ ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

[...] the whole of Patpong is theatre, where people take on roles which are stereotypes, but which offer the comfort of escape from more troubling daily uncertainties of longer-term relationship. In that sense, it is an escape, and escape into the fantasy of men as men and women as women .

(Jeremy Seabrook, 1996 : 36)

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพัฒนพงษ์เป็นเสมือน "โรงละคร" ที่ผู้ชายตะวันตกสามารถสวมบทบาท ซึ่งในที่นี้เป็นบทบาทที่เป็นแบบฉบับ (stereotype) เหมือนกันหมดทุกคนในฐานะ "นักท่องเที่ยว" และในพื้นที่แห่งนี้ทำให้พวกเขา รู้สึกเหมือนกับเขาได้หลบหนีไปจากความจริงที่แสนจะวุ่นวายไปสู่โลกของจินตนาการ (fantasy) ผ่านพื้นที่แห่งนี้ทำให้เขาสามารถสวมบทบาทที่ไม่สามารถหาได้ในโลกแห่งความเป็นจริง เช่นการปล่อยวางความแก่ ความอ้วน อาชีพ และชนชั้นของตนเองได้เมื่อเข้ามาสู่ "พัฒนพงษ์" ซึ่งเป็นเสมือนโรงละครแห่ง "ความสุข" ของชาวตะวันตกโดยเฉพาะผู้ชายซึ่งไม่สามารถหาได้ในโลกแห่งความจริงของสังคมตะวันตกปัจจุบัน

นอกจากนี้หากพิจารณาถึงเหตุผลที่ทำให้เขาเหล่านั้นตัดสินใจมาท่องเที่ยวและใช้ชีวิตในเมืองไทย เพราะพวกเขามองว่าเมืองไทยเปรียบเสมือน "เวที" ที่มีผู้ชายรอบโลกที่สามารถแสดงบทบาทของความเป็นชายที่เหนือกว่าผ่านผู้หญิงไทยได้ ตลอดจนสามารถแสดงความเป็นคนผิวขาวเหนือคนไทยโดยทั่วไปได้ ซึ่งพวกเขาเหล่านี้ไม่ได้ต้องการมาเรียนรู้วิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมของไทย แต่พวกเขาสนใจที่จะใช้ประโยชน์จากความงามของธรรมชาติและเรือนร่างของสตรีไทย (Jeremy Seabrook ,1996 : viii) ประกอบกับเหตุผลของค่าครองชีพในเมืองไทยที่ต่ำกว่าจึงทำ

ให้พวกเขาสามารถเป็นเจ้าของทุกสิ่งที่ต้องการ อีกทั้งยังสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหญิงบาร์ได้โดยง่ายและสะดวกสบายเช่นเดียวกับการใช้บริการต่างๆ ในพื้นที่สาธารณะ

จุดเด่นที่สำคัญของ “เมืองไทย” ที่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังเมืองไทยคือผู้หญิงโสเภณี ที่ทำงานในบาร์ซึ่งมีความแตกต่างกับโสเภณีในประเทศตะวันตกเพราะพวกเธอเหล่านี้สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากกว่าโสเภณีในตะวันตก ดังที่ Julia Davidson (2000:65) ได้อธิบายถึงเรื่องนี้ว่า

[...] prostitutes may provide anything from two hours to two weeks of full access to their persons, performing non-sexual labour for the client (shopping , tidying, washing, translation, and so on) as well as sexual labour. They will also often act in ways that their Western clients take to signify genuine affection, for instance by holding hands, kissing, walking arm in arm, sharing a bed, things that an experienced western prostitute would never do with a client.

(Julia Davidson, 2000 : 65)

จะเห็นได้ว่าโสเภณีของไทยกลายเป็นที่ใฝ่ฝันของนักท่องเที่ยว โดยชี้ให้เห็นว่าโสเภณีไทยเหล่านี้สามารถออกไปไหนมาไหนได้ และยังทำกิจกรรมต่างๆ ได้เหมือนกับ “คูรัก” ได้ เช่นเดินซื้อของ คางเขนในที่สาธารณะ ตลอดจนนอนร่วมเตียงซึ่งแตกต่างจากโสเภณีในตะวันตกที่เธอทำตัวเสมือนคนขายบริการหรือตัวเครื่องจักรที่มีแต่การบริการทางเพศเพื่อราคาที่ถูกลงกัน หากพิจารณาถึงจุดนี้ของนักเดินทางผู้ชาย “ฝรั่ง” คือความบอบช้ำหรือบาดแผลที่เกิดขึ้นในบ้านเกิดของตนอันเนื่องมาจากความเจริญของตะวันตกที่ถูกทำให้ผู้หญิงบริการเหล่านั้นเป็นเพียง “สินค้า” ผ่านวิถีชีวิตแบบอุตสาหกรรมเท่านั้นที่เธอต้องทำงาน/หน้าที่เพียงอย่างเดียวซึ่งแตกต่างโสเภณีในเมืองไทยที่เธอเหล่านั้นที่แสดงออกนอกเหนือจากการ “ขายบริการ” โดยที่เธอเหล่านั้นสามารถใช้เวลาร่วมกับลูกค้าได้ ซึ่งลักษณะโสเภณีของไทยมีความคลุมเครือซึ่ง Eric Cohen (1996 : 269) เรียกว่า “open-ended prostitutions” เพราะพวกเธอมีบทบาทมากกว่าการขายบริการซึ่งสามารถเชื่อมความสัมพันธ์และความรู้สึกให้กับผู้ชาย “ฝรั่ง” ที่ เป็นเสมือน “คูรัก” ผ่านการแสดงออกที่

แตกต่างกับผู้หญิงโสเภณีตะวันตก ในจุดนี้ความแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นเพราะการนิยามที่ต่างกันระหว่าง "sex and love" ซึ่งตะวันตกมองว่า "sex" และ "love" แยกออกจากกัน แต่ในขณะที่ไทยกลับมองว่าเป็นเรื่องเดียวกัน จึงทำให้เกิดความคลุมเครือในปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชาย "ฝรั่ง" และผู้หญิงขายบริการของไทย

ในความเป็นจริงภาพแทนของ "สยามเมืองยิ้ม" ที่เป็นเสมือนแหล่งสวรรค์ของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกมิใช่พื้นที่ที่พบเห็นโดยทั่วไปในประเทศไทย แต่ "สรวงสวรรค์บนดิน" เป็นพื้นที่เฉพาะที่ถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยพื้นที่แสงสีแดง หรือแหล่งธุรกิจการของความบันเทิงและการให้บริการทางเพศ ซึ่งสร้างขึ้นจากร่วมมือระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวและกลุ่มผู้ให้บริการ เพื่อสร้างและผลิตความหมายให้กับพื้นที่บางแห่ง เพื่อสร้างดินแดนอันเหมาะสมที่สนองตอบความต้องการและความปรารถนาทั้งของผู้ชายและผู้ให้บริการในธุรกิจนี้ แต่ในการรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่างชาตินั้นได้เกิดการสร้างภาพเหมารวมว่าประเทศไทยทั้งประเทศกลายเป็น "สวรรค์" บนดินที่พวกเขาสามารถที่จะกระทำหรือแสดงออกอย่างเสรีในเรื่องเพศอย่างไร ที่ใด และกับใครก็ได้ในเมืองไทย จึงนับว่าการรับรู้ของ "ฝรั่ง" เกี่ยวกับเมืองไทยซึ่งนั่นเป็นเพียงดินแดนแห่งจินตนาการที่เขาปรารถนา แม้ว่าในความเป็นจริงจะเป็นเช่นไร พวกเขาก็พร้อมที่จะปฏิเสธที่จะรับรู้และยินดีที่จะฝังตัวอยู่แต่เฉพาะในความคิดและความคาดหวังของตนในดินแดนแห่ง "จินตนาการ" เท่านั้น เนื่องจากพวกเขาคาดหวังให้เมืองไทยเป็น "สวรรค์" ของนักท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเมืองไทยจะเป็นดังความคาดหวังของเขาได้ก็ตราบเท่าที่พื้นที่เฉพาะดังกล่าวยังคงตอบสนองความต้องการของนักเดินทางเหล่านี้ได้ เพราะดินแดนแห่งความฝันนี้ช่วยสร้าง เยียวยา ฟื้นฟู และเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของอำนาจความเป็นชายให้กับนักเดินทางเหล่านี้

ผู้หญิงขายบริการในพื้นที่ "red light zone" และสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติอันงดงามของเมืองไทยเป็นที่รู้จักดีของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวชายตะวันตกเห็นได้จากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เหล่านี้มิได้มุ่งหวังที่จะมาเรียนรู้หรือทำความรู้จักกับเมืองไทยและสตรีไทยที่แท้จริง แต่พวกเขาหลงติดกับ "รอยยิ้มแห่งมายา" ของสตรีขายบริการ และภาพ "ดินแดนที่เป็นสวรรค์" ซึ่งเป็นจุดขายที่สำคัญของธุรกิจการท่องเที่ยวในเมืองไทย ดังนั้นตัวแทนของธุรกิจนี้ก็พยายามที่จะสร้างภาพสตรีไทยและเมืองไทยให้เป็นพื้นที่สำหรับการสนองตอบความต้องการของผู้ชาย "ฝรั่ง"

เมื่อทั้งผู้หญิงและพื้นที่พบปะต่างเป็น “ภาพมายา” ที่สร้างขึ้น กลุ่มของนักท่องเที่ยวก็สร้างภาพให้กับตนเองด้วยเช่นกัน ข้อสังเกตบางประการจากการศึกษาพบว่าผู้ชายตะวันตกส่วนใหญ่มักเป็นผู้ชายที่ “ไม่สมบูรณ์” หรือไม่ปฏิบัติตามอุดมคติของตะวันตก กล่าวคือผู้ชายที่เดินทางมาท่องเที่ยวหรือใช้ชีวิตในประเทศตะวันออกมักเป็นผู้ชายที่ผิดหวังเกี่ยวกับความรัก หรือมีชีวิตครอบครัวล้มเหลว รวมทั้งผู้ชายที่มาจากกลุ่มชนที่เป็นชนชั้นแรงงาน หรือชนชั้นกลาง เขาเหล่านี้ไม่สามารถจะเลือกใช้ชีวิตเฉกเช่นในตะวันออกได้ในบ้านเกิดของตน อันเนื่องมาจากภาวะทางเศรษฐกิจ และปัจจัยของวัฒนธรรมที่ทุกอย่างต้องมีกรอบและกติกา เป็นพันธะรอบตัว จึงทำให้พวกเขาเหล่านี้เลือกที่จะเดินทางมายังประเทศโลกที่ 3 เนื่องจากความแตกต่างและอำนาจทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราที่เหนือกว่า ซึ่งค่าของเงินที่เท่ากันแต่สามารถใช้ชีวิตอยู่ในตะวันออกได้ในสภาพที่เหนือกว่า การใช้ชีวิตในบ้านเกิดของตนเอง

หากพิจารณาให้ดีจะเห็นว่าผู้ชายนักท่องเที่ยวเหล่านี้มิได้เปิดเผยตัวตนที่แท้จริงของตนเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ถือเป็นพื้นที่พิเศษที่พวกเขาจะมีอิสระในการหลบซ่อนตัวตนที่แท้จริง และอาศัยอยู่ในโลกของจินตนาการ โดยสามารถจะแสดงพฤติกรรมที่พวกเขาไม่ได้รับอนุญาตให้กระทำได้ในสังคมบ้านเกิด เช่น การใช้จ่ายเงินจำนวนมาก หรือการดื่มเหล้า ดังเช่นที่ Rose Kisia Omondi (2003:8) แสดงความเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ไว้ในบทความ Gender and the Political Economy of Sex Tourism in Kenya's Coastal Resorts Tourism and Postcolonialism ว่า

A person's behavior is often different when they are away from home. Tourism allows people “to lose their identity” and gives them the freedom to escape realities and to live their fantasies. Most tourists will behave differently when on holiday. They will spend more money, relax more, drink more, eat more and they will allow themselves pleasures that they would not at home.

(Rose Kisia Omondi, 2003 : 8)

แม้ว่าการอธิบายของ Omondi จะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในวันหยุดในประเทศเคนยาโดยที่เขาเหล่านั้นใช้ชีวิตเพื่อการพักผ่อนที่เน้นความบันเทิงและความสะดวกสบาย ซึ่งผู้วิจัยมองว่าด้วยลักษณะต่างๆ ที่ปรากฏสามารถนำมาอธิบายการท่องเที่ยวของไทยได้เป็นอย่างดี เพราะนัก

เดินทางที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองไทยก็เป็นผู้ชาย “ฝรั่ง” ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นผู้ผิดหวังในความรัก และออกเดินทางมายังดินแดนอื่นเพื่อแสวงหาประโยชน์จากความสวยงามของธรรมชาติและเรือนร่างของสตรี เนื่องจากผู้ชาย “ฝรั่ง” ต้องการมากกว่าการบริการทางเพศจากผู้ขายบริการในเมืองไทย พวกเขาแสวงหาการดูแลด้วยความรัก ความจริงใจ และความซื่อสัตย์ ที่พวกเขาไม่อาจคาดหวังได้ในประเทศที่เป็นบ้านเกิดของตน

การนำเสนอภาพเมืองไทยผ่านวาทกรรมการท่องเที่ยวที่พยายามนำเสนอ “เมืองไทย” ให้กลายเป็นพื้นที่ที่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการบริการทางเพศ ประกอบกับการนำเสนอภาพผู้หญิงไทยที่ยืนดีที่จะให้บริการโดยเฉพาะกับนักเดินทางหรือนักท่องเที่ยวผู้ชายตะวันตก และการสร้าง “มายาภาพ” ในลักษณะเช่นนี้ส่งผลต่อการรับรู้ต่อผู้คนที่ทั้งเป็นผู้ชายตะวันตกและนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกให้เกิดจินตนาการจากการอ่าน การชม หรือรับรู้ผ่านเรื่องเล่าต่างๆ ที่ส่งเสริมหรือเชิญชวนให้มาท่องเที่ยวในเมืองไทย เพื่อความคาดหวังที่จะได้พบกับผู้หญิงที่เพียบพร้อมไปด้วยความงามที่สามารถสนองตอบความต้องการของพวกเขาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะสนองตอบความรักและความลุ่มหลงที่ได้รับจากบ้านเกิด หรือแม้แต่การพยายามใช้พวกเธอเหล่านี้เป็นการรื้อฟื้นอำนาจของความเป็นชายที่กำลังจะหมดไปให้กลับคืนมาได้

2.6.2 A Woman of Bangkok : “เมืองไทย” และ “สตรีไทย” ในนวนิยายต้นแบบ

หากพิจารณางานนวนิยายที่เลือกศึกษาจะพบว่านักท่องเที่ยว และเรื่องราวต่างๆ ที่ปรากฏในนวนิยายการเดินทางมักจะสัมพันธ์กับเรื่อง “เซ็กซ์และการท่องเที่ยว” ขณะเดียวกันก็มีการนำเสนอภาพพื้นที่หรือฉากที่เป็นพื้นที่เฉพาะ กล่าวคือเรื่องราวและผู้คนที่นำเสนอทั้งหมดเป็นเรื่องราวและผู้คนที่อยู่ในเขต “red light zone” ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับชาวต่างชาติ เช่น พัฒน์พงษ์ พัทยา หรือภูเก็ต เรื่องราวและผู้คนที่เหล่านั้นมีสามารถที่จะกล่าวอ้างได้ว่าเป็นภาพแทนประเทศ ประชาชน หรือผู้หญิงไทยได้ทั้งหมด หากแต่ในความเป็นจริงนั้น ภาพแทนอันเป็นเสมือนมายาภาพของพื้นที่แห่งนี้ที่เกิดขึ้นจากมุมมองของชาวตะวันตก ท้ายที่สุดภาพเหล่านั้นกลับกลายเป็นภาพที่เป็นตัวแทนของเมืองไทยและคนไทยทั้งประเทศ

การศึกษานวนิยายที่เขียนถึงการเดินทางของชาวตะวันตกโดยเฉพาะผู้ชายที่เข้ามาท่องเที่ยวในเมืองไทยแสดงให้เห็นถึง “มายาภาพ” ต่างๆ ที่ถูกสร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การสร้างอัตลักษณ์ของตะวันตกและผู้หญิงไทย ตลอดจนการสร้างการ “ตอบโต้” ของผู้หญิงไทย

ภายใต้บริบทของการท่องเที่ยวแบบ "Sex Tour" นวนิยายเรื่อง *A Woman of Bangkok* ของ Jack Reynolds ซึ่งตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 1956 นับเป็นนวนิยายต้นแบบของนวนิยายในการเดินทางของนักเดินทางผู้ชายตะวันตกที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองไทย และใช้ฉากเมืองไทยและตัวละครเอกหญิงเป็นผู้หญิงไทย ดังนั้น ในนวนิยายเรื่องนี้ได้สร้าง "มายาภาพ" เกี่ยวกับสตรีไทย เมืองไทย และ "ฝรั่ง" นักเดินทาง ตลอดจนการนำเสนอการตอบโต้ของ "ตะวันออก" ผ่านบทบาทของผู้หญิงบาร์ ซึ่งแนวคิดหรือเรื่องราวของเรื่องนี้ได้รับการส่งทอดและใช้เป็นแบบอย่างของนักประพันธ์ในการประพันธ์เล่มต่อ ๆ มา ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นที่จะทำความเข้าใจกับนวนิยายเรื่องนี้ของ Reynolds เพื่อเป็นกรอบคิดอันจะทำให้มองเห็นมุมมองและ "มายาภาพ" บางประการที่ยังคงได้รับการสืบทอด และต่อยอดต่อในนวนิยายการท่องเที่ยวร่วมสมัย ที่ผู้วิจัยเลือกนำมาศึกษาต่อไป

"มายาภาพ" ของ "เมืองไทย" ที่ถูกนำเสนอตามมุมมองของ Renolds นักเขียนชาวอังกฤษ ผ่าน Joyce ตัวละครเอกผู้ชาย "ฝรั่ง" ที่ต้องเดินทางมาทำงานในเมืองไทยท่ามกลางความเจ็บปวดหลังจาก Sheila หญิงคนรักตัดสินใจแต่งงานกับน้องชายของตัวเอง เมื่อเขาเดินทางมาถึงเมืองไทยเขาได้บรรยาย "เมืองไทย" ผ่านจดหมายเพื่อส่งถึง Sheila

"I remember that asphalt road, and a humpback concrete bridge, and my forest Siamese temple, my first paddy field full of brilliant green rice, my first wild egret, my first sarong, my first water buffalo ... my first bare female breast [...]"

(Jack Renolds, 1956 : 28)

จดหมายฉบับนี้ของ Joyce เป็นการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เขาสัมผัสในสัปดาห์แรกเมื่อเดินทางมาถึงเมืองไทย ซึ่งในที่นี้เขาได้บรรยายภาพ "เมืองไทย" ที่เต็มไปด้วยสิ่งแปลกแตกต่างในสายตาของเขา ซึ่งมีทั้งส่วนที่เป็นสิ่งก่อสร้าง เช่นสะพานที่มีลักษณะโค้งงูและวัดวาอารามซึ่งมีมากมาย หรือแม้แต่ส่วนที่เป็นธรรมชาติโดยเฉพาะทุ่งนาที่มีสีเขียวขจี และส่วนที่สำคัญที่สร้างความประหลาดใจให้กับเขาเป็นอย่างมากคือผู้หญิงไทยมีการโชว์หน้าอกในที่สาธารณะ การสร้าง "มายาภาพ" เกี่ยวกับเมืองไทยในเรื่องนี้ก็ไม่ได้แตกต่างกับการสร้างพื้นที่ให้มีลักษณะเป็นเพศหญิงตามแบบเรื่องเล่าการเดินทางในยุคอาณานิคม เห็นได้อย่างชัดเจนจากการสร้างภาพดินแดนที่ห่างไกลให้มีความอุดมสมบูรณ์มีผู้หญิงที่เปลือยกายอยู่ในพื้นที่แห่งนั้น เพื่อให้ผู้ชายหรือนัก

เดินทางเข้าไปจัดการหรือทำการสำรวจ ซึ่งในเรื่องนี้ ก็เช่นกันที่ตัวละครเอก Joyce พลาดหวังในความรักและเขาต้องการจะเดินทางมาใช้ชีวิตในเมืองไทยเพื่อหวังจะพัฒนาตนเองให้หลุดพ้นจากความซื่อายที่เกิดขึ้นภายใต้สังคมเมืองอย่างอังกฤษ นอกจากนี้ในนวนิยายเรื่องนี้ได้นำเสนอความแตกต่างระหว่างผู้หญิงไทยและผู้หญิงตะวันตกผ่านมุมมองของตัวละคร Dick ไว้ว่า

"[...] Would he have spoken to one of his own white women like that? No, of course not. He would never have dreamed of insulting a white girl so badly. But with her it was different.[...]. For she was Siamese and as good as anyone else in the world."

(Jack Reynolds, 1956 : 122)

ผู้หญิงไทยตามมุมมองของ Dick สามารถช่วยฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ชายตะวันตกได้โดยที่เธอสามารถทำให้ผู้ชายตะวันตกหลุดพ้นจากความไม่มั่นใจในความผิดหวังด้านความรักจากบ้านเกิดได้ อีกทั้งส่งเสริมให้พวกเขาได้เกิดความรู้สึกว่ามีอำนาจที่เหนือกว่าผ่านเรือนร่างของพวกเขา เพราะมองว่าการเผชิญหน้ากับผู้หญิงไทยทำให้เขาได้ละทิ้งความอาย และความไร้เดียงสาไว้เบื้องหลัง และทำให้เขาไปสู่โลกของประสบการณ์ พวกเขามีความมั่นใจในความสัมพันธ์กับคนที่มิใช่คนผิวขาว เพราะเชื่อว่าผู้หญิงเหล่านั้นมีประสบการณ์ที่มากกว่า มีความรอบรู้ทางโลกมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความสัมพันธ์ทางเพศ ดังจะเห็นได้จาก Joyce ตัวละครเอกชายที่รู้สึกว่าตัวเองเติบโตขึ้นเป็นผู้ชายเต็มตัวนับตั้งแต่ครั้งแรกที่เขามีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงไทย "I am shaking with sexual excitement. Shall I do it ? If I do, I will prove myself a man" (Jack Reynolds, 1956 : 64) และนับจากนั้นมาเขาก็ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนจากคนที่ไม่เต็มเหล้าและไม่เที่ยว กลายเป็นคนดื่มจัดและเที่ยวเก่ง ซึ่งเขาเล่าว่าหลังจากมีประสบการณ์ในครั้งนั้น เขาก็มีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงชายบริการอีกหลายครั้ง กล่าวคือ "One week and three prostitutes later I found her again one month and thirteen prostitutes." (Jack Reynolds, 1956 : 78)

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชาย "ฝรั่ง" กับผู้หญิงไทยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเพศนับเป็นการเติมเต็มและฟื้นฟูความเป็นชายให้กลับคืนมา อีกทั้งยังเป็นความปรารถนาของผู้ชายตะวันตกที่จะได้สร้างความสัมพันธ์ในฐานะ "คูรัก" กับผู้หญิงไทยซึ่งสิ่งเหล่านี้นับเป็นเสน่ห์สำคัญที่จะ "หลอกล่อ"

ให้ผู้ชาย“ฝรั่ง” ผู้ปรารถนาที่จะก้าวผ่านกฎกติกาต่าง ๆ ในบ้านเกิดได้เข้ามาติด “กั๊ก” ซึ่งเป็นเสน่ห์และความเย้ายวนของผู้หญิงไทย จนเกิดความผูกพันหรือบางครั้งอาจพัฒนาความสัมพันธ์ไปสู่ “คู่รัก” ข้ามชาติขึ้น ด้วยเหตุนี้จะพบว่านวนิยายท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันต่างก็สนองตอบแนวคิดเรื่องนี้ไว้อย่างชัดเจน อีกทั้ง ปัจจัยที่สำคัญคือเป็นการสร้างทางไปสู่ “สวรรค์” ให้กับคนชนชั้นกลาง หรือแม้แต่คนงานจากประเทศที่ร่ำรวยได้มีโอกาสได้ใช้ชีวิตเหมือนพระราชินีหรือหม่อมเจ้าสำราญ(Julia Davidson, 2000 : 61) ในประเทศโลกที่ 3 เป็นที่ที่พวกเขาสามารถท่องเที่ยวและสนุกกับประสบการณ์ชีวิตภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า พวกเขาไม่สามารถจะคาดหวังความสนุกสนานเช่นนี้ได้ในบ้านของตน เมื่อเป็นเช่นนี้ “Sex” และ “Tourism” กลายมาเป็นการรับรู้ของคนทั่วไป ผ่านจินตนาการของการนำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ “red light zone” และโสเภณีหรือหญิงบริการที่แสดงถึงความสนุกสนานและการมีปฏิสัมพันธ์ด้านเพศไปพร้อมกับการท่องเที่ยว

ด้วยเหตุนี้ เมืองไทยจึงกลายเป็นพื้นที่ในจินตนาการเกี่ยวกับพื้นที่ของ “เซ็กซ์” และ “การพักผ่อน” เพราะเมืองไทยเปิดโอกาสให้กลุ่มคนหรือนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะผู้ชาย “ฝรั่ง” มีโอกาสสร้างจินตนาการของตนเอง หรือได้สวมบทบาทของ “นักท่องเที่ยว” ที่พยายามจะค้นหาความสุขในเมืองไทย ผ่านโลกของจินตนาการ (fantasy) ที่พวกเขาพยายามสร้างขึ้น พื้นที่เหล่านี้ได้ช่วยสนองตอบความต้องการ เยียวยา หรือการเติมเต็มสิ่งที่ขาดหายจากโลกแห่งความเป็นจริงในบ้านเกิดให้ได้รับการตอบสนองโดยอาศัยพื้นที่ “red light zone” ของเมืองไทยซึ่งได้จัดวางองค์ประกอบต่างๆ ไว้เพื่อต้อนรับและยังเปิดโอกาสให้เขาเหล่านั้นได้ตัดดวงสิ่งที่ต้องการได้อย่างเต็มที่ แต่ทว่ามีบ่อยครั้งที่ความคาดหวังนั้นกลายเป็นเพียงแค่ “ภาระหน้าที่” ที่ผู้หญิงไทยต้องปฏิบัติเพื่อผลประโยชน์ของตนเองด้วยเช่นกัน เช่นมุมมองของ Vilai ตัวละครเอกหญิงไทยที่พูดถึงการ “เลือก” ที่จะปฏิบัติหรือดูแลลูกค้าที่เข้ามาในร้านตามลักษณะของตะวันตกชาติต่าง ๆ

“[...] She preferred Americans to all the rest. The English were too sentimental; they always fell a little bit in love with even dancing girl,[...]. The French paid too little and never gave a girl any peace all night[...] But the Americans knew how to treat a girl like her. ”

(Jack Reynolds, 1956 : 119)

การรับรู้ของ Vilai ตัวละครเอกหญิงไทยที่ทำงานเป็นผู้หญิงบาร์ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการลูกค้าที่เข้ามาท่องเที่ยวหรือมาใช้บริการในบาร์ซึ่งบาร์แห่งนี้มีลูกค้าส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นต่างก็มุ่งที่จะมาหาความสุขให้ตนเองโดยพยายามสรรหาความสุขทุกรูปแบบจากผู้หญิงหรือจากบาร์ แต่สำหรับ Vilai เธอได้เรียนรู้ลักษณะของลูกค้า “ฝรั่ง” แต่ละชาติเป็นเช่นไร ดังนั้นสำหรับเธอ เธอรู้บทบาทที่จะแสดงต่อลูกค้าแต่ละคนได้อย่างไร เช่นเธอบอกว่าเธอชอบผู้ชายอเมริกันมากที่สุดเพราะผู้ชายเหล่านี้สามารถสนองตอบความต้องการของเธอได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเรื่องของการตอบสนองจากการบริการในขณะที่เธอมองว่าผู้ชายอังกฤษตกหลุมรักได้ง่าย แม้แต่ผู้หญิงบาร์ ยิ่งไปกว่านั้นเธอไม่ค่อยจะพึงพอใจผู้ชายจากฝรั่งเศสเพราะเขาเหล่านั้นมักจะให้คำตอบแทนในการบริการน้อยนิด การสร้างการโต้ตอบของ Vilai ในลักษณะนี้สามารถสื่อให้เห็นถึงการปฏิบัติสัมพันธ์ที่เธอกระทำต่อลูกค้าเป็นเพียง “ภาระหน้าที่” ที่เกิดจากหน้าที่การงาน และเป็นเหตุผลเพื่อความความอยู่รอดหรือรายได้ของหญิงแบบเธอ

ในเรื่องนี้ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชาย “ฝรั่ง” และผู้หญิงไทยที่เป็นความสัมพันธ์ของ “คูรัก” ข้ามชาติในลักษณะที่ตัวละครเอกผู้ชายต้องใช้ชีวิตอยู่ในเมืองไทยกับผู้หญิงบาร์ ผ่านตัวละคร Joyce และ Vilai โดยเหตุผลว่าเธอตัดสินใจแต่งงานกับผู้ชาย “ฝรั่ง” ก็เพื่อเธอจะได้มีรายได้จากการอุปการะจากสามี “ฝรั่ง” เนื่องจากเธอมองว่านักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะ “ฝรั่ง” ล้วนแต่เป็นคนที่ร่ำรวย และพวกเธอก็สามารถสร้างรายได้ผ่านผู้ชายเหล่านี้ได้

There was only one good thing about white men: they had more money than anyone else. And it was her duty to get much of that money off them as she could. For money was important; it was the most important thing in the world.

(Jack Reynolds, 1956 : 122)

สำหรับเธอมองว่าการได้มีโอกาสได้อยู่ร่วมกับสามี “ฝรั่ง” เป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้เธอมีชีวิตที่ดีขึ้น เพราะมีรายได้มากพอที่จะช่วยเหลือครอบครัวและลูกของเธอ อีกทั้งเธอยังได้หลุดพ้นจากสภาพที่ต่ำต้อยในสังคม อันนับเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงสูงอายุอย่างเธอ ที่มีแต่ลูกเด็กสาวรุ่นใหม่เข้ามาแทนที่และพร้อมที่จะผลักดันให้เธอออกจากสถานที่ทำงานในอีกไม่ช้า

ทั้งนี้ นวนิยายที่คัดสรรมาศึกษาจะพบว่านักเดินทางโดยเฉพาะผู้ชาย “ฝรั่ง” ที่เดินทางมายังเมืองไทย รวมทั้งเนื้อหาของนวนิยายที่นำเสนอเกี่ยวกับเมืองไทยนั้นต่างก็ได้นำเสนอมุมมองของนักเขียนตะวันตกที่มีต่อ “เมืองไทย” และ “ผู้หญิงไทย” ซึ่งสร้างอยู่บนแนวคิดของเรื่อง “เซ็กส์และการท่องเที่ยว” เป็นสำคัญ ขณะเดียวกัน พื้นที่หรือจากส่วนใหญ่ที่กล่าวถึงก็เป็นพื้นที่เฉพาะ กล่าวคือเรื่องราวและผู้คนที่น่าสนใจทั้งหมดเป็นเรื่องราวและผู้คนที่อยู่ในพื้นที่ “red light zone” ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับชาวต่างชาติ เช่น พัฒน์พงษ์ ด้วยเหตุนี้ พื้นที่ของฉากสำคัญในนิยายเรื่อง *A Woman of Bangkok* ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นที่ Bolero สถานบริการยามค่ำคืนที่ชายชาวตะวันตกมักจะมาท่องเที่ยวกัน เพื่อนของ Joyce ได้บรรยายลักษณะของบาร์ Bolero ไว้ว่า

[...] Every man that comes to Bangkok has to go there once. It's part of one's education. [...] And what 's this –Bolero? Oh, a sort of nightclub. There're some very famous girls there. Especially two of them. Known round the world; from London to Tokyo, and from Sydney to the North Pole [...].

(Jack Reynolds, 1956 : 34)

จะเห็นได้ว่าในนวนิยายเรื่องนี้ได้ให้ความสำคัญกับบาร์โดยเฉพาะบาร์ที่ชื่อ Bolero ซึ่งเป็นสถานที่หลักของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งของนักท่องเที่ยวผู้ชาย “ฝรั่ง” หรือผู้หญิงบาร์ จึงทำให้พื้นที่แห่งนี้กลายเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ของคนหลากหลายเชื้อชาติ อีกทั้งนวนิยายเรื่องนี้ยังสร้างภาพ “เมืองไทย” โดยผ่านบาร์ที่พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวจากหลากหลายเชื้อชาติได้เข้ามาแสดงบทบาทหรือใช้ชีวิตในเมืองไทย เพื่อค้นหาความสุขจากผู้หญิงไทยที่พร้อมจะต้อนรับผู้ชายเหล่านั้น ในพื้นที่แห่งนี้จึงเป็นพื้นที่ที่ทำให้ชนชั้น เชื้อชาติ และภาพลักษณ์ของนักท่องเที่ยวถูกละเลยไป เพราะในพื้นที่แห่งนี้ได้เปิดโอกาสที่จะให้พวกเขาเหล่านั้นต่างก็สวมบทบาทหรือแสดงบทบาทเดียวกันในฐานะ “นักท่องเที่ยว” ดังนั้นปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความแตกต่างกันถูกปิดกั้นไว้ ประกอบกับในพื้นที่แห่งนี้มีผู้หญิงไทยที่คอยต้อนรับและบริการจึงยิ่งทำให้ “มายาภาพ” ของเมืองไทยที่เป็นเสมือน “สวรรค์” ของผู้ชาย “ฝรั่ง” ซึ่งสามารถสนองตอบความต้องการของเขาได้ แต่ในขณะเดียวกันสำหรับผู้หญิงไทยหรือผู้หญิงบาร์แล้วมิได้มองเช่นนั้น เพราะพวกเขาเหล่านั้นสร้างปฏิสัมพันธ์ผ่านเงื่อนไขของ “หน้าที่” ซึ่งสิ่ง

เหล่านี้คือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขของ “มายาภาพ” ที่เป็นเหตุผลหนึ่งที่จะทำให้จินตนาการหรือ “มายาภาพ” ที่ฝรั่งได้สร้างขึ้นอาจไม่ส่งผลตามที่คาดหวังเอาไว้

นวนิยายเรื่อง *A Woman of Bangkok* ของ Jack Reynolds ซึ่งได้นำเสนอ “เมืองไทย” และ “ผู้หญิงไทย” ให้เป็นพื้นที่ที่นักเดินทางผู้ชาย “ฝรั่ง” ได้สร้าง “มายาภาพ” ว่าเป็นพื้นที่ที่สามารถตอบสนองความต้องการ หรือเติมเต็มสิ่งที่ขาดหายไป ผ่านการสร้างพื้นที่ในจินตนาการของบาร์โดยที่พวกเขาสามารถจะหลีกเลี่ยงจากความความเป็นจริงไปสู่การสวมบทบาทที่สามารถสร้างความสุขให้กับตนเองได้ และโดยเฉพาะในพื้นที่แห่งนั้นผู้หญิงบาร์ก็ถูกสร้าง “มายาภาพ” ให้กลายเป็นผู้ที่เพียบพร้อมที่จะคอยต้อนรับพวกเขาเหล่านั้น แต่ในทางกลับกันผู้หญิงบาร์เหล่านั้นก็ได้สร้าง “มายาภาพ” เพื่อเตรียมไว้ต้อนรับหรือปฏิบัติต่อผู้ชาย “ฝรั่ง” เหล่านี้ด้วยเช่นกัน ในจุดนี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการสร้างการ “ตอบโต้” “มายาภาพ” ที่เกี่ยวกับผู้หญิงไทยที่ผู้ชายฝรั่งได้สร้างขึ้นและยังสามารถยืนยันได้อีกว่านวนิยายการเดินทางปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนมุมมองของการสร้างความสัมพันธ์ที่แตกต่างไปจากเดิมที่ปรากฏในเรื่องเล่าการเดินทางของยุคก่อนที่เน้นแต่การสร้าง “มายาภาพ” ที่เป็นแบบ “คู่ตรงข้าม” โดยตะวันตกเป็นผู้ที่อยู่เหนือกว่ามาเป็นความสัมพันธ์ที่ตะวันออกหรือผู้หญิงไทยได้มีโอกาสได้สร้างการตอบโต้ เพื่อเป็นการลดทอนอำนาจของ “ฝรั่ง” ได้อีกอย่างหนึ่ง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเกี่ยวกับการสร้าง “มายาภาพ” และ “อำนาจ” ในเรื่องเล่าการเดินทางของตะวันตกซึ่งกล่าวถึงอำนาจของตะวันตกผ่านการสร้างมายาภาพเกี่ยวกับ “ตะวันออก” โดยใช้ลักษณะของคู่ตรงข้ามที่ให้ตะวันออกเป็นผู้ที่ด้อยกว่า หรือผู้ถูกกระทำ ในขณะที่ให้ตะวันตกอยู่ในฐานะที่สูงกว่าหรือผู้กระทำ ลักษณะเช่นนี้เห็นได้อย่างชัดเจนในเรื่องเล่าการเดินทางของยุคอาณานิคมที่ตะวันตกมักจะสร้างภาพ “ตะวันออก” ที่มีความล้าหลังหรือป่าเถื่อน เพื่อการเข้าครอบครองและควบคุมตามจุดมุ่งหมายทางการเมืองหรือผลประโยชน์ในการใช้สอยทรัพยากร แต่เมื่อมาถึงยุคของการท่องเที่ยวภาพของ “ตะวันออก” ที่ปรากฏในเรื่องเล่าการเดินทางของตะวันตกแสดงให้เห็นถึงการ “ตอบโต้” ของตะวันออกผ่านความสัมพันธ์ของผู้หญิงตะวันออกและผู้ชายตะวันตก ที่พวกเขาเหล่านั้นปฏิบัติต่อนักเดินทางผู้ชาย “ฝรั่ง” ในฐานะที่ไม่ใช่ผู้ถูกกระทำอีกต่อไปไม่ว่าจะเป็นการหลอกล่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ชายเหล่านั้นยินยอมทำตามความต้องการของพวกเขา เห็นได้อย่างชัดเจนในนวนิยายที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้นซึ่งนำเสนอความรู้ที่เท่าทันของตะวันออกที่มีต่อตะวันตกผ่านความสัมพันธ์ของผู้ชายนักเดินทางและผู้หญิงบาร์ โดยที่พวกเขาเหล่านั้นรับรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้ชาย “ฝรั่ง” ที่คาดหวังจากพวกเขา ดังนั้นพวก

เธอก็พยายามสร้างสิ่งที่ผู้ชายเหล่านั้นต้องการขึ้นมาเพื่อใช้ในการหลอกล่อหรือสนองตอบความต้องการเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง จุดนี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะทำลายล้างคู่ตรงข้ามที่ตะวันตกเคยเป็นผู้กระทำให้กลายเป็นผู้ถูกกระทำ ในขณะที่ตะวันออกก็พยายามสร้าง "มายาภาพ" ให้ตนเองอยู่ในฐานะของผู้กระทำ ซึ่งรู้เท่าทันการกระทำของตะวันตก